KEMPIS TAMÁS

KRISZTUS KÖVETÉSE

PÁZMÁNY PÉTER
UTÁN ÁTDOLGOZTA
ZSIROS FERENC S. J.

ANONYMUS
ROMA 1960

420|1943. Imprimatur. Budapestini, die 6. Julii 1943. Stephanus Borbély S. J. Praep. Prov. Hungariae. — Nihil obstat dr. Stephanus Kosztolányi censor dioecesanus. Nr. 2617|1943. Imprimatur. Strigonii, die 30. Martii 1943. dr. Michael Török vic. gen. subst.

TIPOLITOGRAFIA ADRIANA - ROMA

VEDD ÉS OLVASD!

Mivel e könyvecskében semmi ártalmas nincs, hanem a maga egészében az áhítat és béke jó illatát leheli, azért mindenki bátran olvashatja. Előadásmódja egyszerű, a szóvirágokat kerüli, bizonyítékokat, érveket, csak nagyritkán használ.

Azért tartalma oly tömör, ereje oly nagy és a benne bővelkedő gondolatok komolysága oly mélységes, hogy rajta változtatni, bővíteni, rövidíteni nem lehet.

Egész és befejezett mű, mivel a tökéletesség minden fokát és útját érinti és magában foglalja a belső istentisztelet általános elveit, amelyekből számtalan, terjedelmes szentbeszédet lehet készíteni.

Olvasása mindíg élvezetes, sohasem unalmas és a hallgató lelkét csodás módon gyönyörködteti, még ha ezerszer ismétlik is, mert minden arra irányul benne, hogy az ember lelkét tisztítsa, megvilágítsa, tökéletesítse, szentté tegye. Nagyon hasonlít a Szentíráshoz, mert a mondottakon kívül még bizonyos isteni erő, mondhatjuk: a Szentlélek titkos ereje rejtőzik benne, mely az olvasó vagy hallgató lelkét, ha áhítattal

figyel, úgy elárasztja, hogy egészen átalakul és a teremtményektől Istenhez fordul. A keresztény tökéletesség gyakorlását magyarázza tehát, azért ha ezt a könyvet ájtatosan, figyelemmel és kitartóan olvasod, bizonyára bő gyümölcsöt terem számodra.

Ezekről elmélkedjél tehát, ezekben légy,... mert ezt cselekedvén, magadat üdvözíted. (I Tim. 15, 16.)

IMA
olvasás előtt.

Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád. Szolgád vagyok én, adj nekem értelmet, hogy tudjam a te bizonyságaidat. Szólj hozzám lelkem vigasztalására, egész életem megjobbítására, neked pedig örök tiszteletedre, dícséretedre és dicsőségedre (III. 2.).

IMA
olvasás után.

Hajlítsd szívemet ajkad igéjére, Uram Istenem, örök igazság, ne talán meghaljak és terméketlen legyek, ha csak kívülről intenek és belül lángra nem gyulladok; és ne legyen ítéletemre a hallott, de nem teljesített, a megismert, de meg nem szeretett, az elhitt, de meg nem tartott ige. Amen. (U. o.)

ELSŐ KÖNYV.

OKTATÁS A LELKI ÉLETRE.

I. Az ember célja.

1—3. FEJEZET.

1. KRISZTUS KÖVETÉSE ÉS A VILÁG MINDEN HIÚSÁGÁNAK MEGÚTÁLÁSA.

1. „Aki engem követ, nem jár sötétségben" (Jn. 8, 12.), mondja az Úr.

2. Ezek Krisztus szavai, melyekkel int, hogy életét és tanítását kövessük, ha valóban felvilágosodni és minden lelki vakságtól meg akarunk szabadulni.

3. Legfőbb törekvésünk legyen tehát, hogy Jézus Krisztus életéről elmélkedjünk.

4. Krisztus tanítása a szentek minden tudományát felülmúlja és akiben az ő szelleme megvan, benne rejtett mannát talál.

5. De megtörténik, hogy sokan az evangélium gyakori hallásából kevés felbuzdulást éreznek, mert nincs bennük Krisztus szelleme.

6. Aki pedig Krisztus igéjét teljesen és helyesen meg akarja érteni, annak töre-

kednie kell, hogy egész életét ahhoz alkalmazza.

7. Mi haszna a Szentháromságról nagy tudósan vitatkoznod, ha nincs alázatosságod, amiért nem tetszel a Szentháromságnak?

8. Bizony, nagy szavak szentté és igazzá nem tesznek, hanem a tökéletes élet tesz Isten előtt kedvessé.

9. Inkább kívánom érezni magamban a bánatot, mint mivoltát érteni.

10. Ha könyv nélkül tudnád az egész Szentírást és az összes bölcsek mondásait: mit használna mindez Isten szeretete és kegyelme nélkül?

11. „Hiúságok hiúsága és minden csak hiúság" (Eccl. 1, 2.), kivéve Istent szeretni és egyedül neki szolgálni.

12. Ez az igazi bölcseség, hogy e világ megvetése által a mennyei boldogság után törekedjünk.

13. Hiúság tehát mulandó gazdagságot keresni és abban bizakodni.

14. Hiúság tisztségeket vadászni és magas állásba törtetni.

15. Hiúság a test kívánságait követni és olyan után vágyódni, amiért végre keményen kell bűnhődnie.

16. Hiúság hosszú életet óhajtani és a szent életre kevés gondot fordítani.

17. Hiúság csak a jelen életre figyelni és a jövendőkre nem tekinteni.

18. Hiúság azt szeretni, ami gyorsan elmúlik és oda nem sietni, ahol örökkévaló boldogság vár.

19. Emlékezzél meg gyakran erről a közmondásról: „Meg nem elégszik a szem látással, a fül sem telik be hallással." (Eccl. 1, 8.)

20. Igyekezzél tehát szívedet a látható dolgok szeretetétől elvonni és a láthatatlanokra fordítani.

21. Mert akik az érzékiséget követik: beszennyezik lelkiismeretüket és kiesnek Isten kedvéből.

2. AZ ALÁZATOS ÖNISMERET.

1. Minden ember természet szerint tudásra vágyik; de isteni félelem nélkül mi haszna a tudománynak?

2. Bizony sokkal jobb az alázatos munkás, ki Istennek szolgál, mint a kevély tudós, aki magáról elfeledkezve, az ég forgásán töri a fejét.

3. Aki önmagát alaposan ismeri, nem tartja magát nagyra és nem gyönyörködik emberi dícséretben.

4. Tudnám bár e világ minden titkait, ha Isten szeretetében nem vagyok, mi hasznom Isten előtt, ki engem cselekedeteim szerint fog ítélni?

5. Hagyj fel a túlságos tudásvággyal, mert ebben nagy szórakozottság és csalódás rejlik.

6. A tudósok szeretnek mások előtt megjelenni és bölcs hírében állani.

7. Sok minden van, aminek tudása keveset vagy éppen semmit sem használ a léleknek.

8. És nagyon esztelen az, aki egyébre jobban ügyel, mint ami üdvösségére szolgál.

9. A sok szó nem tölti be a lelket, de a jámbor élet megnyugtatja a szívet; a tiszta lelkiismeret pedig nagy bizalmat kelt Isten iránt.

10. Mennél többet és jobbat tudsz, annál keményebb ítéleted lesz miatta, ha szentebbül nem élsz.

11. Fel ne fuvalkodjál tehát semmiféle ügyességedben vagy tudományodban, hanem inkább félj a neked jutott ismeret miatt.

12. Ha azt gondolod, hogy sokat tudsz és jófelfogású vagy, tudva legyen előtted, hogy sokkal több van, amihez nem értesz.

13. „Ne légy fennhéjázó" (Róm. 11, 20.), hanem inkább valld be tudatlanságodat.

14. Ugyan miért akarod magad valakinél magasabbra tartani, mikor találkozik sok bölcsebb és a törvényben jártasabb, mint te?

15. Ha valami hasznosat akarsz tudni és tanulni: szeresd, hogy ismeretlen vagy és semminek sem tartanak.

16. Ez a legnagyobb és leghasznosabb tudomány: önmagunk igazi megismerése és semmibevétele.

17. Nagy bölcseség és tökéletesség: önmaga felől semmit sem állítani, mások felől pedig mindenkor jól és nemesen vélekedni.

18. Ha másnak nyilt botlását vagy súlyos bűnét látnád is, magadat nála jobbnak nem kell tartanod, mert nem tudod, meddig lehetsz állhatatos a jóban.

19. Mindnyájan gyarlók vagyunk, de te senkit se tarts magadnál gyarlóbbnak.

3. AZ IGAZSÁG TANITÁSA.

1. Boldog az, akit az igazság maga tanít, nem jelek és mulandó szavak által, hanem valóságban.

2. A mi véleményünk és érzésünk gyakran megcsal minket és rövidlátó.

3. Mit használ a nagy vitatkozás a titkos és kétséges dolgokban, amelyek miatt nem vádol senki az utolsó napon, hogy nem tudtuk?

4. Nagy esztelenség, hogy a hasznos és szükséges dolgok kárával önként haszontalan, sőt ártalmas ügyekbe avatkozunk.

5. Van szemünk, de nem látunk.

6. Ugyan mi gondunk a teremtett dolgok nemére, fajára?

7. Akinek az örök Ige szól, az sokféle vélekedéstől megszabadul.

8. Egy Igétől ered minden, ezt hirdeti minden teremtmény, „és ez ama Kezdet, ki szól is nekünk". (Jn. 8, 25.)

9. Senki sem lehet értelmes nélküle, sem helyesen nem ítélhet.

10. Akinek ez az Egy mindene és aki mindent ebbe az Egybe foglal és mindent ebben szemlél, annak állhatatos a szíve és Istenben csendesen nyugodhatik.

11. Ó, Istenem, te igazság, egyesíts engem veled örök szeretetben!

12. Gyakran unalmas nekem sok dolog olvasása és hallása, mert tebenned van mind, amit én akarok és kívánok.

13. Hallgasson tehát minden bölcs, némuljon el minden teremtmény a te színed előtt: csak Te egyedül szólj nekem.

14. Minél jobban magábavonult az ember és minél egyszerűbb lélek, annál több és mélyebb dolgot ért meg fáradság nélkül, mert mennyből veszi az értelem világosságát.

15. A tiszta, egyszerű és állhatatos lélek sokféle tennivalója közt sem szórakozik el, mert mindent Isten dicsőségére cselekszik és arra ügyel, hogy tulajdon kedve keresésétől mindenben ment legyen.

16. Ki bánt, ki más háborgat téged, mint szívednek meg nem tört indulata?

17. A jámbor és ájtatos ember előbb megfontolja magában, amit külsőkép tennie kell.

18. Nem is vonja ez őt valami vétkes hajlam kívánására, hanem inkább ő irányítja az okosság útjára.

19. Kinek van keményebb küzdelme, mint aki önmagát le akarja győzni?

20. Pedig ez volna a mi dolgunk, hogy magunk felett diadalt arassunk, naponkint legyőzzük magunkat és a jóban előbbre haladjunk.

21 Ebben az életben minden tökéletességhez tapad valami fogyatkozás; és nincs vizsgálódás némi homály nélkül.

22. Az alázatos önismeret biztosabb út Istenhez, mint a világi tudományok mély kutatása.

23. Nem vétek a tudomány vagy akármilyen egyszerű ismeret, mert ez magában jó és Isten ajándéka; de mindig többre becsülendő a jó lelkiismeret és erényes élet.

24. Minthogy pedig sokan jobban igyekeznek tudósok lenni, mint szentül élni, azért gyakran csalódnak és vagy semmit vagy igen kevés eredményt látnak.

25. Bárcsak olyan szorgalmasak volnának a bűnök kiirtásában és a jó erkölcsök beoltásában, mint a mély kérdések fölvetésében, bizony nem volna annyi gonoszság és

botrány a világban, sem annyi fegyelmetlenség a kolostorokban.

26. Bizony, ha eljön az ítélet, nem kérdik, mit tanítottunk, hanem mit cselekedtünk; sem azt nem vizsgálják, mily szépen beszéltünk, hanem mily szentül éltünk.

27. Ugyan mondd meg, kérlek, hol vannak most azok az urak és tanárok, akiket jól ismertél, mikor éltek és tudományukban virágoztak?

28. Javadalmuk már másokra szállott és nem tudom, gondol-e reájuk valaki?

29. Életükben látszottak valaminek, most mindenki hallgat róluk.

30. Jaj, mily hamar elmúlik e világ dicsősége!

31. Bárcsak az életük együtt járt volna tudományukkal! Bizony, jól tanultak s jól tanítottak volna!

32. Mily sokan vesznek el gonoszul e világon a hiú tudomány miatt, akik az isteni szolgálattal keveset gondolnak!

33. De mivel jobban szeretnek nagyok lenni, mint alázatosságban maradni, azért vesznek el hiú gondolataik által.

34. Valóban az a nagy, akinek nagy a szeretete.

35. Valóban nagy, aki maga előtt kicsiny és semmire sem becsül minden magas hivatalt és méltóságot.

36. Valóban okos az, „aki szemétnek tartja mind" (Fil. 3, 8.), ami e földön van, hogy Krisztust megnyerhesse.

37. Valóban igen tudós az, aki Isten akaratát cselekszi és a maga kívánságával felhagy.

II. Az akadályok legyőzése.

4—10. FEJEZET.

4. ELŐRELÁTÁS A TEENDŐKBEN.

1. Nem kell sem minden szónak, sem minden ötletnek hinni, hanem óvatosan és hosszú várakozással Isten szerint kell mindent megfontolni.

2. Jaj, gyakran s hamarabb mondunk és hiszünk rosszat másokról, mint jót: oly gyarlók vagyunk!

3. De a tökéletes ember nem egykönnyen hisz minden beszélőnek, mert tudja, hogy az emberi gyarlóság hajlandó a gonoszra és szavakban eleget botlik.

4. Nagy bölcseség a cselekvésben nem hirtelenkedni és makacsul a maga tetszéséhez nem ragaszkodni.

5. Az is bölcseség, el nem hinni akárki szavát, sem a hallott és elhitt dolgokat mindjárt másnak tovább adni.

6. Bölcs és lelkiismeretes emberrel tarts

tanácsot és inkább iparkodjál nálad jobbtól tanulni, mint saját véleményedet követni.

7. A jámbor élet Isten szerint bölccsé és sokban tapasztalttá teszi az embert.

8. Minél alázatosabb valaki önmagában és Istennek engedelmesebb, annál bölcsebb és megfontoltabb lesz mindenben.

5. A LELKI OLVASMÁNYOK.

1. Igazságot kell keresni a Szentírásban, nem ékesszólást.

2. Az egész Szentírást olyan lélekkel kell olvasni, amilyennel készült.

3. Inkább hasznot kell a Szentírásban keresni, mint művészies beszédet.

4. Éppoly örömmel kell olvasnunk az ájtatos és szent könyveket, mint a tudományosokat és mélyértelműeket.

5. Ne ütközzél meg az író személyén, se arra ne nézz, mély vagy csekély tudománya volt-e; hanem a tiszta igazság szeretete indítson az olvasásra.

6. Ne kérdezd, ki mondotta ezt, hanem arra figyelj, mit mondott.

7. Az emberek elmúlnak, „de az Úr igazsága örökké megmarad". (Zs. 116, 2.)

8. Személyválogatás nélkül sokféleképen szól nekünk az Isten.

9. Kíváncsiságunk gyakran megakaszt a Szentírás olvasásában, midőn ott akarunk

mindent tudni s megérteni, ahol egyszerűen tovább kellene mennünk.

10. Ha hasznot akarsz húzni, alázatosan, egyszerűen és őszinte szívvel olvass, és soha tudós névre ne vágyódjál.

11. Örömest kérdezz és csöndesen figyelj a szent emberek mondásaira: az öregek példabeszédeit ne vedd félkedvvel, mert ok nélkül nem szólanak.

6. A RENDETLEN KIVÁNSÁG

1. Mihelyt az ember helytelenül kíván valamit, azonnal nyugtalan lesz.

2. A kevély és telhetetlen soha meg nem nyugszik; a szerény és alázatos nagy békében él.

3. Aki még egészen nem halt meg önmagának, hamar kísértésbe esik és kicsiny és hitvány dolog vesz erőt rajta.

4. A lelkileg gyönge és némiképen még testi és az érzékiségre hajló ember nehezen szabadul teljesen a földi kívánságoktól.

5. Azért sokszor megszomorodik, midőn magát ezektől elvonja és könnyen bosszankodik, ha valaki útjában áll.

6. Ha pedig hozzájut, amire vágyódott, mindjárt furdalja őt bűnös lelkiismerete, mert szenvedélyét követte, ami éppen nem segít a lelki békéhez, melyet keresett.

7. Tehát a rendetlen indulatok legyőzése

adja meg a szív igazi nyugalmát, nem pedig, ha nekik szolgálunk.

8. Nincs tehát béke a testi ember szívében vagy aki külső dolgokba merült, hanem csak a buzgó és lelki emberben.

7. A HIÚ REMÉNY ÉS KEVÉLYSÉG KERÜLÉSE.

1. Csalódik, aki emberben vagy a teremtményekben reménykedik.

2. Ne szégyeld, ha Krisztus szeretetéért másnak szolgálsz és e világ szemében szegénynek látszol.

3. Ne bizakodjál magadban, hanem Istenbe vesd reménységedet.

4. Tégy annyit, amennyit bírsz és Isten majd gyámolít jó szándékodban.

5. Ne bízzál tudományodban vagy más élő okosságában, hanem Isten kegyelmében, aki az alázatosakat segíti, azokat pedig megalázza, akik nagyra tartják magukat.

6. Ha gazdag vagy, ne dicsekedjél vele, se hatalmas barátaidban, ha vannak, hanem Istenben, akitől minden jó származik és ki mindent, még magát is neked akarja adni.

7. Föl ne fuvalkodjál tested erejében vagy szépségében, melyet kis betegség elhervaszt és elcsúfít.

8. Ne tetszelegj magadnak jó tehetségedben és ügyességedben, hogy Isten kedvé-

ből ki ne essél, akié mind az a jó, ami természetedben van.

9. Magadat másoknál jobbnak ne tartsd, hogy Isten színe előtt alábbvaló ne légy, aki látja, mi van az emberben.

10. Ne kevélykedjél jó cselekedeteidben, mert másképen ítél az Isten, mint az emberek s gyakran nem tetszik neki, amit az emberek helyeselnek.

11. Ha valami jó van benned, másokról még jobbat gondolj, hogy így alázatosságodat megtartsad.

12. Nem árt, ha mindenki után helyezed is magad; igen ártalmas pedig, ha magad csak egynek is elébeteszed.

13. Szüntelen béke van az alázatos lélekben, de a kevély szívében gyakori az irígység és bosszankodás.

8. A TÚLSÁGOS BIZALMASKODÁS KERÜLÉSE.

1. Ki ne beszéld minden embernek szíved titkait, hanem bölcs és istenfélő emberrel közöld ügyedet.

2. Ifjaktól és idegenektől tartsd magad távol.

3. Gazdagoknak ne hízelegj és ne forgolódjál örömest nagy urak között.

4. Az alázatosakkal és egyszerűekkel, az ájtatosakkal és jó erkölcsűekkel társalogj

és oly dolgokról beszélgess, amelyeken te is, mások is épülnek.

5. Asszonnyal bizalmas ne légy, hanem általában minden jó asszonyt Istennek ajánlj.

6. Csak Istennek és szent angyalainak barátságát kívánd, az emberek ismeretségét pedig kerüld.

7. Szeretettel kell viselkedni mindenki iránt, de a bizalmaskodás nem üdvös.

8. Akárhányszor megtörténik, hogy míg ismeretlen valaki, jó hírben van; de jelenléte megváltoztatja az emberek ítéletét.

9. Néha azt hisszük, hogy másoknak tetszünk, ha velük társalkodunk, pedig a rajtunk észrevett erkölcsi hibák miatt gyakran kiesünk kegyükből.

9. AZ ENGEDELMESSÉG ÉS ALÁRENDELTSÉG.

1. Valóban nagy dolog engedelmességben elöljáró hatalma alatt élni és magával szabadon nem rendelkezni.

2. Sokkal biztosabb engedelmesség alatt állni, mint másokat igazgatni.

3. Sokan inkább csak kénytelenségből vannak az engedelmesség alatt, mint szeretetből; ezeknek nagy a kínjuk, könnyen is zúgolódnak. Nem is jutnak lelki szabadságra, míg Istenért teljes szívből az engedelmesség alá nem vetik magukat.

4. Futkoss bár ide s tova, nem találsz nyu-

galmat, csak az alázatos engedelmességben az elöljáró hatalma alatt.

5. A képzelődés a helyekről és helyváltoztatás sokakat megcsalt.

6. Igaz, mindenki örömest jár a maga esze szerint és azokhoz vonzódik, kik vele egyetértenek.

7. De ha Isten lelke van bennünk, szükséges, hogy néha a magunk tetszését is megvessük a békesség kedvéért.

8. Kicsoda oly bölcs, hogy mindent teljesen megért?

9. Azért túlságosan ne bízzál a saját véleményedben, hanem örömest halljad mások ítéletét is.

10. Ha helyes, amit gondolsz, de Istenért elhagyod és mást követsz, nagyobb hasznodra lesz.

11. Gyakran hallottam ugyanis, hogy biztosabb más tanácsát elfogadni és követni, mint tanácsot adni.

12. Az is megeshetik, hogy mind az egyik, mind a másik helyesen beszél; de azért más ítéletén meg nem nyugodni, noha maga a dolog és a józan ész azt kívánja, kevélységnek és makacsságnak jele.

10. A FÖLÖSLEGES BESZÉD KERÜLÉSE.

1. Amennyire teheted, kerüld az emberek társaságát, mert sokat árt a világi ügyekbe

való avatkozás, bár tiszta szándékból történik is.

2. Csakhamar beszennyez ugyanis és elfog bennünket a hiúság.

3. Szeretném, ha többször hallgattam és emberek között nem forgolódtam volna.

4. De ugyan miért is beszélgetünk és csevegünk egymással oly szívesen, noha ritkán térünk vissza a magányba lelkiismeretünk sérelme nélkül?

5. Azért beszélgetünk oly szívesen, mert a beszélgetés által egymástól vigasztalást várunk és sokféle gondban elfáradt szívünkön könnyíteni akarunk.

6. Arról szólunk és gondolkodunk u. i. szívesebben, amit vagy igen kedvelünk és kívánunk vagy ami kedvünket szegi és aggodalmat okoz.

7. De jaj, gyakran hiába és haszontalanul!

8. Mert ez a külső vigasztalás a belső és isteni vigasztalás elé nem kevés akadályt gördít.

9. Azért vigyáznunk kell és imádkoznunk, hogy az idő kárba ne vesszen.

10. Ha szabad és helyén van szólani, épületes dolgokról beszélgess.

11. A rossz szokás és lelki előmenetelünk elhanyagolása nagy oka nyelvünk szabadosságának.

12. A lelki épülésre nem keveset használ

a lelki dolgokról való ájtatos beszélgetés főkép azok közt, kik szívvel-lélekkel Istenben egyesülnek.

III. A tökéletesség eszközei.

11—25. FEJEZET.

11. A LELKI BÉKE MEGNYERÉSE ÉS A JÓBAN VALÓ BUZGÓLKODÁS.

1. Szép lelki nyugalomban maradhatnánk, ha nem akarnók magunkat mások szavaiba és cselekedeteibe ártani, amelyekre semmi gondunk.

2. Mikép is maradhat sokáig békében, aki más dolgába avatkozik, aki egyre alkalmat keres a világi foglalkozásokra, aki keveset és ritkán száll magába?

3. Boldogok az egyszerű szívűek, mert nagy lelki békében élnek.

4. Mi az oka, hogy némely szent oly tökéletes volt és az elmélkedésben oly sokra vitte?

5. Mert e világi kívánságoktól mindenképen igyekezett szívét elvonni, legyőzte magát és így teljes szívvel Istenhez ragaszkodott és nagy lelki szabadsággal gondot viselhetett magára.

6. Mi pedig igen sokat engedünk szenve-

délyeinknek és a mulandókkal sokat bajlódunk.

7. Azonfelül az is ritkaság, hogy csak egy hibánkat is tökéletesen kiirtsuk; ritkán lelkesülünk arra, hogy a jóban naponkint növekedjünk: innen van, hogy mindíg hidegek és lanyhák maradunk.

8. Ha valóban meghaltunk volna magunknak és szívünket semmihez sem kötnők, akkor éreznők az isteni dolgok ízét és valamennyire tapasztalhatnók a mennyei szemlélődés édességét.

9. Egyedüli és legnagyobb akadályunk csak az, hogy a gonosz indulatoktól és hajlamoktól még nem vagyunk szabadok és nem törekszünk a szentek nyomdokait követni.

10. Mikor pedig valami kis bántódásunk esik, igen hamar elhagyjuk magunkat és emberi vigasztalások után nézünk.

11. Ha bátor férfiak módjára igyekeznénk a küzdelemben helytállani, bizonyára éreznők rajtunk Isten segítségét az égből.

12. Mert ő kész segíteni a küzdőket, kik kegyelmében bíznak; hiszen azért ad alkalmat a harcra, hogy győztesek lehessünk.

13. Ha csak külsőségekbe helyezzük a szent és istenes élet tökéletességét, hamar vége lesz ájtatosságunknak.

14. Azért a gyökérbe vágjuk a fejszét,

hogy a szenvedélyeket kiirtsuk és lelki békére jussunk.

15. Ha minden évben kigyomlálnánk egy vétket, hamar eljutnánk a tökéletességre.

16. De most gyakran az ellenkezőjét tapasztaljuk, hogy megtérésünk elején jobb és tisztább életet éltünk, mint sok esztendővel fogadalmaink után.

17. Buzgóságunknak és haladásunknak naponkint kellene növekednie: de most nagynak látszik, ha valaki első buzgóságának egyrészét megtarthatja.

18. Ha kezdetben kissé megerőltetnők magunkat, azután könnyen és vígan teljesítenénk mindent.

19. Nehéz a megszokottakat elhagyni; de még nehezebb az embernek saját akarata ellen küzdeni.

20. De ha az apróban s könnyűben sem győzöl, mikép győzhetsz nehezebb dolgokban?

21. Kezdetben állj ellen indulataidnak és gonosz szokásaiddal szakíts, hogy lassankint nagyobb bajokba ne bonyolítsanak.

22. Ó, ha meggondolnád, mily nagy békét szereznél magadnak és mekkora vigasztalást másoknak, ha jól viselkednél, hiszem, szorgalmasabb lennél a jóban való növekedésben.

12. A VISZONTAGSÁGOK HASZNA.

1. Javunkra szolgál, hogy néha bajaink, kellemetlenségeink vannak, mert ezek az embert gyakran észretérítik, hogy megismerje számkivetett voltát s ne helyezze reményét e világon semmibe.

2. Javunkra van az is, hogy néha ellentmondások támadnak s rólunk helytelenül és gonoszul ítélnek, még ha jó is a szándékunk és jót is cselekszünk.

3. Ezek minket gyakran alázatosságra segítenek és a hiú nagyravágyástól megoltalmaznak.

4. Mert hamarabb folyamodunk akkor belső tanúnkhoz, Istenhez, amikor külsőképen csekélybe vesznek az emberek és nem jót gondolnak rólunk.

5. Azért úgy kellene az embernek Istenre támaszkodnia, hogy ne legyen kénytelen sok emberi vigasztalást keresgélni.

6. Mikor a jólelkű embert sanyargatás éri, vagy kísértések ostromolják, vagy gonosz gondolatok kínozzák, akkor érti, hogy Istenre leginkább szüksége van, aki nélkül semmi jót sem tehet.

7. Akkor szomorkodik, sóhajt, esedezik a rajta esett nyomorúság miatt.

8. Akkor megunja további életét és halálát kívánja, hogy feloszolhasson és Krisztussal lehessen.

9. Akkor az is világos előtte, hogy tökéletes biztonság és teljes békesség e világon nem lehet.

13. A KISÉRTÉSEK ELVISELÉSE.

1. Amíg e világon élünk, nyomorúság es kísértés nélkül nem lehetünk.

2. Innen van az írás szent Jóbnál: „Küzdelem az ember élete a földön."

3. Azért mindenkinek kellene a kísértésekkel gondolnia és virrasztania az imádságban, hogy alkalmat ne találjon ámításra az ördög, ki sohasem alszik, hanem körüljár, keresve, kit nyeljen el.

4. Senki sincs oly tökéletes és szent, hogy valamikor kísértései ne lennének, teljesen kísértések nélkül nem maradhatunk.

5. De azért a kísértések gyakran igen hasznosak, noha terhesek és kellemetlenek; mert az ember a kísértésben megalázódik, megtisztul és tanul.

6. A szentek mindnyájan sok mindenféle nyomorúságon és kísértésen mentek keresztül, de növekedtek is a jóban.

7. Akik pedig ki nem állották a kísértéseket, megromlottak és végkép elpártoltak.

8. Nincs olyan szent szerzet, sem oly titkos rejtek, ahol kísértések és kedvünk ellen való dolgok ne volnának.

9. Nincs az az ember, aki teljesen biztos

a kísértésektől, míg e földön él; mert magunkban van, amiből a kísértés ered, minthogy bűnben születtünk.

10. Mihelyt egyik kísértés és háborúság megszűnik, másik kezdődik és mindíg van mit szenvednünk, mert boldogságunk javát elvesztettük.

11. Sokan kerülik a kísértéseket, de annál inkább beleesnek.

12. Puszta elkerüléssel nem győzhetjük le őket, de tűrés-szenvedéssel és igaz alázatossággal minden ellenségünknél erősebbekké válunk.

13. Aki csak külsőleg tér ki a kísértések elől és gyökerüket ki nem irtja, nem sok hasznát veszi, sőt hamarabb hozzáférnek a kísértések és rosszabb lesz a dolga.

14. Lassan, nagylelkű béketűréssel, Isten segítségével jobban boldogulsz, mint erőszakkal és heveskedéssel.

15. A kísértések idején gyakran kérj tanácsot és a kísértésben levővel ne bánjál keményen, hanem inkább úgy vigasztald, mint kívánnád, hogy veled is bánjanak.

16. Minden gonosz kísértés kezdete a lélek állhatatlansága és a csekély bizalom Istenben.

17. Mert amint a hajót, ha kormánya nincs, a habok ide s tova hányják, úgy azt az em-

bert is, ki ellanyhul és jó szándékával felhagy, sokféle kísértés ostromolja.

18. Tűz próbálja meg a vasat, az igaz embert pedig a kísértés.

19. Gyakran magunk sem tudjuk, mihez van erőnk, de a kísértés kimutatja, kicsodák, micsodák vagyunk.

20. Vigyázni kell azért, kivált a kísértés első támadásánál, mert az ellenséget könnyű legyőzni, ha szívünk kapuján be nem engedjük, hanem még a küszöbön kívül, mihelyt kopogtat, ellenállunk.

21. Azért mondotta valaki, „Idején vedd elejét a bajnak, mert a megrögzött betegség ellen késő az orvosságl"

22. Először ugyanis csak puszta gondolat tűnik elmédbe, aztán erős képzelet, erre gyönyörködés, aztán gonosz indulat és beleegyezés.

23. És így apránkint teljesen becsúszik az ellenség, ha mindjárt elején nem küzdünk ellene.

24. És minél tovább késlekedik valaki az ellenállással, annál erőtlenebb lesz, az ellenség pedig annál hatalmasabb vele szemben.

25. Némelyek megtérésük elején szenvednek nagyobb kísértéseket, mások életük vége felé.

26. Mások megint mintegy egész életükben bajlódnak.

27. Sokan elég gyönge kísértéseket éreznek, Isten bölcs és kegyes gondviselése szerint, ki az emberek állapotát és érdemeit nézi és mindent választottainak üdvösségére rendel.

28. Azért nem kell kétségbe esnünk, mikor kísértés ér, hanem annál buzgóbban könyörögjünk Istenhez, hogy minden szenvedésünkben rajtunk segíteni méltóztassék, aki Szent Pál szavai szerint a „kísértésekkel együtt kegyelmet is ad", hogy azokat elviselhessük. (I Kor. 10, 13.)

29. Alázzuk meg tehát lelkünket Isten keze alatt minden kísértésben és háborúságban; mert az alázatos szívűeket megszabadítja és felmagasztalja.

30. A kísértések és háborúságok próbálják meg az embert, mennyire halad; ezek által növekszik érdeme és világosabban kitűnik az erénye.

31. Nem nagy dolog, ha ájtatos és buzgó az ember, mikor semmi sem bántja, de ha a háborúság idején békével tűr, nagy a remény előmeneteléhez.

32. Némelyek megmenekednek a nagy kísértésektől, de mindennapi apróságokban gyakran megbotlanak, hogy megalázódjanak és nagy dolgoknál magukban ne bízzanak, mikor már apróságokban oly gyöngék.

14. A VAKMERŐ ITÉLET KERÜLÉSE.

1. Magadra fordítsd szemedet és mások cselekedetét meg ne ítéld.

2. Mások megítélésében az ember hiába fárad, gyakrabban téved és könnyen vétkezik; de mikor magát megítéli és rostálja, mindíg hasznos munkát végez.

3. Amilyen kedvünk van valamihez, úgy ítélünk is róla; mert a helyes ítéletet a rokonszenv miatt könnyen elferdítjük.

4. Ha kívánságunk tiszta szándéka mindíg Isten volna, nem oly könnyen zavarna bennünket érzékiségünk idegenkedése.

5. De gyakran bennünk rejlik titokban, vagy kívülről is belénk akad valami, ami magával ragad.

6. Sokan alattomban magukat keresik abban, amit tesznek, és nem veszik észre.

7. Látszatra jó békességben vannak, míg az ő akaratuk és nézetük szerint folynak a dolgok.

8. De ha másképen történik, mint kívánják, csakhamar indulatosak lesznek és megszomorodnak.

9. Az érzületek és ítéletek különbsége miatt elég gyakori versengések támadnak barátok és polgártársak, sőt szerzetesek és ájtatos emberek között is.

10. Régi szokást nehéz elhagyni és a maga tetszésén túl senki sem lép örömest.

11. Ha okosságodra és iparkodásodra jobban támaszkodol, mint Krisztus Jézus magához hódító szeretetére, nemigen vagy csak későn leszel Istentől megvilágosított emberré, mert Isten azt kívánja, hogy neki teljesen alávessük magunkat és okoskodásunk szűk körén a lángoló szeretet szárnyain felülemelkedjünk.

15. A SZERETETBŐL SZÁRMAZÓ CSELEKEDETEK.

1. A világ minden kincséért, senki kedvéért sem szabad gonoszt cselekedni; noha szűkölködő felebarátunk hasznáért néha el szabad hagyni a jót, vagy más, nagyobb jóval fölcserélni.

2. Mert ezzel a jócselekedet el nem marad, hanem jobbra változik.

3. Szeretet nélkül haszontalan a külső cselekedet.

4. Ami pedig szeretetből származik, akármily csekély és egyébként megvetendő is, mind gyümölcsössé lesz.

5. Mert Isten inkább azt nézi, ki milyen szándékkal cselekszik, mint azt, mit cselekszik.

6. Sokat cselekszik, aki nagyon szeret.

7. Sokat cselekszik, aki valami jót cselekszik.

8. Jól cselekszik, aki inkább a közjónak, mint a maga akaratának szolgál.

9. Gyakran szeretetnek látszik, ami inkább testiség; mert a természeti hajlandóság és tulajdon akaratunk, a jutalom reménye és kényelmünk keresése ritkán marad ki.

10. Akinek igaz és tökéletes a szeretete, semmiben sem keresi önmagát, hanem mindenben Isten dicsőségét kívánja.

11. Senkire sem irígykedik, mert maga örömét semmiben sem keresi.

12. Nem kíván magában vigadni, hanem minden jó fölött Istenben keresi boldogságát.

13. Senkinek semmi jót nem tulajdonít, hanem egészen Istenre hárítja, akiből mint forrásból származik minden és akiben utóvégre minden szent örök boldogsága nyugodalmát leli.

14. Ó, akiben csak egy szikrája volna az igaz szeretetnek, bizony érezné, hogy minden földi dolog tele van hiúsággal.

16. MÁSOK HIBÁINAK ELVISELÉSE.

1. Amit az ember magában vagy másokban megjavítani nem bír, tűrje békében mindaddig, míg Isten másképp nem rendeli.

2. Gondold meg, hogy talán jobb így a te próbádra és türelmedre, amely nélkül nem kell nagyra becsülni érdemeinket.

3. Mégis az ilyen akadályok közt esedez-

ned kell, hogy Isten megsegítsen és hogy amit rád bocsátott, békével viseld.

4. Aki egy vagy két intésnek nem enged, ne versengj vele; hanem hagyd Istenre, hogy legyen az ő akarata és dicsősége minden szolgájában, mert ő a rosszat is jóra tudja fordítani.

5. Mások hibáinak és akármilyen gyarlóságainak elviselésében türelemre törekedjél; mert tebenned is elég sok van, amit másnak kell eltűrnie.

6. Ha magadat nem teheted olyanná, aminőnek szeretnéd, miképen akarsz mást kedved szerint alakítani?

7. Szívesen látjuk, hogy mások tökéletesek, de saját hibáinkat meg nem javítjuk.

8. Azt akarjuk, hogy másokat keményen megdorgáljanak, de magunk nem tűrjük, hogy minket megfeddjenek.

9. Nem tetszik mások szabados élete; de azért nem akarjuk, hogy megtagadják tőlünk, amit óhajtunk.

10. Azt akarjuk, hogy másokat szigorú törvény alatt tartsanak, de mi magunk sehogy sem tűrjük, hogy szabadságunkat megszorítsák.

11. Igy tehát világos, mily ritkán mérünk felebarátunknak úgy, mint magunknak.

12. Ha mindnyájan tökéletesek volnánk,

mi szenvedni valónk lenne másoktól Isten kedvéért?

13. Most pedig Isten úgy rendelte, hogy tanuljuk meg egymás terhét viselni, mert senki sincs hiba nélkül, senki sincs teher nélkül, senki sem elég önmagának, senki saját bölcseségével be nem éri a maga dolgában; hanem szükséges, hogy mindnyájan egymás terhét hordozzuk, egymást vigasztaljuk, egymást segítsük, egymást oktassuk és intsük.

14. Kiben mennyi az erény, jobbadán viszontagság alkalmával tűnik ki.

15. Mert az alkalmak az embert gyarlóvá nem teszik, hanem megmutatják, ki milyen.

17. A SZERZETES-ÉLET.

1. Ha másokkal békében és egyességben akarsz élni, szükséges, hogy sok dologban megtörd magadat.

2. Nem kis dolog kolostorban vagy társulatban élni, ott panasz nélkül megmaradni és mindhalálig híven kitartani.

3. Boldog, aki ott jól élt és pályafutását szerencsésen bevégezte.

4. Ha úgy akarsz élni, amint illik és a jóban előhaladni kívánsz, úgy viseld magadat, mint számkivetett zarándok a földön.

5. Esztelenné kell lenned Krisztus kedvéért, ha szerzetesélet akarsz élni.

6. A ruházat és hajkorona keveset használ; hanem az erkölcs javítása és a vétkes indulatok gyökeres kiirtása teszi az embert igazi szerzetessé.

7. Aki a szerzetben mást keres és nem tisztán csak Istent és a maga lelke üdvösségét, szorongatásnál és keserűségnél egyebet nem talál.

8. Békességben nem maradhat sokáig, aki a legkisebb és valamennyi közt legutolsó nem igyekszik lenni.

9. Szolgálatra jöttél, nem mások igazgatására: tudd meg, hogy tűrésre, szenvedésre és munkára hívott az Isten, nem hivalkodó henyélésre vagy fecsegésre.

10. Megpróbálják tehát itt az embert, mint az aranyat a kemencében.

11. Itt senki meg nem maradhat, csak aki teljes szívből meg akarja magát Isten kedvéért alázni.

18. A SZENTATYÁK PÉLDÁJA.

1. Tekints a szentatyák ragyogó példájára, kikben az igazi tökéletesség és jámborság tündöklött és meggyőződöl róla, mily kicsíny, sőt úgyszólván semmi, amit mi cselekszünk.

2. Jaj, micsoda a mi életünk, ha azokéval összevetjük!

3. A szentek és Krisztus hű barátai az Úristennek éhen és szomjan, téli fagyban és

nélkülözésben, munkában és fáradságban, virrasztásban és böjtölésben, imádságban és szent elmélkedésekben, sanyarú üldözésekben és sok gyalázatban egyaránt szolgáltak.

4. Ó, mily sokféle súlyos nyomorgatásokat szenvedtek a szent apostolok, vértanúk, hitvallók és szűzek, egyszóval mindazok, kik Krisztus nyomdokát akarták követni!

5. Mert e világon gyűlölték életüket, hogy az örök életre megmenthessék.

6. Ó, mily sanyarú és mindenről lemondó életet viseltek azok a szentatyák a vad pusztában, mily hosszú és nehéz kísértéseket szenvedtek.

7. Mily gyakran háborgatta őket az ellenség, mily gyakori és buzgó imádságot mutattak be Istennek.

8. Mily kemény böjtöket tartottak szüntelen, mily buzgó hévvel haladtak a tökéletesség útján.

9. Mily kemény harcot vívtak a vétek kipusztításában, mily tiszta és egyenes szándékkal tekintettek Istenre!

10. Napestig munkálkodtak, éjtszaka hosszú imádsággal foglalkoztak, noha munkájuk közt sem volt szünete a szívbeli imádságnak.

11. Minden idejüket hasznosan Isten szolgálatában töltötték!

12. Minden óra rövidnek látszott és az el-

mélkedésnek édes gyönyörűsége mellett a szükséges étel sem jutott eszükbe.

13. Minden gazdagságtól, méltóságoktól, tisztségektől, barátaiktól és rokonaiktól búcsút vettek, semmit e világ javaiból nem kívántak.

14. Az élet fenntartására szükséges dolgokat is szűken vették, testüknek még a szükségesekben is csak félkedvvel szolgáltak.

15. Igaz, szegények voltak e világi javakban, de igen gazdagok isteni ajándékokban és jóságos cselekedetekben.

16. Külsőkép szűkölködtek, de belül isteni kegyelemben és lelki vigasztalásban bővelkedtek.

17. Idegenek voltak e világ előtt, de igen közel jártak Istenhez, meghitt barátai voltak.

18. Magukat semmibe sem vették, a világ is megvetette őket, de Isten előtt drágák és kedvesek voltak.

19. Az alázatosságban meggyökereztek, egyszerű engedelmességben éltek, szeretetben és béketűrésben folytak napjaik; azért a lelkiekben is naponkint gyarapodtak és Isten előtt nagy kegyelmet nyertek.

20. Például állította őket az Úristen minden jámbor életű ember elé; méltó is, hogy az ő szavuk jobban fogjon rajtunk a jóban való haladásra, mint némely hanyag emberé a hátramaradásra.

21. Ó, mily nagy lelki buzgóság volt minden szerzetesben szent rendje kezdetén.

22. Ó, mily nagy ájtatosság volt az imádságban, mily szent versengés a cselekedetekben, mily kemény fegyelem alatt éltek, mily nagy engedelmesség és tisztelet virágzott valamennyiben mesterük szabta törvények alatt.

23. Hátrahagyott nyomdokaik még most is tanúbizonyságot tesznek róla, hogy valóban szent és tökéletes emberek voltak, akik elszántan vitézkedtek és a világot lábuk alá tiporták.

24. Most már nagy embernek tartják, aki nagyot nem esik és amit egyszer felvállalt, azt békével elviseli.

25. Ó, ez a szerencsétlen lanyhaság és állapotunkkal nemtörődés, hogy oly hamar kifogyunk az előbbi buzgóságból s már életünket is megunjuk csupa léhaságból és restségből!

26. Adná Isten, hogy tebelőled végkép ki ne aludnék a jóra való törekvés, aki oly gyakran láttad azt a sok példát, amit Isten emberei adtak.

19. A JÓ SZERZETES FOGLALATOSSÁGAI.

1. A jó szerzetes életének minden erénynyel bővelkednie kell, hogy belül is olyan

legyen, amilyennek külsőképen látszik az emberek előtt.

2. Sőt sokkal több jónak kell belül lennie, mint ami kívül látszik, mert Isten szívünkbe tekint, aki előtt imádó tisztelettel kell viselkednünk, bárhol járunk, bárhol kelünk és angyali tisztaságban illik az ő szent színe előtt járnunk.

3. Mindennap meg kell újítanunk feltett jó szándékunkat és magunkat buzgó szeretetre serkentenünk, mintha csak ma kezdenők magunkat Isten szolgálatára adni és sóhajtanunk:

4. Uram, Istenem, segíts meg jó szándékomban és szent szolgálatodban, s engedd, hogy még ma kezdjek tökéletesen neked szolgálni, mert amit eddig cselekedtem, semmi!

5. Eltökélt szándékunk szerint igazodik a jóban való előmenetelünk és ugyancsak szorgalmasnak kell lennie, aki haladni akar a szent életben.

6. Ha még az is gyakran hűtelen lesz, akinek erős a szándéka, hogyan jár az, aki ritkán és nemigen erősen fogad valamit?

7. Sokféle oka van annak, hogy jó szándékunkkal felhagyunk; de kárvallás nélkül alig mulaszthatunk el akármi csekélységet is szokott lelki gyakorlatainkból.

8. Az igazak szándéka inkább Isten ke-

gyelmétől, mint a maguk bölcseségétől függ, azért minden munka kezdetén Istenbe helyezik bizodalmukat.

9. Mert ember tervez, Isten végez, nincs is az ember hatalmában az ő útja.

10. Ha néha istenes szándékból vagy felebarátunk javáért szokott foglalatcsságunkat elmulasztjuk, azt később még könnyen helyrehozhatjuk.

11. De ha unalomból vagy tunyaságból könnyen elhagyjuk, elég rosszul cselekszünk és utóbb kárát valljuk.

12. Bárhogy igyekszünk is, mégis sokban könnyen hibázunk.

13. Mégis mindenkor valami bizonyost kell magunkban feltennünk, főképen az ellen, amiben nagyobb akadályt tapasztalunk.

14. Mind külső, mind belső magunkviseletét meg kell vizsgálnunk és jól rendbeszednünk, mert mindkettő hasznos a jóban való előmenetelre.

15. Ha nem tudsz szüntelen magadra vigyázni, legalább néha-néha szállj valóban magadba: legalább napjában kétszer, teszem, reggel és este.

16. Felkeltedben határozd el, este vizsgáld meg, hogyan viselted magadat aznap beszédedben, cselekedetedben és gondolatodban; mert ezekben talán gyakran vétettél Istened és felebarátod ellen.

17. Férfiasan fegyverkezzél fel az ördög gonoszsága ellen; zabolázd meg a torkosságot és tested minden indulatát könnyebben megfékezed.

18. Sohase légy egészen dolog nélkül, hanem vagy olvass vagy írj vagy elmélkedjél vagy imádkozzál vagy a közjóért valami hasznosat munkálkodjál.

19. A test sanyargatásához pedig módjával kell nyúlni és nem egyaránt kell mindenkinek ezeket felvállalni.

20. Nem kell mások előtt mutogatni, amit nyiltan nem szokás végezni, mert a magángyakorlatokat jobb egyedül és rejtekben véghezvinni.

21. De vigyázz ám, hogy a közös gyakorlatokra rest ne légy, a magad jó kedvéből választottakra pedig serény.

22. Hanem végezd előbb pontosan és híven, amivel tartozol és amire köteles vagy, aztán ha van időd hozzá, ájtatosságod szerint tégy eleget magadnak is.

23. Nem minden gyakorlat való mindenkinek, hanem ennek efféle, amannak másféle jobban alkalmas.

24. Sőt időközönkint más-más ájtatossághoz van kedvünk, mert némely dolognak ünnepnapon érezzük nagyobb ízét, másnak pedig hétköznapon.

25. Másféle gyakorlatokra van szükségünk,

mikor kísértés zaklat, másra pedig, amikor békés és nyugodt a lelkünk.

26. Másfélék tetszenek, amikor szomorúak vagyunk, másfélék, mikor az Úrban örvendezünk.

27. A főünnepeken meg kell újítanunk az Isten szolgálatában való serénykedésünket és a szentek közbenjárását nagyobb buzgósággal kikérnünk.

28. Ünnepről-ünnepre úgy kell életünket rendeznünk, mintha akkor bucsút vennénk e világtól és amaz örökkévaló ünnepre költöznénk.

29. Azért is a szent napokra szorgalmasan illik készülnünk, magunkat ájtatosabban viselnünk, és kötelességünkben pontosabban eljárnunk, mintha Istentől csakhamar fáradságunk jutalmát vennők.

30. Ha pedig ebben mulasztás történik, készületlen voltunknak tulajdonítsuk és arra vessünk, hogy még nem vagyunk méltók ama nagy dicsőségre, mely meghatározott időben a mienk lesz és igyekezzünk jobban készülni kimúlásunkra.

31. Boldog az a szolga, mondja Szent Lukács evangélista, kit midőn eljövend az Úr, virrasztva talál; bizony mondom nektek, minden javát reá bízza.

20. A MAGÁNY ÉS HALLGATÁS SZERETETE.

1. Alkalmas időt keress a magadbaszállásra és Isten jótéteményeiről gyakran gondolkodjál.

2. Hagyj békét a hiúságoknak; oly dolgokat olvasgass, melyek inkább töredelmességet szereznek, mint szórakozást.

3. Ha a felesleges beszélgetéstől és haszontalan futkosástól, ha az ujságok és hírek hallásától elvonod magadat, elég alkalmas időt találsz üdvös elmélkedésekre.

4. A legnagyobb szentek, ahol módját ejthették, elkerülték az emberekkel való társalkodást és rejtekben igyekeztek Istennek élni.

5. Valaki azt mondotta: Valahányszor emberek között voltam, kárommal tértem vissza.

6. Ezt mi is gyakran érezzük magunkban, mikor sokáig csevegünk.

7. Könnyebb hallgatni, mint a beszédben mértéket tartani.

8. Könnyebb otthon tartózkodni, mint kívül forgolódva magad eléggé megőrizni.

9. Aki azért belső és lelki tökéletességre akar jutni, annak szükséges, hogy Jézussal a sokaság elől félrevonuljon.

10. Senki sem foroghat szem előtt bátran, csak az, ki örömest rejtőzik.

11. Senki sem beszélhet bátran, csak az, ki örömest hallgat.

12. Senki sem lehet bátran másnak elöljárója, csak az, aki örömest függ mástól.

13. Senki sem parancsolhat bátran, csak aki jól megtanult engedelmeskedni.

14. Senki sem örvendez bátran, hacsak a jó lelkiismeret bizonyságát nem érzi magában.

15. Mindazáltal a szentek bátorsága mindenkor együtt járt Isten félelmével: nem is hagytak alább szorgalmukban és alázatosságukban, mert nagy erényekben és Isten kegyelmében tündököltek.

16. A gonoszok bátorsága pedig kevélységből és vakmerőségből ered és csalódásban végződik.

17. Soha e világéletedben teljes biztonságot ne ígérj magadnak, habár jó szerzetesnek és ájtatos remetének tartanak is.

18. Akik legjobb hírben állottak az emberek előtt, sokszor a legnagyobb veszedelemben forogtak a magukban való bizakodás miatt.

19. Azért sokaknak hasznosabb, hogy nem teljesen szabadok a kísértésektől, hanem gyakorta küszködjenek, hogy nagyon el ne bizakodjanak és így kevélységre ne vetemedjenek, se pedig a külső vigasztalásokra szerfölött ne hajoljanak.

20. Ó, mily tiszta volna annak a lelkiismerete, aki e világ után nem kapkodna és mulandó örömet sohasem hajhásznal

21. Ó, mily nagy békében és nyugalomban élne, aki minden haszontalan gondot elhagyna, csak üdvös és isteni dolgokról gondolkodnék, és minden reményét Istenbe helyeznél

22. Senki sem méltó a mennyei vigasztalásokra, ki magát szorgalmasan nem gyakorolta a szívbeli töredelmességben.

23. Ha szívbeli töredelmességet kívánsz, szállj be szíved rejtekébe, rekeszd ki a világ zaját az Irás szava szerint: nyugvóhelyeteken bánjátok meg bűneiteket.

24. A cellában találod azt, amit kinn gyakran elvesztesz.

25. Úgy lesz kedves a cella, ha gyakran benne maradsz, de ha ritkán őrzöd, igen unalmas.

26. Ha megtérésed kezdetén jól hozzá szokol a cellában-lakáshoz, azután édes barátod és kedves vigasztalásod lesz.

27. Hallgatásban és csöndben növekszik az istenes lélek minden erényben, és ott tanulja meg a Szentírás titkait.

28. Ott találja fel a könnyek kútforrását, amelyben minden éjjel megmossa és tisztogatja magát, hogy annál bizalmasabban

társalkodhassék Teremtőjével, minél távolabb van a világ zajától.

29. Aki tehát elvonja magát ismerőseitől és barátaitól, ahhoz Isten közelít szent angyalaival.

30. Jobb az embernek rejtekben maradni és magára gondot viselni, mint magáról elfeledkezve csodákat művelni.

31. Dícséretes dolog a szerzetesben, ha ritkán jár ki, kerüli a nyilvánosságot és nem örömest látja az embereket.

32. Miért akarod látni, amit nem szabad kívánnod? „Elmúlik e világ s az ő kívánsága." (I Jn. 2, 17.)

33. Vágyódik a test az ide s tova járkálásra, de miután az óra elmúlt, mit nyersz egyebet lelkiismereted terhénél és szíved sokféle szórakozásánál?

34. A víg kimenet gyakran szomorú hazajövettel végződik, és az esti vigadás szomorú reggelre válik.

35. Igy minden testi örömnek kedves a kezdete, de a végén megmardos és megöl.

36. Mit láthatsz másutt, amit otthon nem látnál?

37. Nem előtted-e az ég, a föld és a többi elemek? Hiszen ezekből van alkotva minden teremtmény.

38. Láthatsz-e valahol olyasmit, ami sokáig állandó az ég alatt?

39. Azt hiszed talán, kielégít; pedig azt sohasem éred el.

40. Ha minden szemed előtt van is, mi volna ez egyéb, mint hiú látomás?

41. Emeld fel szemed Istenhez a magas mennybe és könyörögj vétkeid és hibáid bocsánatáért.

42. Hagyd a hiúságot a hiúknak, te pedig arra gondolj, amit neked Isten parancsol.

43. Zárd be magadra az ajtót és hívd magadhoz a te édes Jézusodat.

44. Maradj vele celládban, mert másutt nem találsz oly nagy békét.

45. Ha ki nem lépsz és híreket nem hallasz, nagyobb lelki békében maradtál volna.

46. Mióta új hírekben kezdesz gyönyörködni, azóta szükségképen szívbeli nyugtalanságokat szenvedsz.

21. A SZIVBELI TÖREDELMESSÉG.

1. Ha a jóban haladni akarsz, Isten félelmében őrizd meg magadat és fölötte szabados ne légy, hanem fegyelem alatt tartsd minden érzékedet és balga vígságra ne engedd magad.

2. Szívbeli töredelmességre szánd el magadat és feltalálod az igaz ájtatosságot.

3. Sokféle jót nyujt a töredelmesség, amit a széles jókedv hamar elveszteget.

4. Nagy csoda, hogyan vigadhat az ember

valaha igazi kedvvel e világon, ha számkivetett sorsát és lelkének sok veszedelmét meggondolja és szívére veszi.

5. Szívünknek állhatatlansága miatt és mert hibáinkra mitsem gondolunk, nem érezzük lelkünk sérelmeit, és sokszor dőrén nevetünk, mikor inkább sírnunk kellene.

6. Nincs igazi szabadság, sem tökéletes öröm, csak az istenfélelemben és a jó lelkiismeretben.

7. Boldog, aki megválhat minden szórakoztató akadálytól és szent töredelmességre adhatja magát.

8. Boldog, aki magáról lerázza, ami lelkiismeretét bemocskolhatná és megterhelné.

9. Férfiasan küzdj, a megszokást leszokással győzöd meg.

10. Ha el tudod az embereket hagyni, ők sem igen bolygatnak a magad dolgában.

11. Más emberek dolgával ne gondolj, és a föllebbvalók ügyeibe ne avatkozzál!

12. Mindenelőtt magadra vigyázz és minden kedves barátod előtt magadat intsd legelőször.

13. Ha nem vagy kedves az embereknél, meg ne szomorodjál azért; hanem azt sajnáld, hogy nem elég rendesen és óvatosan viseled magad, amint Isten szolgájához és ájtatos emberhez illenék.

14. Gyakran hasznosabb és biztosabb,

hogy az embernek ne legyen e világon sok vigasztalása, főképen pedig testi.

15. Hogy pedig nincs isteni vigasztalásunk vagy ritkábban érezzük, csak a magunk vétke; mert nem keressük a szív töredelmességét, sem teljesen meg nem vetjük a külső, hiú vigasztalásokat.

16. Ismerd el, hogy méltatlan vagy isteni vigasztalásra, sőt inkább méltó sok sanyargatásra.

17. Mikor az ember teljesen meg van törve, akkor nehéz és keserű neki az egész világ.

18. A jó ember elég okot talál a bánkódásra és könnyhullatásra.

19. Mert akár magát tekinti, akár felebarátjára gondol, tudja, hogy senki sem él e világon nyomorúság nélkül.

20. És minél komolyabban száll magába, annál jobban kesereg.

21. Őszinte bánatunknak és szívünk keserűségének okai a mi vétkeink és hibáink, amelyekben úgy el vagyunk merülve, hogy a mennyei dolgokról elmélkedni ritkán érünk rá.

22. Ha gyakrabban gondolkoznál halálodról, mint hosszú életedről, kétségkívül serényebb volnál a javulásra.

23. Ha a pokolnak vagy a tisztítótűznek bekövetkező kínjait szívedben megfontolnád, úgy hiszem, minden munkát és fájdalmat

örömest elviselnél és semmi szigorúságtól sem rettegnél.

24. De mivel ezek nem hatnak szívünkre és még a kényelmet igen kedveljük, azért hanyagok és restek maradunk.

25. Sokszor a lélek gyávasága az oka, hogy a romlott test oly könnyen zúgolódik.

26. Könyörögj azért alázatosan Istennek, adja meg neked a töredelmesség lelkét és kiálts fel Szent Dáviddal: „Uram, táplálj engem a siralom kenyerével, és adj könnyeket italul mértékkel."

22. AZ EMBERI NYOMORÚSÁG SZEMLÉLÉSE.

1. Akárhol vagy és akárhová fordulsz, csak nyomorult vagy, ha Istenhez nem folyamodol.

2. Mit zúgolódol, hogy nem történik minden kedved és akaratod szerint?

3. Ki az, akinek minden kívánsága kedve szerint telik? Sem én, sem te, sem más e föld színén.

4. Nincs e világon senki keserűség nélkül, sem király, sem pápa.

5. Kinek van jobb dolga? Bizonyára annak, aki Istenért valamit szenvedni tud.

6. Sok gyönge és gyáva azt mondja: De boldog ez vagy amaz az ember! Lám, mily gazdag, mily nagy úr, mily hatalmas, mily tekintélyes!

7. De tekints csak a mennyei javakra, meg-

látod, hogy mind e világi javak csak semmik, igen bizonytalanok, sőt inkább terhesek; mert gond és rettegés nélkül nem bírhatók.

8. Nem abban áll az ember boldogsága, hogy világi javakkal bővelkedik; mert elég neki a középszerűség.

9. Bizony, igazi nyomorúság e világi élet.

10. Minél jobban törekszik az ember a lelki életre, annál keserűbb neki ez az élet, mivel jobban érzi és világosabban látja a romlott emberi természet fogyatkozásait.

11. Mert hogy ennie, innia kell, hogy aludnia és ébren kell lennie, hogy fáradnia és a természet egyéb szükségeinek kénytelen magát alávetni, bizony nagy baj és a lelki embernek kész nyomorúság, aki örömest szabadulna mindentől és ment lenne minden bűntől.

12. Mert nagy teher a belső embernek a sok testi szükséglet e világon.

13. Azért könyörög Szent Dávid nagy fohászkodással, hogy megszabaduljon az efféléktől: „Uram, szabadíts meg engem sokféle szükségeimtől."

14. De jaj azoknak, kik be nem ismerik nyomorúságos voltukat; s még nagyobb jaj azoknak, kik még szeretik is ezt a nyomorúságot, ezt a mulandó életet!

15. Sokan, akik munkájukkal, sőt koldulással alig szerzik be a szükségeseket, annyira

ragaszkodnak e világhoz, hogy ha mindenkor itt élhetnének, a mennyországgal semmit sem törődnének.

16. Ó, esztelen és hitetlen szívű emberek, kik oly nagyon ragaszkodnak e földhöz, hogy csak a testiek ízlenek nekik!

17. De szegények, végtére maguk kárán tanulják meg, mily hitvány és semmi volt, amit szerettek.

18. Isten szentjei pedig és Krisztus minden barátja nem azzal gondoltak, mi kedvez a testnek, sem azzal, ami csak ideig-óráig csillog; hanem minden reményük és igyekezetük a mennyei javak után sóhajtott.

19. Oda föl, az örökkévaló és láthatatlan javakra irányult minden kívánságuk, hogy a látható dolgok szeretete valahogy alávalóságokra ne ragadja őket.

20. Édes testvérem, ne hagyd magadban meghűlni a lelki előmenetelre való bizodalmat: van még hozzá időd és órád.

21. Miért akarod napról-napra halogatni e szándékodat? Kelj fel és tüstént fogj hozzá és mondd: Most az ideje a munkának, most itt az idő, hogy magamat megjobbítsam.

22. Mikor rosszul vagy, mikor bajod van, akkor van az érdemszerzés ideje.

23. Tűzön-vizen át kell menned, csak úgy jutsz nyugalomra.

24. Ha magadon erőt nem veszel, vétkeiddel sem bírsz.

25. Amíg ezt a gyarló testet viseljük, vétek nélkül nem lehetünk, sem unalom, bánat nélkül nem élhetünk.

26. Örömest akarnánk megszabadulni minden nyomorúságunktól; de minthogy bűneink által elvesztettük az ártatlanságot, az igaz boldogságtól is meg vagyunk fosztva.

27. Nem marad egyéb hátra, tűrnünk, szenvednünk kell és Isten irgalmasságát várnunk, míg elmúlik e vétkes világ s e halandóságot felváltja az élet.

28. Ó, de nagy az emberi gyarlóság, mely mindíg hajlandó vétekre!

29. Ma meggyónod bűneidet, holnap újra elköveted a meggyóntakat.

30. Most eltökélted magad, hogy óvatos leszel és egy óra mulva úgy viseled magad, mintha semmit sem ígértél volna.

31. Azért méltán alázódunk meg és soha nagyra nem tarthatjuk magunkat, mivel oly gyarlók és állhatatlanok vagyunk.

32. Hamar el is veszthetjük hanyagságunkkal, amihez Isten kegyelméből sok fáradsággal nagynehezen jutottunk.

33. Végtére mi lesz belőlünk, ha oly korán elhagyjuk magunkat?

34. Jaj nekünk, ha úgy akarjuk magunkat a nyugalomnak adni, mintha most már békes-

ség és biztonság volna, pedig magunkviseletén még nyoma sem látszik a szentségnek.

35. Bizony nagyon szükséges volna, hogy újra jámbor életre tanítsanak, mintha csak most kezdenénk Isten szolgálatához; így talán lehetne reményünk, hogy megjavulunk és a tökéletességben előre haladunk.

23. ELMÉLKEDÉS A HALÁLRÓL.

1. Itt igen hamar véged lesz; lásd azért, mikép végzed dolgaidat.

2. Ma él az ember, holnap elenyészik.

3. Mikor pedig szem elől eltűnik, hamar feledésbe megy.

4. Ó, mily nagy az ember szívének tompasága és keménysége, hogy csak a jelenről gondoskodik és a jövendővel jobban nem törődik!

5. Minden cselekedetben és gondolatban úgy kellene viselkedned, mintha még ma meg kellene halnod.

6. Ha tiszta volna lelkiismereted, nemigen félnél a haláltól.

7. Jobb volna a bűntől óvakodnod, mint a haláltól futnod.

8. Ha ma nem vagy készen, holnap hogyan leszel?

9. Bizonytalan a holnap és honnan tudod, hogy a holnap reád virrad?

10. Mi haszna soká élni, ha oly keveset javulunk?

11. Jaj, nem mindenkor javít a hosszú élet, sőt gyakran jobban szaporítja a vétket!

12. Bárcsak egy nap jól viseltük volna magunkat e világon!

13. Sokan számlálják megtérésük esztendeit, de jobbulásuknak kevés a látszatja.

14. Ha rettenetes a halál, talán veszedelmesebb a hosszú élet.

15. Boldog, aki halála óráját mindenkor szeme előtt tartja és naponkint készül a kimúlásra.

16. Ha láttál valaha embert meghalni, gondold meg, hogy azon az úton te is átmégy.

17. Reggel azt gondold, hogy az estét nem éred meg.

18. Ha pedig beesteledik, a reggelt ne merd magadnak ígérni.

19. Készen légy tehát mindenkor és úgy élj, hogy a halál soha készületlenül ne találjon.

20. Sokan hirtelen és váratlanul halnak meg: „az Emberfia abban az órában jő el, melyben nem is sejtjük". (Mt. 24, 42.)

21. Mikor az utolsó óra eljön, egészen másképkezdesz majd ítélni teljes lefolyt életedről és nagyon megbánod, hogy oly rest és tunya voltál.

22. Mily boldog és okos, aki életében

olyan igyekszik lenni, amilyennek halála óráján találtatni kíván.

23. Mert nagy bizalmat ad a boldog kimúlásra e világ tökéletes megútálása, az erényekben való előmenetel buzgó kívánsága, a fegyelmezett élet szeretete, a bűnbánat sanyarúsága, az engedelmesség gyorsasága, kívánságaink megtagadása és Krisztus szeretetéért minden viszontagság elviselése.

24. Míg egészséges vagy, sok jót tehetsz; de ha megbetegszel, nem tudom, mit tehetsz majd?

25. Kevesen javulnak betegségükben, amint ritkán válnak szentté, akik sokat járnakkelnek.

26. Ne bízzál barátaidban, se ne halogasd egyre üdvösséged ügyét, mert hamarább megfeledkeznek rólad az emberek, mint hinnéd.

27. Jobb most idején magadra gondot viselned, és Isten színe elé valami jót előre küldened, mint mások segítségére támaszkodnod.

28. Ha magad most nem gondoskodol magadról, kinek lesz gondja reád a jövőben?

29. Most igen drága az idő, most van „az üdvösség napja, most van az igen kedvező óra". (II Kor. 6, 2.)

30. Jaj, hogy jobban nem töltöd ezt az

időt, amelyben érdemeket szerezhetsz, hogy örökre boldogul élj.

31. Eljön az idő, midőn életed jobbítására egy napot vagy egy órát kívánsz; de nem tudom, kapsz-e?

32. Ime, édes testvérem, mily nagy veszedelemből menekülsz ki, mily nagy félelemtől szabadulhatsz meg, ha istenfélő vagy és gondolsz a halálra.

33. Úgy igyekezzél most élni, hogy halálod óráján inkább örülnöd lehessen, mint rettegned.

34. Most tanulj meghalni e világnak, hogy akkor élni kezdj Krisztussal.

35. Most tanulj megvetni mindent, hogy akkor szabadon mehess Krisztushoz.

36. Most sanyargasd testedet bűnbánattal, hogy akkor bátran nézhess a jövőbe.

37. Ó, esztelen, mit ígérsz magadnak hosszú életet, mikor egyetlen biztos napod sincs?

38. Mily sokan csalatkoztak és váratlanul költöztek el az életből.

39. Hányszor hallottál ilyen szavakat: azt levágták, emez vízbehalt, amannak a nyaka tört ki, az evés közben halt meg, amannak játék közben lett vége; ki tűz, ki fegyver által, ki döghalál, ki rabló által veszett el.

40. Így mindennek a halál a vége és az ember élete, mint az árnyék, hirtelen elröpül.

41. Ki emlékezik meg rólad holtod után, vagy ki imádkozik majd éretted?

42. Rajta, édes testvérem, most tedd, amit tehetsz, mert azt sem tudod, mely órában halsz meg és mi lesz veled holtod után.

43. Míg időd van, addig gyüjts magadnak halhatatlan gazdagságot.

44. Üdvösségeden kívül semmivel se gondolj, csak az isteni dolgokkal törődjél.

45. Most „szerezz jóakarókat", tiszteld a szenteket és kövesd jó cselekedeteiket, „hogy mikor kimúlsz e világból, befogadjanak az örökkévaló hajlékokba". (L. 16, 9.)

46. Zarándok és jövevény gyanánt viseld magadat e földön, mint akinek semmi köze sincs e világhoz.

47. Szabadon és mindenkor Istenhez felemelve tartsd szívedet, mert „nincs itt maradandó városod". (Zsid. 13, 14.)

48. Oda fel irányítsd mindennapi imádságaidat és sóhajtásaidat könnyhullatásaiddal együtt, hogy holtod után a lelked boldogul Istenhez jusson. Amen.

24. AZ UTOLSÓ ITÉLET ÉS A VÉTKEK BÜNTETÉSE.

1. Minden dolgodban szemed előtt tartsd az utolsó napot és vedd fontolóra, hogyan állsz majd a kemény ítélőbíró előtt, kinél semmit el nem lehet titkolni, sem ajándékkal

megengesztelni, ki semmi mentségnek helyet nem ad, hanem ítéletében, azt követi, ami igaz.

2. Ó, szerencsétlen és oktalan bűnös, mit fogsz felelni Istennek, aki minden gonoszságodat ismeri, holott sokszor a haragragyúlt ember színétől is rettegsz?

3. Ugyan miért nem készülsz az ítélet napjára, melyen senki nem mentegethet, sem meg nem oltalmazhat, hanem mindenki elég terhe lesz önmagának?

4. Most még hasznos a fáradságod, kedves a siránkozásod, foganatos a fohászkodásod, elégtételre és tisztogatásra sokat érő a kesergésed.

5. Elég nagy és üdvös tisztítótüze van a békétűrő embernek, aki mikor bántalmakkal illetik, inkább ellensége gonoszságán szánakozik, mint a maga baján.

6. Ki ellenségeiért örömest imádkozik és szívből megbocsátja az ellene elkövetett vétket; ki nem késik mástól bocsánatot kérni, ki hajlandóbb a könyörületességre, mint a bosszúállásra.

7. Ki gyakran megtagadja magát és azon igyekszik, hogy testét a léleknek egészen alávesse.

8. Jobb most megtisztulnunk a bűntől és a vétkeket kiirtogatnunk, mint a tisztulást a másvilágra halogatnunk.

9. Bizony csak magunkat csaljuk a rendetlen szeretettel, amellyel testünknek hízelgünk.

10. Mi egyebet fog emészteni ama tűz, ha nem csak bűneidet?

11. Minél többet kedvezel most magadnak és követed testedet, annyival keményebben lakolsz érte és több égetnivalót gyüjtesz.

12. Amiben az ember többet vétett, abban súlyosabban bűnhödik.

13. Ott a tunyákat égő ösztökékkel döfdösik, a torkosokat szörnyű éhséggel és szomjúsággal kínozzák.

14. Ott a bujákat, a testi gyönyoruseg rabjait lángoló szurokkal és büdös kénkővel öntözik, az irígyek fájdalmukban mint dühös ebek ordítanak.

15. Nincs az a bün, amelynek nem lenne a maga tulajdon gyötrelme.

16. Ott a kevélyeket nagy szégyen-gyalázat éri, a fösvényeket a legszomorúbb szegénység szorongatja.

17. Ott a kínokban gyötrelmesebb lesz egy óra, mint itt száz esztendő a legszigorúbb bűnbánatban.

18. Ott semmi nyugodalmuk, semmi vigasztalásuk nincsen a kárhozottaknak; itt mégis néha szünete van a fáradságnak és jóakaróink vigasztalásaitól felüdülünk.

19. Most aggódjál tehát, most bánd meg

bűneidet, hogy az ítélet napján bátorságban lehess a megdicsőült szentekkel.

20. Mert akkor az igazak nagy bátran szembeszállnak azokkal, kik őket szorongatták és lábuk alá tapodták.

21. Akkor föláll és ítéletet mond, aki most alázatosan az emberek ítélete alá veti magát.

22. Akkor nagy bátorsággal lesz a szegény és alázatos és retteg mindentől a felfuvalkodott ember.

23. Akkor megösmerszik, hogy igazán bölcs volt e világon, aki Krisztusért bolond és megvetett akart lenni.

24. Akkor tetszeni fog minden baj, amelyet békével szenvedtünk és minden álnokság befogja a száját.

25. Akkor örvendez az ájtatos és kesereg minden vallástalan ember.

26. Sokkal jobban vigad akkor a megsanyargatott test, mintha mindenkor kedvére dédelgették volna.

27. Akkor fényessé változik az ócska köntös és meghomályosodik a fényes öltözet.

28. Akkor dícséretesebb lesz a szegényke hajlék, mint az aranyos palota.

29. Akkor hasznosabb lesz az állhatatos béketűrés, mint az egész világ hatalma.

30. Akkor nagyobb dícsérete lesz az egyszerű engedelmességnek, mint a világ minden ravaszságának.

31. Akkor jobban örül a tiszta és jó lelkiismeret, mint a tudós bölcselkedés.

32. Akkor többet ér a gazdagság megvetése, mint a föld fiainak minden kincse.

33. Akkor jobban örülsz ájtatos imádságodon, mint a jófzű lakomákon.

34. Akkor nagyobb örömed lesz a megőrzött hallgatásból, mint a hosszú csevegésből.

35. Akkor többet érnek a szent cselekedetek, mint a sok szép beszéd.

36. Akkor jobban tetszik a kemény élet és sanyarú bűnbánat, mint minden földi gyönyörűség.

37. Tanulj most egy keveset szenvedni, hogy akkor nagyobbaktól megmenekülj.

38. Itt próbáld meg előbb, mit bírsz majd utóbb szenvedni.

39. Ha most oly keveset bírsz szenvedni, mikép viseled el majd az örökkévaló kínokat?

40. Ha most egy kis szenvedésért így békétlenkedel, mire visz majd a pokol kínja?

41. Bizony, két örömed nem lehet: hogy itt e világon is gyönyörűségben élj és azután Krisztussal is uralkodjál.

42. Ha mind e mai napig mindenkor csupa tiszteletben és gyönyörűségben éltél volna

is, mi hasznod belőle, ha e pillanatban meg kellene halnod?

43. Azért csak hiúság minden, Isten szeretetén és hű szolgálatán kívül.

44. Mert aki teljes szívből szereti Istent, az sem haláltól, sem kínoktól, sem ítélettől, sem pokoltól nem fél; mivel a tökéletes szeretet bátorságos utat nyit Istenhez.

45. Akinek pedig még mindíg gyönyörűsége telik a bűnökben, nem csoda, ha retteg a haláltól és ítélettől.

46. Mindazáltal jó, hogy ha a tiszta szeretet vissza nem tart a gonosztól, legalább a pokol félelme tartson zabolán.

47. Aki pedig Isten félelmét hátraveti, nem sok ideig lesz állandó a jóban, hanem annál hamarabb az ördög tőrébe esik.

25. EGÉSZ ÉLETÜNK BUZGÓ MEGJAVITÁSA.

1. Éber és szorgalmas légy Isten szolgálatában és gondold meg gyakran, mire jöttél és miért hagytad el a világot?

2. Nem azért-e, hogy Istennek élj és lelki emberré válj?

3. Buzdulj fel tehát a jóban való haladásra, mert rövidesen elnyered fáradalmaid jutalmát; akkor aztán távol lesz tőled minden félelem vagy fájdalom.

4. Keveset kell most fáradnod, de nagy nyugalmat, sőt örökkévaló boldogságot találsz.

5. Ha te híven és buzgón kitartasz a szolgálatban, kétségkívül Isten is hű és bőkezű lesz a jutalmazásban.

6. Reméld híven és rendületlenül, hogy elnyered a boldogság koronáját; de biztonságban ne ringasd magad, nehogy ellanyhulj vagy elbizakodjál.

7. Midőn valaki félelem és reménység között aggódva ingadozott és egy ízben szomorúságtól elgyötörve a templomban az oltár előtt leborult, imádság közben ezt mondogatta magában:

8. „Ó, ha tudnám, vajjon állhatatos maradok-e mindvégig a jóban?" De mindjárt hallotta bensejében Isten feleletét: „Ugyan mit tennél, ha ezt tudnád? Tedd meg most, amit akkor tennél és nem lesz mitől félned!"

9. És nemsokára megvigasztalódva és megerősödve Isten akaratára bízta magát és megszűnt nyugtalan tétovázása.

10. Nem is akarta kíváncsian kutatni, mi történik vele, hanem inkább azt törekedett megtudni, mi az Isten kedves és tökéletes akarata minden jónak elkezdésében és végzésében.

11. „Bízzál az Úrban és cselekedjél jót,

— mondja a próféta — bírjad a földet és táplálkozzál gyümölcseivel." (Zs. 36, 3.)

12. Egy dolog tart vissza sok embert az előmeneteltől és buzgó javulástól: hogy irtózik a nehézségtől, vagyis a harc fáradalmaitól.

13. Márpedig azok haladnak legjobban előre a többiek fölött az erényekben, akik minél nehezebb és ellentétesebb valami, annál férfiasabban törekszenek legyőzni.

14. Mert abban halad az ember többet előre és nyer bővebb kegyelmet, amiben önmagát jobban legyőzi és lélekben megtagadja.

15. De nem mindenkinek ugyanannyit kell legyőznie és kiirtania.

16. A szorgalmas küzdő ugyanis, ha több a szenvedélye, jobban halad, mint más szelídebb, de az erényekben kevésbbé buzgó.

17. Főkép kettő segít nagy életjavulásra, tudniillik, ha erélyesen elvonjuk magunkat, amire vétkesen hajlik a természet; és ha buzgón törekszünk a jó megszerzésére, amire nagyobb szükségünk van.

18. Azt is buzgóbban törekedjél kerülni és legyőzni, amit másokban rosszallani szoktál.

19. Mindent hasznodra fordíts: ha jó példát látsz vagy hallasz, követésére buzdulj.

20. Ha valami feddeni valót látsz, óvakodjál, hogy el ne kövesd ugyanazt, vagy ha

elkövetted, minél hamarabb jobbítsd meg magad.

21. Amint a te szemed másokat vizsgál, úgy figyelnek reád is mások.

22. Ó, mily öröm és gyönyörűség buzgó, ájtatos, jó erkölcsű és fegyelem alatt élő testvéreket látni!

23. Mily szomorú és fájdalom olyanokat látni, kik rendetlenül élnek és amire hivatva vannak, nem gyakorolják.

24. Ó, mily káros, ha hivatásunk kötelességeit elhanyagoljuk és arra hajlunk, ami nem a mi dolgunk.

25. Gondolj gyakran feltett szándékodra és állítsd szemed elé a Megfeszített képét.

26. Van min pirulnod, ha Krisztus Jézus életét tekinted, hogy mostanáig sem törekedtél hozzá hasonlóbb lenni, habár Isten útján sokáig voltál.

27. Az a szerzetes, ki figyelmesen és ájtatosan foglalkozik Urunk szentséges életével és szenvedésével, bőségesen megtalál benne mindent, ami neki hasznos és szükséges, nincs is oka rá, hogy Jézuson kívül jobbat keressen.

28. Ó, ha a megfeszített Jézus szívünkbe szállna, de hamar és eléggé tudósak lennénk!

29. A buzgó szerzetes mindent szívesen elvisel és elfogad, amit parancsolnak.

30. De a rest és lanyha szerzetest egyik baj a másik után éri s mindenfelől szorongatja, mert belső vigasztalása nincsen, külsőt pedig keresnie nem szabad.

31. Az a szerzetes meg, ki a fegyelmen túlteszi magát, mély bukás előtt áll.

32. Aki a kényelmesebbet és könnyebbet keresi, mindíg bajban lesz, mert hol ez nem tetszik neki, hol amaz.

33. Mit tesznek olv sokan más szerzetesek, kik meglehetős szigorú életet élnek a kolostori fegyelem alatt?

34. Ritkán járnak ki, elvonultan élnek, szűken táplálkoznak, durván öltözködnek, sokat dolgoznak, keveset beszélnek, későn feküsznek, korán kelnek, hosszasan imádkoznak, gyakran olvasnak és a fegyelmet mindenben megtartják.

35. Nézd csak a kartauziakat, ciszterciekeket s más szerzetbeli barátokat és apácákat, hogy kelnek fel minden éjjel Isten dícséretére.

36. Bizony szégyen volna, ha te ebben a szent időben rest volnál, mikor annyi szerzetes vígan zengedez Istennek.

37. Bárcsak egyéb tennivalónk sem volna, mint Urunkat Istenünket teljes szívvel, szóval dícsérnünk.

38. Bár sohase szorulnál sem evésre, sem ivásra, sem alvásra, hanem mindíg dícsér-

hetnéd Istent és csak lelki dolgokkal foglalkozhatnál! Akkor sokkal boldogabb volnál, mint most, midőn a testnek minden ügyében-bajában szolgálsz.

39. Bárcsak ne volna semmi ilyen szükségletünk, hanem csak lelki táplálékkal élnénk, amelyet, sajnos, oly ritkán ízlelünk.

40. Mikor annyira jut az ember, hogy semmi teremtménytől sem várja vigasztalását, akkor kezdi tökéletesebben kedvét találni Istenben és akkor marad nyugodt lelkében, bárhogy fordul is a világ.

41. Akkor sem nagy dolognak nem örvend, sem apróságon el nem szomorodik, hanem teljesen és nagy bizalommal Istenre bízza magát, ki neki mindenben mindene, ki előtt semmi sem vész el, semmi meg nem hal; hanem akinek minden él és az ő intésére vonakodás nélkül szolgál minden.

42. Gondolj mindíg utolsó órádra és hogy az elveszett idő nem tér vissza.

43. Szorgalom és fáradság nélkül erényt soha nem szerezhetsz.

44. Ha lanyhulni kezdesz, romlásodba indulsz.

45. Ha pedig buzgósághoz látsz, nagy békét élvezel; a munka is jobban esik Isten segítségével és az erény szeretetéből.

46. A buzgó és szorgalmas ember mindenre kész.

47. Nagyobb fáradság a vétkekkel és gonosz szenvedélyekkel küzdeni, mint testi munkában verítékezni.

48. Aki nem kerüli a kis bűnöket, lassan nagyobbakba esik.

49. Este mindíg vidám leszel, ha a napot hasznosan töltötted.

50. Vigyázz magadra, ébreszd magad, buzdítsd magad és akárki mit tesz, csak te magad el ne hanyagold!

51. Annyit haladsz előre a jóban, amennyire erőt veszel magadon. Amen.

MÁSODIK KÖNYV.

BUZDITÁSOK A BELSŐ ÉLETRE.

I. A belső béke Isten országának előkészítője.

1—6. FEJEZET.

1. A BELSŐ ÉLET.

1. „Bennetek van az Isten országa" — úgy mond az Úr. (L. 17, 20.) Térj teljes szívedből az Úrhoz, szakadj el e nyomorult világtól és nyugalmat talál a lelked.

2. Vesd meg a külső dolgokat s add magadat a belső, lelki dolgokra, s meglátod, hogy eljön hozzád Isten országa.

3. Mert „Isten országa béke és öröm a Szentlélekben" (Róm. 14, 17.), melyben az istenteleneknek nincs részük.

4. Eljő hozzád Krisztus és megízlelteti veled vigasztalását, mihelyt magadban méltó lakást készítesz neki.

5. Minden dicsősége és ékessége belsődben van és ott telik neki kedve.

6. Gyakran meglátogatja a belső embert, édesdeden beszél vele, nyájasan vigasztalja, nagy békével és barátságával áldja meg.

7. Rajta tehát, hű lélek, készítsd el szívedet ennek a te jegyesednek, hogy kegyelmesen hozzád jöjjön és benned lakjék.

8. Mert ő így szól: „Aki engem szeret, megtartja beszédemet és Atyám is megszereti és hozzá megyünk és lakóhelyet szerzünk nála." (Jn. 14, 23.)

9. Adj azért helyet Krisztusnak és minden egyebet ő kívüle zárj ki.

10. Ha Krisztus tied lesz, elég gazdag vagy és beéred vele. Ő lesz a te gondviselőd és minden ügyedben hű segítőd, hogy ne legyen szükséged az emberekbe vetni reményedet.

11. Mert az emberek hamar megváltoznak és hirtelen elpártolnak; Krisztus pedig örökké megmarad és állhatatosan mindvégig veled tart.

12. Nem kell nagyon bíznod a gyarló és halandó emberben, ha mégoly igen hasznos és kedves is. Azon sem kell nagyon szomorkodnod, hogy néha veled ellenkezik és ellened szól.

13. Aki ma veled tart, holnap ellened lehet, mert az emberek mint a szél, gyakran megfordulnak.

14. Minden bizalmadat Istenbe helyezd, Ő legyen a te félelmed és szereteted. Megfelel Ő érted és azt cselekszi veled, ami legjobb.

15. Nincs itt maradandó városod és akárhol légy, idegen és jövevény vagy; nem is lesz soha nyugtod, ha nem ragaszkodol szívedből-lelkedből Krisztushoz.

16. Mit nézel itt körüskörül, mikor nem ez a te nyugalmad helye?

17. Mennyben legyen állandó lakásod és csak amúgy futtában tekintsd mind e földi dolgot.

18. Minden elmúlik, te is vele együtt.

19. Vigyázz, ne ragaszkodjál hozzá, hogy meg ne fogjon és el ne vessz.

20. A Magasságbelinél legyen gondolatod és könyörgésedet szüntelen Krisztushoz intézd.

21. Ha nem tudsz elmélkedni mélységes mennyei dolgokról, nyugodjál meg Krisztus kínszenvedésében; és örömest lakjál szent sebeiben.

22. Mert ha Jézus sebeihez és drágalátos sebhelyeihez ájtatosan folyamodol, bajaidban és háborúságaidban nagy erősítést érzel; nem is sokat gondolsz vele, ha az emberek megútálnak és könnyen elszenveded a rágalmazó beszédeket.

23. Krisztust is megvetették e világon az

emberek és nagy szükségében ismerősei és jóbarátai a gyalázatok között elhagyták.

24. Krisztus szenvedni akart és megútáltatni; és te még valami ellen panaszkodni mersz?

25. Krisztusnak voltak ellenségei és rágalmazói, te meg azt akarod, hogy mindenki barátod és jótevőd legyen?

26. Honnan szerzi meg koronáját a te béketűrésed, ha semmi ellenkezés nem ér?

27. Ha semmit, ami kedvedet szegi, nem akarsz eltűrni, hogyan leszel Krisztus barátja?

28. Tűrj Krisztussal és Krisztusért, ha Krisztussal akarsz uralkodni.

29. Ha egyszer amúgy igazán behatoltál volna Krisztus szívébe és egy keveset ízleltél volna az ő lángoló szeretetéből, akkor sem hasznoddal, sem károddal nem gondolnál, hanem inkább örvendenél, ha gyalázattal illetnek; mert Jézus szeretete arra tanítja az embert, hogy magát figyelemre se méltassa.

30. Aki Jézust és az igazságot szereti, aki igazán lelki ember és a rendetlen vágyaktól ment, akadály nélkül fordulhat Istenhez, lélekben maga fölé emelkedhetik és csöndesen nyughatik.

31. Aki mindent csak úgy vesz, amint van és nem amint mondogatják és becsülik, az

igazán bölcs, azt inkább Isten, mint emberek oktatták.

32. Aki belsőkép tud élni és a külső dolgokat kevésre becsüli, sem helyet nem keres, sem időt nem vár az ájtatosság gyakorlására.

33. A lelki ember hamar magába tér, mert soha nem merül el teljesen a külső dolgokban.

34. Nem áll útjában sem a külső munka, sem ideigvaló szükséges foglalatosság, hanem úgy alkalmazkodik a dolgokhoz, amint jönnek.

35. Akinek a lelke jól rendben van, nem gondol az emberek furcsa és felfordult viseletével.

36. Annyi az ember akadálya és szórakozása, amennyire a világi dolgokba merül.

37. Ha belül jól állna dolgod és lelked tiszta volna, minden javadra és előmeneteledre válnék.

38. Azért fáj neked sok dolog, azért háborodol meg gyakorta, mert még nem haltál meg tökéletesen magadnak és nem szakadtál el teljesen a földi dolgoktól.

39. Semmi sem szennyezi be és köti meg az ember szívét annyira, mint a teremtmények tisztátalan szeretete.

40. Ha megveted a külső vigasztalásokat,

szabadon elmélkedhetel a mennyei dolgokról és gyakran örvendezhetsz belsőképen.

2. AZ ALÁZATOSSÁG.

1. Ne igen gondolj arra, ki fogja pártodat vagy ki támad ellened, hanem azon fáradj és gondolkodjál, hogy minden dolgodban Isten legyen veled.

2. Legyen jó lelkiismereted és Isten mindenben oltalmad lesz.

3. Mert akit Isten segíteni akar, nem árthat annak senki gonoszsága.

4. Ha tudsz hallgatni és tűrni, kétségkívül tapasztalod Isten segítségét.

5. Ő tudja idejét és módját szabadulásodnak, azért teljesen Őreá kell bíznod magadat.

6. Istené a segítés és minden gyalázattól való megszabadítás.

7. Sokszor igen hasznos az alázatosság növelésére, hogy fogyatkozásainkat mások is tudják és megdorgálják.

8. Mikor az ember hibáiért magát megalázza, akkor másokat is könnyen megengesztel és kevés fáradsággal lecsillapítja, akik netalán neheztelnek reá.

9. Az alázatos embert oltalmazza és megszabadítja Isten; az alázatost szereti és vigasztalja; az alázatoshoz kegyesen leszáll; az alázatosnak bőven nyujtja nagy kegyel-

mét és elnyomatása után felemeli dicsőségre.

10. Az alázatosnak kijelenti titkait és édesdeden magához hivogatja és vonzza.

11. Az alázatos ember, ha gyalázzák is, csendes békében marad, mert Istenre és nem e világra támaszkodik.

12. Ne gondold, hogy valamennyire előrementél, ha magadat mindenkinél alábbvalónak nem tartod.

3. A JÓ, BÉKESZERETŐ EMBER.

1. Először magadat tartsd békében, akkor másokat is békéltethetsz.

2. A békeszerető ember hasznosabb a nagy tudósnál.

3. A szenvedélyes ember a jót is rosszra ferdíti és könnyen elhiszi a gonoszt.

4. A jó és békeszerető ember mindent jóra magyaráz.

5. Aki csendes békében van, senkire sem gyanakszik. Akinek pedig nincs helyén a szíve és indulatos, tele van gyötrő gyanakodással; maga sem nyugszik, mást sem hagy nyugodni.

6. Gyakran olyat mond, amit el kellene hallgatnia, azt meg elmulasztja, amit hasznosabb volna megtenni.

7. Igen szemes abban, amire mások köte-

lesek; de azt könnyen elhagyogatja, amivel maga tartozik.

8 Azért először is magadért buzgólkodjál, ugy aztán méltán buzgólkodhatol felebarátod jobbításán.

9. Saját tetteidet igen jól tudod mentegetni és szépíteni, de mások mentségét el nem akarod fogadni.

10. Jobb volna, ha magadat vádolnád és felebarátodat mentegetnéd.

11. Ha azt akarod, hogy mások viseljék terhedet, te is vállald el más terhét.

12. Ime, mily távol vagy még az igaz szeretettől és alázatosságtól, amely nem tud senkire haragudni vagy bosszankodni, hanem csak magamagára.

13. Nem nagy valami jókkal és szelídekkel társalogni, mert ez természetesen mindenkinek tetszik és mindenki örömest van békében és azokat kedveli jobban, akik vele tartanak.

14. De nyers és gonosz vagy faragatlan és izgága emberekkel békességben élni nagy istenáldása és igen dícséretes és férfias dolog.

15. Vannak, kik maguk is csendben élnek, másokkal is békességben vannak.

16. Találkoznak azonban, kik maguk sem nyughatnak és másoknak sem hagynak

békét; másoknak terhesek, de maguknak mindíg terhesebbek.

17. Vannak viszont, kik magukat békésen viselik és másokat is békességre bírnak.

18. Mindazáltal ebben a nyomorult világban igazi békességünk inkább az alázatos türelemben áll, mint abban, hogy semmi bajt ne érezzünk.

19. Aki jobban tud tűrni, nagyobb békében lesz része. Ez önmaga legyőzője, a világ ura, Krisztus barátja és a mennyország örököse.

4. A TISZTA SZIV ÉS EGYENES SZÁNDÉK.

1. Két szárnyon emelkedik fel az ember a földről, tudniillik az egyenesszívűségen és a tisztaságon.

2. Az egyenességnek szándékunkban, a tisztaságnak kívánságunkban kell lennie.

3. Az egyenes szív Istenhez törekszik; a tisztaság eléri és gyönyörködik benne.

4. Semmiféle jócselekedet sem esik nehezedre, ha belül rendetlen kívánságoktól ment leszel.

5. Ha egyébre nem törekszel és mást nem keresel, mint Isten akaratát és felebarátod hasznát, belső szabadságban örvendezhetsz.

6. Ha szíved egyenes úton járna, minden

teremtmény életednek tüköre és szent tudományok könyve volna.

7. Nincs oly apró és silány teremtmény, amelyben Isten jóvolta nem tündökölne.

8. Ha te belsőkép jó és tiszta volnál, bezzeg mindent akadály nélkül felismernél és jól megértenél.

9. A tiszta szív áthatja az egeket és a poklot.

10. Aki minő belül, akként ítél külsőképen.

11. Ha van e világon öröm, az csak a tisztaszívű emberben lakik.

12. És ha van valahol nyomorúság és lelki szorongatás, azt legjobban érzi a gonosz lelkiismeret.

13. Mint a vas, ha tűzbe teszik, elveszti a rozsdát és egészen tüzes lesz; úgy az ember is, ha egészen Istenhez tér, kivetkőzik a lanyhaságból és új emberré válik.

14. Mihelyt az emberben meghűl a lelki buzgóság, legott irtózik akármi kis munkától és örömest kap a külső vigasztaláson.

15. De mikor kezdi magát tökéletesen legyőzni és emberül az Isten útján járni, akkor kevésbe veszi, amit azelőtt súlyosnak tartott.

5. AZ ÖNVIZSGÁLAT.

1. Túl sokat nem bízhatunk magunkban, mert gyakran isteni kegyelem és mélyebb belátás híjával vagyunk.

2. Kevés világosság van bennünk s ezt a keveset is csakhamar elvesztegetjük restségünk által.

3. Gyakran észre sem vesszük, hogy belül oly vakok vagyunk.

4. Gyakran gonoszul cselekszünk és gonoszabbul mentegetjük.

5. Néha a harag indít és szent buzgalomnak tartjuk.

6. Másokban az apró hibát is gáncsoljuk, magunkon pedig a nagyobb hibákat látatlanra vesszük.

7. Elég hamar megérezzük és nagyra tartjuk, amit másoktól szenvedünk, de mennyit tűrnek mások mitőlünk, eszünkbe sem jut.

8. Aki jól és igazán megfontolná a maga dolgát, nem találna okot, hogy szigorúan megítéljen mást.

9. A lelki ember a magára való gondot minden egyéb gondnál nagyobbnak tartja és aki szorgalmasan vigyáz magára, könnyen hallgat másokról.

10. Sohasem leszel lelki és ájtatos ember, ha nem tudsz hallgatni mások dolgairól és magadat kiváltkép nem tartod szemmel.

11. Ha tisztán csak Istenre és magadra fordítod szemedet, igen keveset érint, amit kívülről megtudsz.

12. Hol vagy, mikor magadnál nem vagy;

és ha bejártál mindent, de magadról megfeledkeztél, mi hasznod belőle?

13. Ha békét és csöndes magadbaszállást kívánsz, szükséges, hogy az egész világot megvesd és egyedül magadat tartsd szemed előtt.

14. Azért nagy lesz a lelki hasznod, ha megőrzöd magad minden világi gondtól.

15. Ha pedig valami mulandót nagyra becsülsz, igen hátra maradsz.

16. Ne tarts semmit nagynak, semmit felségesnek, semmit kedvesnek, semmit kellemesnek, hanem csak tisztán Istent és ami Istentől való.

17. Mind hiúságnak tartsd, ami vigasztalás a teremtményektől ered.

18. Az Istent szerető lélek az egy Istenen kívül mindent megvet.

19. Csak az egy örökkévaló, megmérhetetlen és mindent betöltő Isten a lélek vigasztalása és a szív igaz öröme.

6. A JÓ LELKIISMERET ÖRÖME.

1. A jó ember dicsősége a jó lelkiismeret tanúbizonysága.

2. Legyen jó lelkiismereted és mindenkor víg leszel.

3. A jó lelkiismeret igen sokat elviselhet és vigadoz a balesetekben is.

4. A gonosz lelkiismeret mindenkor retteg és nyughatatlan.

5. Édesen nyughatol, ha lelkiismereted nem vádol.

6. Máskor ne vigadj, csak mikor jót cselekszel.

7. A gonoszoknak soha sincs igaz örömük, nem is éreznek szívükben békét; mert az Úr mondja: „Nincs békességük az istenteleneknek." (Iz. 48, 22.)

8. Ha mondják is: békességben vagyunk, semmi gonosz nem ér minket és ki mer nekünk ártani? Ne higgy nekik; mert hirtelen felgerjed ellenük Isten haragja és semmivé lesz kezük munkája s odavesz minden tervük.

9. A szorongatásban dicsekedni nem nehéz annak, aki Istent szereti; mert ez a dicsekvés nem egyéb, mint Krisztus keresztjében dicsekedni.

10. Rövid a dicsőség, melyet az emberek adnak és kapnak.

11. A világ dicsőségével mindenkor együtt jár a szomorúság.

12. A jámborok dicsősége nem az emberek ajkán, hanem a saját lelkiismeretükben van.

13. Az igazak vígsága Istentől és Istenben van s lelkük örvend az igazságon.

14. Aki az igaz és örökkévaló dicsőséget

kívánja, nem gondol az ideigvaló dicsőséggel.

15. És aki az ideigvaló dicsőséget keresi vagy szívből meg nem veti, elárulja, hogy a mennyei dicsőséget nemigen szereti.

16. Nagy lelki békéje van annak, aki sem dícsérettel, sem gáncsoskodással nem gondol.

17. Könnyen megelégszik és megnyugszik, akinek tiszta a lelkiismerete.

18. Szentebb azzal nem vagy, ha dícsérnek, sem alábbvaló, ha gyaláznak.

19. Aki vagy, az vagy; különbnek sem mondhatnak, mint aminő Isten előtt vagy.

20. Ha arra figyelsz, mi vagy belsőkép magadban, nem sokat gondolsz vele, mit szólnak felőled az emberek.

21. Az ember színedet, Isten szívedet látja.

22. Az ember a cselekedetet nézi, Isten pedig szándékodat méri.

23. Mindíg jót cselekedni es maga felől keveset tartani, alázatos lélekre vall.

24. Semmiféle teremtménytől vigasztalást nem keresni nagy tisztaságnak és belső bizalomnak a jele.

25. Aki kívülről semmiféle bizonyságot nem keres magának, azt mutatja, hogy teljesen Istenre bízta magát.

26 „Mert nem az a dícséretes, aki magát

ajánlja, mondja Szent Pál, hanem akit Isten ajánl." (II Kor. 10, 18.)

27. Aki belsőkép Istennel jár, kit semmiféle teremtmény fogva nem tart, az él igazán lelki életet.

II. Eszközök Isten országának megalapításához.

7—12. FEJEZET.

7. JÉZUSNAK MINDENEKFÖLÖTT VALÓ SZERETETE.

1. Boldog, aki érti, mi az, Jézust szeretni és magát Jézusért figyelemre sem méltatni.

2. Minden teremtményt, melyben kedved telik, Jézusért el kell hagynod; mert Jézus azt akarja, hogy egyedül őt szeressük mindenfölött.

3. A teremtmény szeretete csalárd és állhatatlan; Jézus szeretete hű és állhatatos.

4. Aki teremtményhez ragaszkodik, elmúlik a mulandóval; aki Jézushoz ragaszkodik; örökké szilárdan áll.

5. Szeresd Jézust és tarts ki barátságában, aki ha az egész világ elhagy is, téged el nem hagy és nem engedi, hogy végleg elvessz.

6. Minden egyébtől valamikor meg kell válnod, akár akarod, akár nem.

7. Jézushoz ragaszkodjál éltedben-holtodban s az ő hűségére bízd magadat, aki egyedül segíthet rajtad, ha mindenki elszakad is tőled.

8. Lelked választottja olyan természetű, hogy idegent maga mellett nem tűr, hanem egyedül akarja bírni szívedet s benne mint király, tulajdon székében ülni.

9. Ha a teremtményeket el tudnád távolítani szívedből, örömest laknék veled Jézus.

10. Meglátod, kárba veszett dolog mind amit Jézuson kívül emberekre építettél.

11. Ne bízzál, se ne támaszkodjál a lenge nádhoz, mert „minden test széna, minden dicsősége elhull, mint a szénavirág". (Jn. 40, 6.)

12. Hamar csalatkozol, ha az embereknek csak külső színére veted szemedet.

13. Mert ha másban keresed hasznodat és vigasztalásodat, gyakran kárát vallod.

14. Ha mindenben Jézust keresed, mindenütt megtalálod Jézust.

15. Ha pedig mindenben csak magadat keresed, magadat is megtalálod, de tulajdon vesztedre.

16. Mert többet árt magának az ember, ha Jézust nem keresi, mint az egész világ és minden ellensége.

8. JÉZUS MEGHITT BARÁTSÁGA.

1. Mikor Jézus jelen van, minden jól van és semmi sem látszik nehéznek, mikor pedig Jézus nincs jelen, minden terhes.

2. Mikor Jézus belsőnkben nem szól, keveset ér a vigasztalás; ha pedig Jézus csak egy szót is mond, nagy vigasztalást érzünk.

3. Nemde Mária Magdolna tüstént fölkelt helyéről, ahol sírt, mihelyt azt mondta neki Márta: „Itt van a Mester és hív téged." (Jn. 11, 28.)

4. Boldog óra, mikor Jézus a siralomból lelki örömre hív.

5. Ó, mily száraz és kemény vagy Jézus nélkül, mily balgatag és hiú vagy, ha Jézuson kívül valamit kívánsz.

6. Nem nagyobb kár-e ez, mintha az egész világot elvesztenéd?

7. Jézus nélkül mit adhat neked e világ?

8. Jézus nélkül élni kemény pokol, Jézussal élni gyönyörűséges paradicsom.

9. Ha Jézus veled van, nem árthat semmi ellenség.

10. Aki Jézust megtalálja, nagy kincset talál, sőt minden jó fölött jóra talál.

11. Aki Jézust elveszti, igen sokat veszít, többet az egész világnál.

12. Legszegényebb az, aki Jézus nélkül él, leggazdagabb, aki jól van Jézussal.

13. Nagy mesterség Jézussal társalkodni s nagy annak az okossága, aki Jézust meg tudja tartani.

14. Légy alázatos és békeszerető és veled lesz Jézus.

15. Légy ájtatos és csöndes és veled marad Jézus.

16. Hamar elidegenítheted magadtól Jézust és elveszítheted az ő kegyelmét, ha külső dolgokba avatkozol.

17. Ha pedig előzted és elvesztetted, kihez folyamodol s kit fogadsz barátodnak?

18. Jóbarát nélkül nehezen boldogulsz és ha Jézus nem lesz mindenfölött barátod, igen szomorú és elhagyatott leszel.

19. Balgán cselekszel tehát, ha másvalakiben bízol vagy örvendesz.

20. Inkább válaszd, hogy az egész világ ellenséged legyen, mint hogy Jézust megbántsd.

21. Azért minden jóbarátod közül egyedül Jézus legyen kiváló édes barátod.

22. Szeress mindenkit Jézusért, Jézust pedig önmagáért.

23. Egyedül Jézus Krisztust kell kiváltképen szeretnünk, aki egyedül jó és hű minden jóakarónk fölött.

24. Őérette és őbenne kedveld mind barátodat, mind ellenségedet és mindezekért

könyörögj hozzá, hogy mindnyájan őt ismerjék és őt szeressék.

25. Sohase kívánd, hogy különösen téged dícsérjenek és szeressenek; mert ez egyedül Istent illeti, akihez nincs hasonló.

26. Azt se kívánd, hogy valaki szívében veled foglalkozzék; te se foglalkozzál szívedben másnak szeretetével; hanem Jézus legyen tebenned és minden jó emberben.

27. Légy tisztaszívű s belsőkép szabad és ne kösd szívedet teremtményhez.

28. Ki kell vetkőznöd minden világi kívánságból és tiszta szívvel járulnod Jézushoz, ha nyugodt akarsz lenni és látni kívánod, „mily gyönyörűséges az Úr". (Zs. 33, 9.)

29. Erre pedig bizonyára el nem jutsz, hacsak szent kegyelme meg nem előz és nem vonz: hogy minden teremtményt szívedből eltávolíts és tiszta szívvel, egyedül magával Istennel egyesülj.

30. Mert mikor Isten kegyelme száll az emberbe, akkor mindenre képes; de mikor eltávozik, akkor szegény és gyarló lesz és mintha csak ostorcsapásokra hagyták volna.

31. De mindezekben ne hagyd el magad és ne essél kétségbe, hanem csöndesen nyugodjál meg Isten akaratán s bármi következik rád, tűrd el az Úr Jézus dicsőségére: mert tél után nyár köszönt be, az éj után fölkel a nap, a förgeteg után kitisztul az ég.

9. MINDEN VIGASZTALÁS HIÁNYA.

1. Könnyű megvetni az emberi vigasztalást, mikor Isten vigasztal.

2. Nagy, igen nagy dolog mind emberi, mind isteni vigasztalás nélkül élni és ily lelki számkivetést Isten dicsőségére örömest szenvedni, magát semmiben sem keresni és saját érdemére nem nézni.

3. Micsoda nagy dolog az, ha víg és ájtatos vagy, mikor Isten kegyelme száll reád? Mindenki óhajtja ezt az órát.

4. Könnyen üget, akit Isten kegyelme hordoz.

5. S csoda-e, ha terhet nem érez, akit a Mindenható hordoz és a legfőbb vezér vezet?

6. Örömest kapunk a vigasztaláson és nehezen vetkőzik ki magából az ember.

7. Meggyőzte Szent Lőrinc vértanú az ő papjával e világot; mert mindent megvetett, ami e világon gyönyörűségesnek látszott és Krisztus szeretetéért nyugodt lélekkel tűrte, hogy Isten főpapját, Sixtust, akit mindenfölött szeretett, elragadják tőle.

8. A Teremtő iránt való szeretetével legyőzte az ember iránt való szeretetet és az emberi vigasztalásért inkább Isten szent akaratát választotta.

9. Tanulj meg tehát te is Isten kedvéért bármely rokont és kedves barátodat elhagyni.

10. Ne is vedd zokon, mikor barátod elhagy; hisz tudod, hogy utóvégre mindnyájunknak el kell egymástól válnunk.

11. Sokat és sokáig kell az embernek önmagával viaskodnia, mielőtt megtanul teljesen erőt venni magán és minden vonzalmát Istenhez igazítja.

12. Mikor az ember maga lábán jár, könnyen hajlik emberi vigasztalásokra.

13. De aki Krisztust igazán szereti és az ő erényeit buzgón követi, nem kap e vigasztalásokon, nem is keres ilyen érezhető édességeket, hanem inkább fárasztó küzdelmet és kemény munkát óhajt Krisztusért.

14. Azért, ha Isten lelki vigasztalást ad, hálával vedd; de Isten ajándékának ismerd ám s ne a te érdemednek.

15. Föl ne fuvalkodjál rajta, ne örülj neki túlságosan és hiúságból el ne bízd magad; hanem az ajándékból alázatosabb légy; okosabban és óvatosabban viselkedjél minden cselekedetedben; mert elmúlik az a boldog óra és kísértés áll be.

16. Mikor leveszi tőled Isten a vigasztalást, ne essél kétségbe: hanem alázattal és béketűréssel várd be a mennyei látogatást; mert hatalmas az Isten és bővebb vigasztalással látogathat meg.

17. Nem is ujság vagy szokatlan dolog ez azoknál, kik Isten útján járnak; mert nagy

szentekben és a régi prófétákban is nem egyszer voltak efféle változások.

18. Azért mondotta valaki az isteni látogatás órájában: „Azt mondottam az én bővelkedésemben: örökké soha meg nem ingok." (Zs. 29, 7.)

19. De utánaveti, mit érzett magában, mikor eltávozott Isten kegyelme: „Elfordítottad, úgymond, rólam arcodat és megháborodtam." (Zs. 29, 8.)

20. E közben pedig korántsem esik kétségbe, hanem nagyobb buzgalommal kéri az Urat: „Tehozzád kiáltok, Uram, úgymond, és az én Istenemhez esedezem." (Zs. 29, 9.)

21. Végre imádságának gyümölcsét veszi és bizonyságot tesz róla, hogy meghallgatta őt Isten: „Meghallgatott az Úr és megkönyörült rajtam; az Úr segítőm lett." (Zs. 29, 11.)

22. De ugyan miben? „Az én siralmamat, úgymond, örömre fordítottad s körülövezté! engem örömmel." (Zs. 29, 12.)

23. Ha így jártak a nagy szentek, nekünk gyarló és szegény embereknek sem kell tehát kétségbe esnünk, ha néha fölbuzdulunk, néha kihűlünk; mert az ihlet jön és megy, amint neki tetszik. Azért mondja Szent Jób: „Meglátogatod őt reggel és hirtelen megpróbálod." (7, 18.)

24. Mibe vethetem tehát reményemet, vagy mi egyébben kell bíznom, mint Isten

nagy irgalmában és egyedül a mennyei kegyelem reményében?

25. Mert legyenek bár körülöttem akár istenfélő emberek, akár jámbor testvérek vagy hű barátok, akár szent könyvek és szebbnél-szebb oktatások, akár gyönyörű énekek és himnuszok; mindez keveset használ, kevés a jó íze, mikor Isten kegyelmétől meg vagyok fosztva és magam szegénységében kínlódom.

26. Akkor nincs jobb orvosság, mint a bé-ketűrés, önmegtagadás és megnyugvás Isten akaratában.

27. Sohasem találtam oly jámbor és istenfélő embert, akitől Isten néha-néha meg nem vonta volna érezhető kegyelmét, vagy aki nem érezte volna buzgóságának apadását.

28. Nem volt szent oly magasra elragadva, sem annyira felvilágosítva, ki előbb-utóbb kísértést nem szenvedett volna.

29. Mert nem méltó Isten mélységes titkainak szemlélésére, aki Istenért valami bajon nem ment keresztül.

30. A következő vigasztalásnak ugyanis a megelőző kísértés szokott a jele lenni.

31. Mert csak annak van megígérve a mennyei vigasztalás, aki a kísértéseket jól megállja. „Aki győz, úgymond az Úr, annak az

élet fájának gyümölcséből adok enni." (Titk. 2, 7.)

32. Vigasztalást pedig azért ád az Isten, hogy az ember erősebb legyen a viszontagságok eltűrésére.

33. A vigasztalás után meg kísértés következik, hogy a jóban föl ne fuvalkodjék.

34. Nem alszik az ördög, a test sem halt meg, azért folyton-folyvást készülj a viadalhoz, mert jobbra-balra ellenségek vannak, kik sohasem nyugosznak.

10. HÁLA AZ ISTENI KEGYELEMÉRT.

1. Miért keresel nyugodalmat, mikor munkára születtél?

2. Készülj inkább szenvedésre, mint vigasztalásra, keresztviselésre inkább, mint örömre.

3. Mert melyik világfi nem venné szívesörömest a lelki vigasztalást és örömöt, ha mindíg szerét ejthetné, bírhatná?

4. Hiszen a lelki vigasztalások fölülhaladják a világ minden örömét és a test minden gyönyörűségét.

5. E világ összes gyönyörűségei ugyanis vagy hiúk vagy tisztátalanok. Egyedül a lelki gyönyörűségek örvendetesek és tiszták, az erényből fakadnak és Istentől ömlenek a tiszta szívekbe.

6. De ezen isteni vigasztalásokban senki

sem örvendezhet szüntelen kénye-kedve szerint, mert a kísértés ideje nem soká késik.

7. Nagyon ellenkezik az isteni látogatásokkal lelkünk fonák szabadsága és a magunkban való bizakodás.

8. Isten jót tesz velünk, ha kegyes jóvoltából vigasztalást nyujt; de gonoszul cselekszik az ember, hogy háladatosan nem Istennek tulajdonít mindent.

9. Azért nem áradhatnak ránk szabadon Isten ajándékai, mert hálátlanok vagyunk ahhoz, akitől származnak, és nem térítjük vissza mindenestül az eredeti kútfőhöz.

10. Mert mindíg újabb ajándékot érdemel, aki, mint illik, meghálálja a vett ajándékot; a kevélytől pedig elveszik, amit az alázatosnak szoktak adni.

11. Nem kívánok én oly vigasztalást, amely elveszi tőlem a szívbeli töredelmet; nem is vágyódom oly szemlélődésre, amely kevélységre visz.

12. Mert nem mind szent ám. ami magasztos; nem mind jó, ami édes; nem minden kívánság tiszta; nem mind kedves Istennél, ami nekünk kellemes.

13. Örömest fogadom azt a kegyelmet, amelyből mindíg alázatosabb, óvatosabb és magam megtagadására készebb leszek.

14. Aki a kegyelem ajándékából tanult és elvonásából okult, nem mer magának semmi

jót sem tulajdonítani, hanem inkább szegénynek és nyomorultnak vallja magát.

15. Add meg Istennek, ami Istené, ami pedig a tied, azt magadnak tulajdonítsd, azaz Istennek adj hálát jótéteményeiért, magadról pedig azt tartsd, hogy bűnös vagy s azért büntetésre méltó.

16. A legalsó helyre ülj mindenkor, és megadják neked a legfölsőbbet; mert a legmagasabb nem áll meg a legalacsonyabb nélkül.

17. Akik Isten színe előtt a legnagyobb szentek, azok a legkisebbek maguk előtt; minél dicsőségesebbek, annál alázatosabbak magukban.

18. Igazsággal és mennyei dicsőséggel teljesek, s így nem kívánják a hiú dicsőséget.

19. Istenben meggyökerezve és megerősödve nem lehetnek kevélyek.

20. Akik azt a jót, amit kaptak, mind Istennek tulajdonítják, nem keresnek egymásnál dicsőséget; csakis azt a dicsőséget akarják, mely egyedül Istentől jön, és azt kívánják, hogy magukban és minden szentben mindenekfölött csak az Istent dícsérje és magasztalja minden teremtmény; ez az a cél, amelyre szüntelen törekszenek.

21. Légy tehát hálás a legkisebb ajándékért is és méltó leszel nagyobbak vételére.

22. A legkisebb ajándékot is a legnagyobb-

nak tartsd, és amit föl sem szoktak venni, kiváló ajándékul fogadd.

23. Ha annak méltóságára tekintesz, aki adja, semmiféle ajándék sem fog csekélynek vagy silánynak tetszeni, mert nem silány, amit a fölséges Isten ad.

24. Ha bajt és csapásokat ad is, kedvesen kell venned, mert mindent csak a mi üdvünkért tesz, amit reánk bocsát.

25. Aki Isten kegyelmét meg akarja őrizni, hálás legyen, ha Isten kegyelmet ad; békével tűrje, ha elveszi tőle; imádkozzék, hogy visszatérjen, óvatos és alázatos legyen, hogy el ne veszítse.

11. KEVESEN VANNAK, KIK JÉZUS KERESZTJÉT SZERETIK.

1. Jézusnak manapság sok olyan híve van, aki mennyországát szereti, de kevés, aki keresztjét hordozza.

2. Sokan kívánják a vigasztalást, de kevesen a szorongatást.

3. Sok társat talál Jézus az asztalához, de keveset a bőjtöléshez.

4. Mindnyájan akarnak Krisztussal örvendeni, de kevesen akarnak őérette vagy övele tűrni, szenvedni.

5. Sokan követik Jézust a kenyérszegésig,

de kevesen a kínszenvedés kelyhének kiürítéséig.

6. Sokan tisztelik csodatételeit, de kevesen követik keresztjének gyalázatát.

7. Sokan szeretik Jézust, míg bajuk nincsen.

8. Sokan dícsérik és áldják, míg tőle valami vigasztalást kapnak.

9. Ha pedig Jézus elrejtőzik és keveset eltávozik tőlük, vagy zúgolódnak vagy nagyon elcsüggednek.

10. Akik Jézust Jézusért és nem holmi maguk vigasztalásáért szeretik, minden bajban és szívbeli szorongatásban csakúgy áldják, mint a legnagyobb vigasztalásban.

11. És ha nekik soha nem nyujtana is vigasztalást, mégis örökké áldanák és mindíg hálát adnának neki.

12. Ó, mily hatalmas Jézus szeretete, ha tiszta és nem elegyedik közé a haszonlesés és önszeretet.

13. Nem mind béreseknek kell-e nevezni azokat, kik mindíg csak vigasztalást keresnek?

14. Nem szemlátomást inkább önmagukat szeretik-e, mint Krisztust, akik minduntalan csak saját hasznukról és nyereségükről gondoskodnak?

15. Hol találni embert, aki ingyen akarna szolgálni?

16. Ritkán találkozik oly lelki ember, aki mindenből kivetkőzött.

17. Igazán lelki szegény és mindenből kivetkőzött embert ki talál? Ritka gyöngy és messzeföldön kereshetni párját.

18. Ha az ember minden jószágát kiosztogatja, még az semmi.

19. Ha sanyarú bűnbánatot tart is, még kevés.

20. Ha minden tudományban otthonos volna is, még igen távol esik tőle.

21. Ha erénye nagy és ájtatossága igen lángoló is, még sok híjával van, tudniillik annak az „egynek", ami neki a legszükségesebb.

22. Mi az? Hogy miután mindent elhagyott, magát is elhagyja, tökéletesen kivetkőzzék önmagából, és az önszeretetből semmit se tartson meg.

23. És miután mindent megtett, amit tudomása szerint tennie kell, azt gondolja, hogy semmit sem tett.

24. Ne tartsa nagynak, amit talán nagyra becsülhetne, hanem igaz szívvel haszontalan szolgának vallja magát az Igazság szava szerint: „Mikor mindent megtettetek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: haszontalan szolgák vagyunk." (Lk. 17, 10.)

Akkor az ember igazán lelki szegény és mindenből kivetkőzött lehet és a prófétával

azt mondhatja: „Egyedül és szegény vagyok én." (Zs. 24, 16.)

Azonban senki sem gazdagabb, senki sem hatalmasabb, senki sem szabadabb annál, aki magát mindenestül el tudja hagyni és a legalacsonyabb helyet elfoglalni.

12. A SZENT KERESZT KIRÁLYI ÚTJA.

1. Sok ember előtt keménynek látszik ez a szó: „Tagadd meg magad, vedd föl keresztedet és kövesd Jézust!" (Mt. 16, 24.)

2. De sokkal keményebb lesz amaz utolsó szót hallani: „Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre!" (Mt. 25, 14.)

3. Akik most örömest hallják és követik a kereszt szavát, akkor nem félnek az örök kárhozat hallásától.

4. Ez a keresztjel lesz az égen, mikor az Úr eljön az ítéletre.

5. Akkor majd a kereszt szolgái, kik a keresztrefeszített Krisztushoz szabták életüket, nagy bizalommal járulnak az ítélő Krisztushoz.

6. Miért rettegsz hát a kereszt elvállalásától; hisz ezen az úton mégy a mennyországba?

7. A keresztben van az üdvösség, a keresztben az élet, a keresztben oltalom az ellenségtől; a keresztben a mennyei édességnek áradása, a keresztben lelkünk ereje, a keresztben szívünk öröme, a keresztben az

erény színe-java; a keresztben a szentség tökéletessége.

8. Nincs lelki üdvösség, sem az örök élethez remény, mint csak a keresztben.

9. Vedd fel tehát a keresztedet, kövesd Jézust és bemégy az örök életre.

10. Ő elöl ment, vállán hordozta keresztjét és meghalt éretted a keresztfán, hogy te is viseld magad keresztjét és a keresztfán meghalni kívánj.

11. Mert ha vele meghalsz, vele együtt élsz is; és ha a kínszenvedésben társa vagy, a dicsőségben is az leszel.

12. Ime, a kereszten fordul meg minden, és az a lényeges, hogy magunknak meghaljunk; nincs is más út az életre és az igazi belső békére, mint csak a szent kereszt és a mindennapi önmegtagadás útja.

13. Járj, amerre akarsz, keress, amit akarsz, nem találsz magasabb utat odafönt, sem biztosabbat idelent a kereszt útjánál.

14. Intézz és rendezz bár mindent, amint akarod, ahogy tetszik, nem találsz egyebet, mint hogy mindenkor szenvedned kell valamit vagy szíves-örömest vagy kénytelen-kelletlen és így mindenütt föltalálod a keresztet.

15. Mert vagy testi fájdalmat érzel vagy lelki háborúságot szenvedsz.

16. Néha Isten hagy el, máskor felebará-

tod háborgat, és ami nagyobb, gyakran önmagadnak leszel terhére.

17. És nem is lesz orvosság vagy vigasztalás, amely neked szabadulást vagy könnyebbséget okozna, hanem addig kell tűrnöd, míg Isten úgy akarja.

18. Mert Isten azt akarja, hogy tanuld meg a háborúságokat vigasztalás nélkül szenvedni, és hogy magadat teljesen az ő akarata alá vesd és a bajlódás által alázatosabbá légy.

19. Senki sem veszi annyira szívére Krisztus kínszenvedését, mint aki hasonlókat szenvedett.

20. A kereszt tehát mindenkor kész és mindenütt vár reád.

21. Meg nem szabadulhatsz tőle, akárhová futsz; mert akárhová mégy, magaddal viszed énedet és mindenütt magadra találsz.

22. Tekints föl, tekints le, nézz kifelé, nézz befelé, mindenben keresztet találsz: és mindenütt béketűréssel kell lenned, ha belső békében akarsz élni és az örök koronát megnyerni.

23. Ha örömest hordozod a keresztet, az hordoz téged, és elvezet az óhajtott célra, ahol vége lesz a szenvedésnek, ámbár nem itt e földön.

24. Ha kedvetlenül hordozod, terhet szerzel magadnak, csak bajodat szaporítod és szenvedned mégis kell.

25. Ha egyik keresztet elveted, kétségkívül másikat találsz, talán nehezebbet.

26. Azt hiszed, hogy elkerülöd, amit halandó soha el nem kerülhetett? Melyik szent volt e világon kereszt és küzdelem nélkül?

27. Hiszen a mi Urunk Jézus Krisztus sem volt csak egy óráig is szenvedés és fájdalom nélkül, amíg élt. „Szenvednie kellett — úgymond — Krisztusnak és halottaiból föltámadnia és úgy menni be dicsőségébe." (Lk. 24, 26.)

28. Mikép keresel te más utat, mint ezt a királyi utat, a szent kereszt útját?

29. Krisztus teljes élete kereszt volt és kínlódás és te nyugalom és öröm után jársz?

30. Csalódol, hidd el, csalódol, ha egyebet keresel bajoknál és szenvedéseknél; mert ez az egész halandó élet tele van nyomorúsággal és köröskörül keresztekkel megrakva.

31. S minél magasabb fokra jutott valaki a lelki életben, annál nehezebb keresztekre akad gyakran, mert számkivetésének kínja a szeretettel jobban növekszik.

32. Aki azonban ily sokfélekép szenved, még sincs vigasztaló enyhülés nélkül; mert érzi, hogy keresztje békés elviseléséből a legszebb gyümölcs terem számára.

33. Mert mikor ezt kész szívvel vállára

veszi, a szorongatás terhe az isteni vigasztalás reményévé változik.

34. És minél inkább megtörik a test a szenvedésben, annál jobban gyarapszik a lélek a belső kegyelem által.

35. Sőt néha a szenvedést és viszontagságot annyira megkedveli és mivel megszerette a hasonlatosságot Krisztus keresztjével, úgy megedződik, hogy nem is kíván fájdalom és háborúság nélkül élni; mert azt hiszi, hogy annál kedvesebb Isten előtt, minél többet és súlyosabbat szenvedhet érette.

36. Ez nem az ember ereje, hanem Krisztus kegyelme, mely oly nagyot bír és munkál a gyarló testben, hogy amitől természet szerint iszonyodik és menekül, azt nagy buzgón megragadja és megszereti.

37. Nem embertől telik az ki, hogy a keresztet viselje, a keresztet szeresse, testével keményen bánjék és zabolára fogja, hogy a tiszteletet kerülje, a gyalázatot örömest tűrje, magát megvesse és a maga megvetését kívánja, mindenféle kárt és csapást kiálljon s e világon semminemű szerencsét ne kívánjon.

38. Ha magadra tekintesz, magadtól nincs ilyenre képességed.

39. De ha az Úrban bízol, erőt kapsz az égből és le bírod a világot és a testet győzni.

40. Sőt ellenségedtől, az ördögtől sem félsz, ha hittel vagy fölfegyverkezve és Krisztus keresztjével fölvértezve.

41. Határozd el tehát magadat, hogy mint Krisztus igaz és hű szolgája, férfiasan viseled Urad keresztjét, aki hozzád való szeretetből a keresztfán halt meg

42. Készülj tehát sok baj és mindenféle kellemetlenség elszenvedésére ebben a nyomorúságos életben; mert bizony csak így lesz a dolgod, akárhol vagy, és nem is találod másképen, akárhová rejtőzöl.

43. Ennek így kell lennie, nincs is más mód megmenekülni a szorongató szenvedésektől és fájdalmaktól, mint hogy békességgel tűrj.

44. Szívesen idd az Úr poharát, ha neki barátja akarsz lenni és részt akarsz venni javaiban.

45. A vigasztalásokat hagyd Istenre, rendelkezzék velük, amint neki tetszik.

46. Te pedig szánd el magadat háborúságok szenvedésére. és tartsd azokat nagy vigasztalásoknak; mert „a szenvedések e világon nem olyanok, hogy megérdemelnék a jövő dicsőséget", még ha mind valamennyit egyes-egyedül el tudnád is tűrni. (Róm. 8, 18.)

47. Mikor már eljutsz arra, hogy a szenvedés Krisztusért kedves és édes, hidd el,

hogy akkor rendben vagy, mert paradicsomot találtál e földön.

48. Ameddig terhedre esik a szenvedés és futni igyekszel előle, mindaddig rosszul áll dolgod, és akárhová futsz is, nyomodban lesz a baj.

49. Ha elszánod magad arra, amire el kell magad szánnod, tudniillik a szenvedésre és meghalásra, hamar jobban leszel és békességet találsz.

50. Ha Szent Pállal a harmadik égbe ragadtatol is, azért biztonságban még nem leszel, hogy semmi ellenkezés nem ér. „Én — úgymond az Úr Jézus — megmutatom neki, menynyit kell szenvednie az én nevemért." (Ap. cs. 9, 16.)

51. Nem marad tehát egyéb hátra, mint hogy szenvedj, ha Jézust szeretni és neki örökre szolgálni akarsz.

52. Vajha méltó volnál, hogy Jézus nevéért valamit szenvedj! Mekkora dicsőségedre volna ez, mily nagy örömükre a szenteknek, mily nagy épülésükre felebarátaidnak?

53. Mert a békés szenvedést mindenki dícséri, noha kevesen vannak, kik tűrni akarnak.

54. Pedig méltó, hogy örömest szenvedj egy keveset Krisztusért, mikor sokan sokkal nehezebbet szenvednek e világért.

55. Győződjél meg, hogy még életedben kell meghalnod; és minél jobban meghal va-

laki magának, annál inkább kezd Istennek élni.

56. Senki sem alkalmas a mennyei dolgok felfogására, aki rá nem szánja magát, hogy Krisztusért minden bajt elvisel.

57. Nincs Isten előtt kedvesebb, sem neked üdvösebb e világon, mint Krisztusért örömest szenvedni.

58. És ha rajtad állna, inkább azt kellene kívánnod, hogy Krisztusért szenvedj, mint hogy sok vigasztalásban gyönyörködjél; mert így hasonlóbb volnál Krisztushoz s minden szentnek hasonmása.

59. Mert érdemünk és állapotbeli tökéletességünk nem a sok édesség és vigasztalás, hanem inkább nagy nehézségek és háborúságok szenvedése.

60. Hiszen ha lett volna valami jobb és hasznosabb az emberek üdvére a szenvedésnél, kétségkívül azt mutatta volna meg Krisztus szóval és példával.

61. Ő pedig az őt követő tanítványait és mindenkit, aki nyomdokaiba akar lépni, világosan a kereszthordozásra int és azt mondja: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, fogja keresztjét és kövessen engem." (Mt. 16, 24.)

62. Azért tehát, ha mindezt átolvastuk és meggondoltuk, ez legyen a végkövetkeztetés: „hogy sok háborúságon keresztül kell bemennünk Isten országába". (Ap. cs. 14, 21.)

HARMADIK KÖNYV.

Belső vigasztalás.

I. ISTEN BESZÉLGETÉSE A LÉLEKKEL.

1—4. FEJEZET.

1. KRISZTUS BELSŐ SZAVA A HŰ LÉLEKHEZ.

1. „Hadd halljam, mint mond bennem az én Uram Istenem." (Zs. 84, 9.)

2. Boldog az a lélek, aki a benne szóló Urat hallja, és az ő szájából fogadja a vigasztalás igéit.

3. Boldog a fül, mely az isteni sugallatot befogadja és e világ suttogására nem figyel.

4. Valóban boldog a fül, mely nem a kívül hangzó szót, hanem a belül tanító igazságot hallgatja.

5. Boldog a szem, mely bezárul a külső dolgokra és a belsőkre kinyílik.

6. Boldogok, akik a belsőkbe hatolnak és a mennyei titkok megértésére napi gyakorlat által mindjobban készülni iparkodnak.

7. Boldogok, kik Istennel igyekeznek foglalkozni s minden világi akadályt leráznak.

8. Minderre jól vigyázz, lelkem, és zárd be érzékeid kapuját, hogy meghallhasd, mit szól benned az Úristen.

9. Ezeket mondja a te szerető Urad Istened: „Én vagyok a te üdvöd, a te békéd és a te életed." (Zs. 34, 3.)

10. Maradj énvelem és békességet találsz. Hagyj el minden mulandót és keresd az örökkévalót.

11. Mi egyéb az ideigvaló, mint csábító? Mit használ minden teremtmény, ha elhagy a Teremtő?

12. Szakadj el tehát mindentől és add át magadat Teremtődnek örömest és híven, hogy részesülhess az igaz boldogságban.

2. AZ IGAZSÁG BELÜL SZÓL HANGOS SZÓ NÉLKÜL.

1. „Szólj Uram, mert hallja a te szolgád. Szolgád vagyok én, adj nekem értelmet, hogy tudjam a te bizonyságaidat." (Zs. 118, 125.)

2. Hajlítsd szívemet ajkad igéjére: folyjon beszéded, mint a harmat.

3. Azt mondták régente Izrael fiai Mózeshez: „Te szólj nekünk és meghallgatunk: ne szóljon nekünk az Úr, nehogy meghaljunk." (Ex. 20, 19.)

4. Nem így, Uram, nem így könyörgök én, hanem inkább Sámuel prófétával alázatosan és nagy buzgósággal kérlek: „Te szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!" (I Kir. 3, 10.)

5. Ne szóljon nekem Mózes vagy valaki a próféták közül, hanem inkább te szólj, Uram Istenem, minden próféta oktatója és megvilágítója. Mert te magad nélkülük is tökéletesen megtaníthatsz engem mindenre, amazok pedig nálad nélkül semmire sem mennek.

6. A szót kimondhatják, de lelket nem adhatnak.

7. Igen szépen szólnak, de ha te hallgatsz, lángra nem gyujtják a szívet.

8. A betűt előadják, de te jelented ki értelmét. Titkokat mondanak, de te tárod ki a jelek értelmét.

9. Kihirdetik a törvényt, de teljesítésére te adsz erőt.

10. Az utat megmutatják, de te erősítesz a rajta járásra.

11. Ők csak kívül munkálkodnak, de te a szíveket tanítod és megvilágosítod.

12. Ők kívül öntöznek, de te adod a termékenységet.

13. Ők kiáltanak szóval, de te adsz a hallomásra értelmet.

14. Ne szóljon tehát nekem Mózes, hanem te, Uram Istenem, örök Igazság, hogy meg

ne haljak és terméketlen ne legyek, ha csak kívülről intenek, és belül lángra nem gyulladok.

15. Ne legyen ítéletemre a hallott, de nem teljesített, a megismert, de meg nem szeretett, az elhitt, de meg nem tartott ige.

16. „Szólj azért, Uram, mert hallja a te szolgád; hiszen nálad vannak az örök élet igéi." (J. 6, 69.)

17. Szólj nekem, lelkem vigasztalására, egész életem megjobbítására, neked pedig örök tiszteletedre, dícséretedre és dicsőségedre.

3. ISTEN IGÉJÉT ALÁZATOSAN KELL HALLGATNI, DE SOKAN NEM VESZIK FONTOLÓRA.

1. Halljad, fiam, szavaimat, e legédesebb szókat, melyek e világ minden tudósának és bölcsének tudományát fölülmúlják.

2. „Az én szavaim lélek és élet", nem szabad azokat emberi ésszel mérni. (Ján. 6, 64.)

3. Nem szabad azokat hiú öntetszésre csavarni; hanem csöndesen kell hallgatni, és nagy alázatossággal és forró kívánsággal fogadni.

4. „Boldog ember, akit te oktatsz, Uram. és törvényedre tanítasz, hogy enyhítést

nyujts neki gonosz napjaiban, és árván ne maradjon a földön." (Zs. 93, 12.)

5. Én, úgymond az Úr, tanítottam eleitől fogva a prófétákat és mai nap sem szűnöm meg, hanem szólok mindenkihez.

6. De sokan süketek az én szavamra és keményszívűek; szívesebben hallgatják e világot, mint Istent; könnyebben követik testük kívánságát, mint Isten akaratát.

7. A világ ideigtartó és csekély dolgokat ígér, és nagy mohón szolgálnak neki; én nagyokat és örökkévalókat ígérek, mégis fásult az emberek szíve.

8. Ki szolgál és ki engedelmeskedik nekem oly szorgalmasan, mint a világnak és urainak szolgálnak? „Pirulj, Szidon, mondja a tenger." (Iz. 23, 4.) És ha az okát kérded, halljad, miért:

9. Kis jövedelemért hosszú utat futnak; az örök életért sokan alig emelik fel egyszer lábukat a földről.

10. Hitvány nyereség után járnak-kelnek, egy fillérért néha rútul veszekednek, haszontalan dologért, kis ígéretért nem röstelkednek éjjel-nappal fáradni.

11. De jaj, a változhatatlan jóért, a megbecsülhetetlen jutalomért, a legnagyobb tiszteletért és végtelen dicsőségért még kis fáradságtól is félnek.

12. Szégyeld magad, rest és elégedetlen

szolga, hogy amazok készebbek a pusztulásra, mint te az életre. Azok jobban örvendenek a hiúságnak, mint te az igazságnak.

13. Pedig ők nem egyszer csalatkoznak reménységükben; de az én ígéretem nem csal meg senkit, sem üresen nem bocsátja el a bennem bízókat.

14. Amit ígértem, megadom, amit mondottam, megtartom, de úgy, ha valaki mindvégig híven megmarad az én szeretetemben.

15. Én vagyok minden jónak megjutalmazója, minden ájtatosnak kemény megpróbálója.

16. Írd szívedbe az én szavaimat és forgasd szorgalmasan; mert igen szükségesek lesznek a kísértés idején.

17. Amit nem értesz, mikor olvasod, megérted a látogatás napján.

18. Kétféleképp szoktam választottaimat meglátogatni: kísértéssel tudniillik és vigasztalással.

19. És mindennap két leckét olvasok nekik, az egyikben megfeddem hibáikat, a másikban az erényekben való gyarapodásra ösztönzöm őket.

20. Aki hallja az én igéimet és megveti, van, aki megítélje őt az utolsó napon.

KÖNYÖRGÉS AZ ÁJTATOSSÁG KEGYELMÉÉRT.

21. Uram Istenem, te vagy minden javam, és ki vagyok én, hogy veled szólni merjek?

22. Szegény kis szolgád vagyok, elvetett féreg, sokkal szegényebb és alábbvaló, mint értem és mondani merem.

23. De emlékezzél, Uram, hogy semmi vagyok, semmim sincs és tehetetlen vagyok.

24. Egyedül te vagy jó, igaz és szent, te mindenható vagy, mindent adsz, mindent betöltesz, csak a bűnöst hagyod üresen.

25. Emlékezzél irgalmasságodra és töltsd be szívemet szent kegyelmeddel, hisz nem akarod, hogy hiába éljen a te alkotmányod.

26. Hogyan tarthassak ki e nyomorult életben, ha irgalmad és kegyelmed nem gyámolít?

27. Ne fordítsd el tőlem arcodat; ne halaszd látogatásodat; ne vond meg vigasztalásodat, hogy az én lelkem kiszáradjon, mint a föld víz híjában.

28. Uram, taníts engem akaratod teljesítésére, taníts engem szent színed előtt méltóképen és alázatosan járni.

29. Mert te vagy az én bölcseségem, aki engem igazán ismersz, sőt ismertél, mielőtt a világ lett s mielőtt én e világra születtem.

4. ISTEN ELŐTT IGAZSÁGBAN ÉS ALÁZATOSAN KELL JÁRNUNK.

1. Fiam, igaz lélekkel járj előttem, és őszinte szívvel keress engem mindenkor.

2. Aki igazságban jár színem előtt, megmenekszik sok gonosz támadástól, és az igazság megszabadítja őt a csábítóktól és a hamis emberek rágalmazásaitól.

3. Ha az igazság megszabadít, valóban szabad vagy és nem gondolsz az emberek hiábavaló beszédeivel.

4. Úgy van, Uram, amint mondod; kérlek, úgy cselekedjél velem.

5. Igazságod tanítson, őrizzen és vezessen engem üdvösséges végemig.

6. Szabadítson meg engem minden gonosz kívánságtól és rendetlen szeretettől, és így veled járok nagy lelki szabadságban.

7. Én téged megtanítlak, mondja az igazság, mindenre, ami igaz és kedves előttem.

8. Nagy bánattal és töredelmességgel gondolj bűneidre, és sohase hidd, hogy jó cselekedeteid miatt valami vagy.

9. Valóban bűnös vagy, s nem egy szenvedély vonz magához és kerít hálójába.

10. Magadtól minduntalan a semmi felé fordulsz, és hamar elesel, hamar vereséget szenvedsz, hamar felháborodol és hamar elromlasz.

11. Semmi sincs benned, amivel dicsekedhetnél, de sok van, amiért magad meg kell aláznod, mert sokkal gyarlóbb vagy, mint fölfoghatnád.

12. Ne tarts tehát semmit nagynak, amit művelsz.

13. Ne tarts semmit nagyszerűnek, sem értékesnek és csodálatosnak, semmit becsülésreméltónak, semmit fölségesnek, semmit igazán dícséretesnek és kívánatosnak, hanem csak azt, ami örökké megmarad.

14. Szeresd mindenfölött az örök Igazságot, de sohase saját hiábavalóságod.

15. Semmitől úgy ne félj, semmit úgy ne gáncsolj és kerülj, mint hibáidat és bűneidet, amelyeket inkább kell fájlalnod, mint akármily jószágod kárát.

16. Némelyek nem őszinte szívvel járnak előttem, hanem bizony kíváncsiságból és kevélységből titkaimat akarják tudni és az Istenség mélységeit megérteni, magukkal pedig, meg lelkük üdvével nem gondolnak.

17. Ezek kevélységük és kíváncsiságuk miatt gyakran nagy kísértésekbe és bűnökbe esnek, mert ellenük szegülök.

18. Félj Isten ítéletétől; rettegj a Mindenható haragjától.

19. Ne nyomozd vakmerően Isten szent fölsége műveit: hanem saját gonoszságaidat

vizsgáld, mily sokban vétkeztél és mennyi jót mulasztottál.

20. Némelyek ájtatosságukat csak könyvekbe helyezik, mások képekbe, némelyek külső jelekbe és alakokba.

21. Vannak olyanok, kik szájukban hordozzák, de szívükben kevés az áhítat.

22. Vannak mások, kik fölvilágosodott értelemmel s tisztult szívvel mindíg az örökkévalókra áhítoznak, a földi dolgokról nem szívesen hallanak, a természet szükségleteinek csak bánkódva szolgálnak: s ezek érzik, mit szól bennük az igazság lelke.

23. Mert ez megtanítja őket, hogy e földi dolgokat megvessék, a mennyeieket szeressék, a világot föl sem vegyék és éjjel-nappal a mennyország után vágyódjanak.

II. Az isteni szeretet és alázatosság.

5—10. FEJEZET.

5. AZ ISTENI SZERETET CSODÁLATOS EREJE.

1. Áldlak téged, mennyei Atyám, az én Uram, Jézus Krisztusnak Atyja, hogy rólam, szegényről megemlékezni méltóztattál.

2. Ó, irgalmasság Atyja és minden vigasztalás Istene, hálát adok neked, aki engem

minden vigasztalásra méltatlan szolgádat néha-néha vigasztalásoddal felüdítesz.

3. Áldlak téged szüntelenül és dicsőítlek egyszülött Fiaddal és a vigasztaló Szentlélekkel örökkön-örökké.

4. Ah, Uram Istenem, végtelen szeretet, ha szívembe szállsz, örvendez egész bensőm.

5. „Te vagy az én dicsőségem és szívem öröme; te az én reményem és menedékem a szorongatás napjaiban." (Zs. 3, 4.)

6. De mivel még gyönge vagok a szeretetben és tökéletlen az erényekben, szükséges, hogy erőt adj és vigasztalj. Azért látogass meg engem gyakrabban, oktass szent tanításoddal.

7. Szabadíts meg engem a gonosz szenvedélyektől, gyógyítsd meg szívemet minden rendetlen kívánságtól, hogy belsőleg meggyógyulva és jól megtisztulva alkamas legyek a szeretetre, erős a szenvedésre, állhatatos a kitartásban

8. Nagy dolog a szeretet, valóban nagy jó, mely egyedül megkönnyít minden terhet és egyformán elvisel minden egyenetlent.

9. Mert a terhet teher nélkül viseli és minden keserűséget édessé és jóízűvé tesz.

10. Jézus nemes szeretete nagy tettekre ösztönöz, és az akaratot mindíg nagyobb tökéletességre ébresztgeti.

11. A szeretet fölfelé igyekszik és nem tűri, hogy földi dolog lekötve tartsa.

12. A szeretet szabad és minden világi hajlamtól ment akar lenni, hogy belső szemlélődésében semmi se akadályozza, földi előny le ne kösse, se kárvallás el ne csüggessze.

13. Nincs édesebb, nincs erősebb, nincs fölségesebb, nincs kedvesebb, nincs gyönyörűségesebb, nincs tökéletesebb, nincs jobb az égen és a földön a szeretetnél. Mert a szeretet Istentől származik és minden teremtmény fölött egyedül Istenben nyughatik.

14. Aki szeret, röpül, fut, örül, szalad és békót nem tűr.

15. Odaad mindent mindenért, és övé minden mindenben, mert mindenfölött az egy legfőbb jóban nyugszik, amelyből minden jó ered és szétárad.

16. Nem nézi az ajándékot, hanem minden jó fölött ahhoz fordul, aki azt adja.

17. A szeretet gyakran nem ismer határt, hanem minden mértéken felül lángol.

18. A szeretet terhet nem érez, a fáradsággal nem gondol, többet akar, mint bír; a lehetetlenséget nem fontolgatja, mert azt hiszi, hogy mindenre van ereje és szabadsága.

19. Azért mindenre képes és sokat visz

véghez, ahol erejéből kifogy és leroskad, akiben nincs szeretet.

20. A szeretet ébren van s aludva sem alszik.

21. Fáradságoktól el nem bágyad, szorongatások közt nem szorul; rémítésekre nem jön zavarba, hanem mint a sebes láng és az égő fáklya, fölfelé lobog és mindenen keresztültör.

22. Akiben szeretet van, tudja, mit hirdet oly hangosan ez a szó.

23. Mert hangos kiáltás Isten fülében már maga a lélek égő kívánsága, mely így szól: Én Istenem, én szerelmem, te egészen az enyém vagy, én egészen a tied.

24. Öregbítsd bennem a szeretetet, hogy szívemben mindinkább megízleljem, mily gyönyörűség téged szeretni és e szeretetben elolvadni és úszni.

25. Tartson engem a szeretet, midőn nagy buzgalomból és álmélkodásból magamon túlemelkedem.

26. Add zengenem a szeretet énekét, hadd kövesselek téged a magasba, szerető Istenem; hadd epedjen el lelkem dícséretedben és örvendezzen szeretetből.

27. Hadd szeresselek téged jobban, mint magamat, sőt magamat is csak teéretted, te benned, meg mindazokat, kik téged szeret-

nek, amint meghagyja a szeretet törvénye, mely Istenségedből kisugárzik.

28. A szeretet gyors, őszinte, kegyes, nyájas, erős, béketűrő, hű, okos, vidám, nagylelkű, bátor, és soha magát nem keresi.

29. Mert amint valaki magát keresi, mindjárt csökken szeretete.

30. A szeretet óvatos, alázatos és egyenes, nem kényes, nem könnyelmű, hiúságokkal nem bibelődő, józan, tiszta, állhatatos, csöndes és minden érzékét féken tartja.

31. A szeretet szófogadó és engedelmes elöljárói iránt, a maga szemében csekély és megvetett, Isten iránt buzgó és hálaadatos, benne bízik és reménykedik még akkor is, mikor Isten nem ízlik neki: mert fájdalom nélkül a szeretetben sem lehet élni.

32. Aki nem kész mindent tűrni és szeretett Istene pártjára állani, nem érdemli Isten barátja nevét.

33. Aki szeret, annak minden nehézséget és keserűséget örömest kell fogadnia azért, akit szeret, és balesetek miatt nem zabad tőle elfordulnia.

6. AZ IGAZI SZERETET PRÓBÁJA.

1. Fiam, a te szereteted még nem erős és okos.

2. Miért, Uram?

3. Mert csekély ellenkezés miatt felhagysz avval, amibe fogtál, és igen mohón keresed a vigasztalást.

4. Az erős szeretet kiállja a kísértést és nem hisz az ellenség alattomos hitegetésének.

5. Amint a jószerencsében tetszem neki, úgy a szerencsétlenségben sem kedvetlen hozzám.

6. Az okos szeretet jó barátjának nem annyira ajándékára, mint az ajándékozó szeretetére tekint.

7. Inkább a szívességre néz, mint az adomány értékére; és minden adományt kevesebbre becsül annál, akit szeret.

8. A nemes szeretet nem az ajándékban nyugszik meg, hanem énbennem minden ajándék fölött.

9. Nincs azért minden veszve, ha néha irántam és szenteim iránt nem úgy érzel, mint magad akarnád.

10. Az a jó, édes indulat, melyet néha érzel, az isteni malaszt jelenlétéből ered és a mennyei boldogság előíze; erre nem igen kell támaszkodnod, mert jön és megy.

11. De a szívben felmerülő gonosz indulatokkal küzdeni és az ördög incselkedéseit megvetni az erény jele és nagy érdemmel jár.

12. Azért meg ne zavarjanak az idegen

képzelődések, akármiféle dologról jutnak is eszedbe.

13. Tartsd meg, amire eltökélted magadat, és szándékodat egyenesen Istenre irányítsd.

14. Nem csalódás, hogy néha hirtelen lángoló buzgóság ragad el, és azonnal megint visszatérsz szíved szokott balgaságaira.

15. Ezeket inkább akaratod ellen szenvedd, mint cselekszed; s ameddig kelletlenek és ellenállsz nekik, érdemedre és nem károdra szolgálnak.

16. Tudd meg, hogy az ős ellenség minden kitelhető módon meg akarja akasztani jó szándékodat és ki akar forgatni minden buzgó gyakorlatból: kivált a szentek tiszteletéből, kínszenvedésem jámbor megfontolásából, a bűnök töredelmes meggondolásából, saját szíved őrzéséből, az erényekben való növekedés erős szándékából.

17. Sok gonosz gondolatot ébreszt, hogy eluntasson és elriasszon, s hogy az imádságtól és szent dolgok olvasásától elvonjon.

18. Nem tetszik neki az alázatos gyónás és ha tehetné, az Úr testének vételétől is visszatartana.

19. Ne higgy neki és ne is gondolj vele, habár folyvást kiveti álnoksága tőrét.

20. Neki tudd be, mikor benned gonosz és förtelmes gondolatok keletkeznek és mondd neki:

21. Pusztulj innen tisztátalan lélek; pirulj te nyomorult; igen ocsmány vagy, mikor ilyesmit súgsz a fülembe.

22. Takarodj tőlem, hamis csábító, nem lesz bennem részed; hanem Jézus lesz velem, mint erős bajnok, és te szégyen-gyalázattal magadra maradsz.

23. Készebb vagyok meghalni és minden kínt szenvedni, mint neked engedni.

24. Hallgass és némulj meg, rád nem hallgatok többé, ha mégannyit háborgatsz is.

25. „Az Úr az én világosságom és üdvösségem; kitől féljek?" (Zs. 26, 1.)

26. „Ha táborok állanak is ellenem, nem ijed meg az én szívem. Az Úr az én segítőm és megváltóm." (26, 3.)

27. Küzdj, mint jó vitéz; és ha néha gyarlóságból meg is botlasz, nagyobb erőfeszítést tégy az előbbinél az én bőségesebb segítségemben bízva és nagyon óvakodjál a hiú öntetszéstől és kevélységtől.

28. E miatt csalódnak sokan s jutnak nem ritkán csaknem gyógyíthatatlan vakságba.

29. Legyen okulásodra és szüntelen alázatosságodra a kevélyek és magukban oktalanul bizakodók bukása.

7. AZ ALÁZATOSSÁG AZ ISTENI KEGYELEM ŐRZŐJE.

1. Fiam, hasznosabb és biztosabb neked, ha az ájtatosság kegyelmét elrejted, vele nem dicsekszel, róla nem sokat szólsz, rá nem sokat tartasz, hanem inkább magadat megalázod és félsz, netalán érdemtelennek jutott.

2. Nem is kell az ilyen érzülethez túlságosan ragaszkodnod, mert igen hamar az ellenkezőre változhat.

3. A kegyelem idején gondold meg, mily szegény és nyomorult szoktál lenni a kegyelem nélkül.

4. Nem is abban áll az előmenetel a lelki életben, hogy a vigasztalás kegyelmében részesülsz, hanem hogy alázatosan magad megtagadva, béketűrően viseled elvesztését; úgy, hogy ez esetben az imádság gyakorlásában meg ne restülj és a többi szokásos jócselekedeteidet semmi szín alatt el ne mulaszd.

5. Hanem tehetséged és értelmed szerint örömest megtedd mindazt, ami tőled telik, és elméd szárazsága vagy keserűsége miatt, melyet érzel, magadat semmiképen el ne hanyagold.

6. Mert sokan vannak, kik midőn nincs ked-

vük szerint, legott türelmetlenek vagy elcsüggedtek.

7. Nincs mindíg az ember hatalmában az útja; hanem Isten adja a vigasztalást, amikor akarja, amennyire akarja, akinek akarja; és csak úgy adja, amint neki tetszik és nem másképen.

8. Nem egy gondatlan jutott tönkre az ájtatosság kegyelme miatt, mert többet akartak tenni, mint amennyit bírtak, nem fontolták meg, csekély erejükhöz van-e mérve a munka, hanem inkább szívük indulatát követték, mint a józan ész szavát.

9. És mivel vakmerően nagyobbra törtek, mint Isten akarta, azért a kegyelmet csakhamar elvesztették.

10. Szegényeké lettek és nyomorultan magukra maradtak, akik az égbe rakták fészküket, hogy megalázva és elszegényedve tanuljanak nem a maguk szárnyain repülni, hanem az én szárnyaim alatt reménykedni.

11. Akik újak és járatlanok az Úr útján, könnyen csalódnak és csúffá lesznek, ha okos emberek tanácsát nem követik.

12. Ha inkább saját kedvüket akarják követni, mint tapasztalt embernek hinni, rossz végük lesz, hacsak fejeskedésükkel föl nem hagynak.

13. Akik magukat bölcseknek tartják, ritkán engedik, hogy mások igazgassák őket.

14. Jobb a csekély tudomány és kevés belátás alázatossággal, mint a bölcseség tömérdek kincsei hiú tetszelgéssel.

15. Jobb, hogy kevesed van, mint hogy a sokban büszke légy.

16. Nem elég okosan cselekszik, aki egészen átengedi magát az örömnek és megfeledkezik előbbi szegénységéről és a tiszta istenfélelemről, amely mindíg retteg, hogy az Isten-nyujtotta kegyelmet elveszti.

17. Az sem elég erényes és értelmes, aki a viszontagság és bármely nehézség idején igen kislelkűen viseli magát: én felőlem kevesebb bizalommal gondolkodik és érez, mint illenék.

18. Aki béke idején igen bátor akar lenni, az a hadakozás idején gyakran nagyon leverten és bátortalanul viselkedik.

19. Ha mindenkor alázatos, a magad szemében csekély maradni s lelkedet szépen mérsékelni és kormányozni tudnád, nem esnél oly hamar veszedelembe és bűnbe.

20. Jótanács: ha lelki buzgóságot érzel, arra gondolj, mi lesz veled, mikor a lelki világosság eltávozik.

21. Mikor pedig ez megtörténik, jusson eszedbe, hogy megint visszatérhet a világosság, amelyet a te oktatásodra és az én dicsőségemre ideig-óráig megvontam.

22. Az efféle próba sokszor hasznosabb,

mint ha mindíg kedved szerint jól menne dolgod.

23. Mert az érdemeket nem a szerint kell számítani, hogy valakinek több látomása vagy vigasztalása van, vagy hogy a Szentírásban jártasabb vagy hogy magasabb fokon áll.

24. Hanem abból, hogy az igazi alázatosságban jól meggyökerezett és isteni szeretettel teljes, ha mindenkor tisztán és igazán Isten dicsőségét keresi, ha magát semmibe sem veszi és igazán megveti, jobban örül annak, hogy megvetik és megalázzák. mint hogy magasztalják.

8. CSEKÉLYSÉGÜNK ELISMERÉSE ISTEN SZINE ELŐTT.

1. „Szólok az én Uramhoz, noha por és hamu vagyok." (Gen. 18, 27.)

2. Ha ennél többre becsülöm magamat, íme, te ellenem állsz, s igaz bizonyságot tesznek gonoszságaim, és én nem mondhatok ellent.

3. Ha pedig őszinte vallomást teszek és magamat semminek sem tartom és felhagyok minden dicsekvéssel és magamat pornak ismerem, aminthogy az vagyok, kegyes lesz hozzám a te irgalmad és szívemhez közelít világosságod, és minden, még a legkisebb

önbecsülés is, semmiségem mélységébe merül és örökre elvész.

4. Ott mutatod meg nekem önmagamat, mi vagyok, mi voltam, mire jutottam, hogy semmi sem vagyok és nem tudtam.

5. Ha magamra hagysz, íme semmi sem vagyok és csupa gyarlóság.

6. Ha pedig hirtelen reám tekintesz, mindjárt erőre kapok és új örömtől repes a lelkem.

7. Nagy csoda, Uram, hogy engem oly hirtelen fölkarolsz és oly kegyelmesen magadhoz ölelsz, aki magam terhétől mindig lesüllyedek

8. Ez a te szereteted műve, mely engem érdemem nélkül megelőz, annyi szükségemben megsegít, súlyosabb veszedelmektől megőriz, és igazán mondhatom, számtalan bajból kiragad.

9. Mert én, mivel magamat gonoszul szerettem, elvesztem; de hogy téged kerestelek és tisztán szerettelek, magamat és velem együtt téged is megtaláltalak és szeretetből még mélyebbre ereszkedtem semmiségembe.

10. Mert, ó édes Uram, minden érdemem fölött cselekszel velem és azonfelül, amit reményleni vagy kérni mernék.

11. Áldott légy, én Istenem, mert noha én minden jóra méltatlan vagyok, mégis a te

nagylelkűséged és végtelen jóvoltod soha meg nem szűnik jót cselekedni, még a hálátlan és tőled messze elrugaszkodott emberekkel is.

12. Téríts minket magadhoz, hogy hálásak és ájtatosak legyünk, mert te vagy a mi üdvünk, erősségünk és bátorságunk.

9. MINDENT ISTENRE, MINT VÉGSŐ CÉLUNKRA KELL IRÁNYITANUNK.

1. Fiam, én legyek a te legfőbb és végső célod, ha igazán boldog akarsz lenni.

2. Eme szándéktól tisztul a kívánság, amely önmagadhoz s a teremtményekhez gyakran rendetlenül hajlik.

3. Mert ha valamiben magadat keresed, csakhamar elgyengülsz s kiszáradsz magadban.

4. Azért főkép reám vonatkoztass mindent, mert Én vagyok, aki mindeneket adtam.

5. Úgy tekints egytől-egyig mindent, mint a legfőbb Jóból származót, azért vezess vissza mindent énhozzám, mint eredetéhez.

6. A kicsiny és nagy, szegény és gazdag belőlem mint élő forrásból meríti az élet vizét; és akik nekem önként és szabadon szolgálnak, kedvességükért kedvességet nyernek.

7. Aki pedig rajtam kívül keresi dicsősé-

gét, vagy más személyes előnyében akar gyönyörködni, nem lesz állandó, igazi öröme, szíve föl nem buzdul, hanem sok bajjal és akadállyal küzd.

8. Magadnak tehát semmi jót se számíts, más embernek se tulajdonítsd az erényt, hanem az egészet add Istennek, aki nélkül semmije sincs az embernek.

9. Én adtam mindent, mindent én akarok visszakapni s nagy szigorúsággal megkövetelem a hálát.

10. Ez az igazság, mely elűzi a hiú dicsőséget.

11. S ha meglesz a mennyei kegyelem és az igazi szeretet, nem lesz fríjgység, sem szűkkeblűség, sem önszeretet.

12. Mert mindezt legyőzi az isteni szeretet és a lélek erejét kiterjeszti.

13. Ha van eszed, egyedül csak bennem örvendesz, csak bennem remélsz, mert senki sem jó, csak egyedül az Isten, akit mindenfölött dícsérnünk és mindenben áldanunk kell.

10. ÉDES A VILÁGOT MEGVETVE ISTENNEK SZOLGÁLNI.

1. Most ismét szólok, Uram és nem hallgatok. Igen, szólok az én Istenem, az én királyom fülébe, ki a mennyekben van.

2. „Ó, mily nagy a te édességed sokasága, Uram, melyet eltettél azoknak, akik téged félnek!" (Zs. 30, 20.)

3. Hát még mi vagy azoknak, akik szeretnek téged, akik teljes szívből szolgálnak neked?

4. Bizony, kimondhatatlan a te szemlélésed édessége, melyet azokkal közölsz, kik téged szeretnek.

5. Főképen abban mutattad szereteted édességét, hogy midőn nem voltam, teremtettél; midőn tőled távol bolyongtam, visszahoztál, hogy neked szolgáljak, és azt parancsoltad, hogy szeresselek.

6. Ó, örök szeretet forrása, mit mondjak rólad?

7. Hogy feledkezhetném meg rólad, ki még akkor is kegyesen megemlékeztél rólam, mikor elsenyvedtem és odavesztem?

8. Minden reménység fölött irgalmasan bántál szolgáddal és minden érdemem fölött áldottál meg barátságoddal és kegyelmeddel.

9. Mit adjak neked e kegyességedért? Mert nem mindenkinek van módja, hogy mindent megvessen, e világról lemondjon és a szerzeteséletet válassza.

10. Vagy talán nagy dolog, hogy én neked szolgálok, kinek minden teremtmény köteles szolgálni?

11. Nem azt kell nagyra tartanom, hogy én neked szolgálok; hanem inkább azt tekintem nagynak és csodálatosnak, hogy ilyen szegény és méltatlan teremtményt szolgálatodba fogadni és kedves szolgáid közé számítani kegyeskedel.

12. Ime, Uram, mind a tied, amim van s amivel neked szolgálok.

13. Mégis megfordítva, inkább te szolgálsz nekem, mint én neked.

14. Ime az ég és föld, melyeket az ember szolgálatára teremtettél, készen állnak és naponkint teljesítik, amit parancsoltál.

15. És ez még kevés, mert az angyalokat is az ember szolgálatára teremtetted és rendelted.

16. De mindezt meghaladja, hogy te magad is szolgálni méltóztattál az embernek s magadat jutalmul ígérted neki.

17. Mit adjak, Uram, neked ennyi ezer sok jóért?

18. Ó, bár életem minden napján szolgálhatnék neked!

19. Ó, bárcsak képes volnék csak egy nap is úgy szolgálni neked, amint kellene!

20. Valóban, Uram, igen méltó vagy minden szolgálatra, minden tiszteletre, örök dicsőítésre.

21. Te valóban az én Uram vagy, én pedig szegény, nyomorult szolgád, ki minden tehet-

ségemmel tartozom neked szolgálni és dícséretedbe sohasem szabad beleunnom.

22. Ezt kívánom, ezt óhajtom; és ami hiányoznék, méltóztassál helyrehozni.

23. Nagy tisztelet és nagy dicsőség neked szolgálni és teérted mindent megvetni.

24. Mert nagy kegyelemben részesek, akik magukat önként a te szolgálatodra szentelik.

25. A Szentlélek legédesebb vigasztalását találják, kik a te szeretetedért minden testi gyönyörűséget megútáltak.

26. Nagy lelki szabadságot nyernek, akik a te nevedért a szoros úton járnak és minden világi gondot megvetettek.

27. Ó, kedves és örvendetes isteni szolgálat, amely az embert igazán szabaddá és szentté teszi!

28. Ó, áldott szerzetesi hivatás, mely az angyalokhoz hasonlóvá, Isten előtt kedvessé, az ördögnek rettenetessé és minden hívőnek ajánlatossá teszi az embert!

29. Ó, drága és mindíg kívánatos szolgálat, amellyel az ember a legfőbb jót érdemli és a vég nélkül megmaradó örömet nyeri.

III. Istentől jön minden jó.

11—22. FEJEZET.

11. A SZIV KIVÁNSÁGAIT MEG KELL VIZSGÁLNI ÉS MÉRSÉKELNI.

1. Fiam, sokat kell még tanulnod, amit eddig nem jól tanultál meg.

2. Mi ez, Uram?

3. Hogy kívánságodat teljesen az én akaratomhoz szabd; ne magadat keresd, hanem az én akaratomat szeresd és buzgón kövesd.

4. Kívánságaid gyakran lángra kapnak és erősen sürgetnek, de gondold meg, vajjon az én dicsőségem vagy magad haszna indít-e.

5. Ha én vagyok az oka, akármit rendelek is, belenyugszol; ha pedig valamiben titkon magadat keresed, íme ez az, ami téged feltartóztat és terhel.

6. Azért vigyázz, hogy eltökélt szándékodhoz túlságosan ne ragaszkodjál, míg velem nem tanácskozol; hogy aztán meg ne bánd és kedved ellen ne legyen, ami előbb tetszett és amiért annyira buzgólkodtál, mint valami jobb ügyért.

7. Mert nem minden kívánságot kell követni, mely jónak látszik. Nem is kell minden ellenkező érzelemtől első tekintetre kitérni.

8. Hasznos néha a különben jó vágyakat és kívánságokat zabolára fogni, hogy a kapkodás el ne szórakoztasson, hogy rendetlenségeddel másokat meg ne botránkoztass vagy magad is hirtelen meg ne zavarodjál és el ne essél.

9. Néha meg szükséges erőszakkal élni és vitézül harcra kelni az érzéki kívánsággal és rá sem hederíteni, mit akar vagy mit nem akar a test; hanem minden kitelhető módon arra kell törekedni, hogy a test akarata ellen is a léleknek szolgáljon.

10. És addig kell sanyargatni és szolgálatra kényszeríteni, míg mindenre kész, kevéssel megelégszik, gyönyörködik az egyszerűben és semmi kedveszegő dolgon nem zúgolódik.

12. OKTATÁS A BÉKETŰRÉSRE ÉS AZ ÉRZÉKISÉG ELLENI HARCRA.

1. Uram Istenem, úgy veszem észre, nagy szükségem van a béketűrésre; mert e világon sok mindenféle baja van az embernek.

2. Mert akárhogy rendezek el mindent, hogy békességem legyen, mégsem lehet életem küzdelem és fájdalom nélkül.

3. Úgy van, fiam, nem is akarom, hogy te olyan békességet keress, amely kísértések-

től ment és semmiféle ellenkezést ne érezzen.

4. Hanem győződjél meg róla, hogy akkor is békét találsz, ha különféle bajokkal vesződöl és sok kellemetlenséget kell kiállanod.

5. Ha azt mondod, hogy nem bírsz sokat tűrni, miképen viseled el majd a tisztítótűz lángját?

6. Két baj közül mindíg a kisebbet kell választani.

7. Hogy tehát a jövendő örök kínokat elkerülhesd, igyekezzél a jelenvaló szenvedéseket békével tűrni.

8. Vagy azt hiszed, hogy a világ fiai semmit vagy csak keveset szenvednek?

9. Olyant sehol sem találsz, még ha a legkényesebbeket keresed is föl.

10. De van azoknak, mondod, gyöngyéletük és a maguk akaratán járnak; azért nem is veszik nagyba bajaikat.

11. Ám legyen, hogy minden kedvük szerint folyik, de mit gondolsz, meddig tart ez így?

12. Ime, akik itt e világon mindennel bővelkednek, elenyésznek, mint a füst, és örömeiknek még emlékezete sem marad.

13. De még mikor élnek sem nyugosznak meg bennük keserűség, unalom és félelem nélkül.

14. Mert ugyanazon dologért, amiben gyönyörködnek, gyakran fájdalmasan bűnhődnek.

15. Ez igazságos is, hogy mivel rendetlenül keresik és hajhásszák a gyönyörűséget, szégyen és keserűség nélkül ne élvezzék.

16. Ó, mily rövidek, mily hamisak, mily rendetlenek, mily rútak e világ gyönyörei!

17. Azonban mámoruk és vakságuk miatt ezt be nem látják, hanem mint az oktalan állatok, e világ kis gyönyörűségeért lelküket kárhozatba taszítják.

18. Azért, „fiam ne járj kívánságaid után és térj el magad akaratától". (Eccl. 18, 30.) „Gyönyörködjél az Úrban és ő beteljesíti szíved kívánságait." (Zs. 36, 4.)

19. Ha az igazi örömöket érezni és tőlem bőségesebb vigasztalásban kívánsz részesülni: íme, minden világi dolog megvetéséből és minden alantas gyönyör eltávolításából háramlik rád áldás és bőséges vigasztalás.

20. És minél jobban elvonod magad a teremtmények vigasztalásától, annál édesebb és hathatósabb örömet találsz bennem.

21. De eleinte erre nem jutsz némi szomorúság és fáradságos küzdelem nélkül.

22. Akadályt vet a megrögzött szokás, de szeget-szeggel, jobb szokással kell amazt legyőzni.

23. Zúgolódik a test, de megzabolázza a lelki buzgóság.

24. Ingerel és kísértget az őskígyó, de az imádság elkergeti; e mellett még a hasznos foglalkozás is elállja útját, hogy hozzád be ne férkőzzék.

13. ALÁZATOS ENGEDELMESSÉG KRISZTUS JÉZUS PÉLDÁJA SZERINT.

1. Fiam, aki az engedelmesség alól ki akarja magát vonni, a kegyelemből vonja ki magát; és aki önhasznát keresi, elveszti a közöst.

2. Aki örömest és önként alá nem veti magát elöljárójának, jele, hogy saját teste sem engedelmeskedik neki tökéletesen, hanem gyakran ellenkezik és zúgolódik.

3. Tanulj meg tehát elöljáródnak gyorsan szótfogadni, ha testedet iga alá akarod hajtani.

4. Mert hamarább győzöd le a külső ellenséget, ha a belső ember nincs feldúlva.

5. Nincs a léleknek gonoszabb és ártalmasabb ellensége, mint magad, ha szépen meg nem egyezel a lélekkel.

6. Mert föltétlenül szükséges, hogy magadat igazán megvesd, ha diadalmaskodni akarsz a testen és véren.

7. De mivel magadat még mindíg igen

rendületlenül szereted, azért rettegsz teljesen más akaratára bízni magadat.

8. De mi van abban, ha te por és semmi, Istenért embernek veted alá magadat, mikor én, a mindenható és fölséges Isten, ki semmiből teremtettem mindent, teéretted alázatosan embereknek vetettem alá magamat?

9. Én mindenek közt a legalázatosabb és legkisebb lettem, hogy alázatosságommal győzzem le kevélységedet.

10. Tanulj szótfogadni, por és hamu, tanulj megalázkodni, föld és agyag, és mindenki előtt meghajolni.

11. Tanuld meg saját akaratodat megtörni és magadat mindenképen más akarata alá rendelni.

12. Gyulladj szent haragra magad ellen és ne tűrj magadban felfuvalkodást, hanem olyan engedelmesnek és csekélynek mutasd magad, hogy mindenki rajtad járhasson és mint az utca sarát tapodhasson.

13. Mi jogon panaszkodol, hitvány ember?

14. Mit szólsz azok ellen, nyomorult bűnös, kik szidnak, mikor Istent annyiszor megbántottad és a poklot számtalanszor megérdemelted?

15. De könyörült rajtad az én szemem, mert drága volt a lelked előttem, hogy megismerd szeretetemet és mindíg hálás légy jótéteményeimért, hogy igaz engedelmes-

ségre és alázatosságra szánd magadat és békével tűrd, ha megvetnek.

14. ISTEN TITKOS ITÉLETÉNEK MEGFONTOLÁSA, HOGY A JÓBAN FÖL NE FUVALKODJUNK.

1. Mennydörög fejem fölött ítéleted, Uram, félelemmel és rettegéssel rázod meg minden csontomat és nagy rémület fogja el lelkemet.

2. Megdöbbenve állok és meggondolom, hogy az egek sem tiszták színed előtt.

3. Ha az angyalokban vétket találtál és nem bocsátottál meg nekik, mi lesz belőlem?

4. Csillagok zuhannak le az égből, és én por, hogy merek bizakodni?

5. Akiknek cselekedetei dícséreteseknek látszottak, a mélységbe süllyedtek; és akik az angyalok kenyerével táplálkoztak, láttam, hogy a sertések eledelében gyönyörködnek.

6. Nincs tehát szentség, Uram, ha te elvonod kezedet.

7. Nem használ a bölcseség, ha te nem vezérled.

8. Nem segít az erősség, ha te nem gyámolítod.

9. Nem biztos a tisztaság, ha te nem őrzöd.

10. Nincs haszna őrködésünknek, ha hozzá nem járul a te szent virrasztásod.

11. Mert ha elhagysz, elmerülünk és el-

veszünk; ha meglátogatsz, talpra állunk és élünk.

12. Állhatatlanok vagyunk, de te megszilárdítasz; ellangyosodunk, de te lángra gyullasztasz.

13. Ó, mily alázatosan és megvetőleg kell önmagamról vélekednem! Mily semmire se kell becsülnöm, ha valami jó mutatkozik bennem!

14. Ó, mily mélyen kell megalázódnom megfoghatatlan ítéleteid előtt, mikor azt találom, hogy semmi egyéb nem vagyok, mint semmi és semmi!

15. Ó, mérhetetlen hatalom! Ó, áthajózhatatlan tenger, ahol nem találok egyebet magamból, mint éppen csak semmit!

16. Hol van tehát helye a dicsekvésnek? Hol az erénybe vetett bizalom?

17. Elmerült minden hiú dicsekedés fölöttem tartott ítéleted örvényében.

18. Mi a te színed előtt minden test?

19. „Vajjon dicsekedhetik-e az agyag az alkotójával szemben?" (Iz. 49, 9.)

20. Hogy fuvalkodhatik föl kevély szavakban, akinek szíve igazán Istennek hódol?

21. Akin az igazság uralkodik, e világ nem teheti kevéllyé soha; még ha minden ajak dícséri is, nem indul meg rajta, aki minden reményét Istenbe helyezte.

22. Mert bizony maguk is, akik szólnak,

mind nem egyebek a semminél, elenyésznek szavuk zengésével együtt. „Az Úr igazsága pedig örökké megmarad." (Zs. 116, 2.)

15. MINT VISELKEDJÉK AZ EMBER KIVÁNSÁGAIBAN?

1. Fiam, így szólj minden ügyedben: Uram, ha ez neked úgy tetszik, legyen úgy!

2. Uram, ha dicsőségedre szolgál, legyen meg a te szent nevedben.

3. Uram, ha látod, hogy ez javamra szolgál, és azt találod, hogy hasznomra van, engedd, hogy dicsőségedre fordítsam.

4. De ha látod, hogy káromra van és lelkem üdvére nem szolgál, vedd el tőlem ezt a kívánságot.

5. Mert nincs minden kívánság a Szentlélektől, noha jónak és helyesnek látszik.

6. Nehéz helyesen megítélni, vajjon a jó vagy gonoszlélek buzdít-e ennek vagy annak a kívánására, vagy pedig saját természeted ingerel.

7. Sokan utóbb megcsalatkoztak, kiket eleinte, látszólag, jó lélek vezetett.

8. Azért mindenkor isteni félelemmel és alázatos szívvel kell kívánni és kérni, ha valami kívánatosnak látszik; különösen teljes önmegadással bízd rám az egészet és mondd:

9. Uram, te tudod, mi a legjobb, tedd ezt vagy azt, amint akarod.

10. Add azt, amit akarsz, amennyit akarsz és amikor akarod.

11. Cselekedjél velem, amint tudod és amint neked jobban tetszik és nagyobb dicsőségedre válik.

12. Tégy oda, ahová akarsz, bánj velem szabadon tetszésed szerint mindenben.

13. A te kezedben vagyok; forgass és hány-vess engem keresztül-kasul.

14. Ime, én a te szolgád, kész vagyok mindenre. Mert nem akarok magamnak élni, hanem neked; bárcsak méltóképen és tökéletesen.

IMÁDSÁG
ISTEN AKARATÁNAK TELJESITÉSÉÉRT.

15. Add nekem, kegyelmes Jézus, a te malasztodat, hogy velem legyen, velem munkálkodjék és végig velem maradjon.

16. Add, hogy mindíg azt kívánjam és akarjam, ami neked kedvesebb és kellemesebb.

17. A te akaratod legyen az én akaratom, és az én akaratom mindenkor a te akaratodat kövesse és vele tökéletesen megegyezzék.

18. Csak azt akarjam és ne akarjam, amit

te; ne is legyek képes mást akarni vagy nem akarni, mint csak amit te akarsz vagy nem akarsz.

19. Add Uram, hogy mindennek meghaljak, ami a világon van s a te kedvedért jó néven vegyem, ha az emberek megvetnek és félreismernek.

20. Add, hogy mindenekfölött téged kívánjalak, benned nyugodjam és szívem benned találja békéjét.

21. Te vagy a szívnek igaz békessége, Te vagy egyedüli nyugalma. Te kívüled minden csak teher és nyugtalanság.

22. „Ebben a békességben magában, azaz tebenned, egyetlen, örökkévaló, legfőbb jóban akarok aludni és nyugodni." Amen.

16. CSAK ISTENBEN KELL IGAZI VIGASZTALÁST KERESNI.

1. Amit vigasztalásomra kívánhatok vagy gondolhatok, nem itt várom, hanem a jövendőben.

2. Ha a világ minden öröme enyém volna és minden gyönyörűségét egymagam élvezhetném is, bizonyos, hogy nem sokáig tarthatna.

3. Azért, lelkem, teljes vigasztalásod és tökéletes örömöd csak Istenben lehet, ki a

szegényeket vigasztalja és az alázatosaknak fogja pártját.

4. Várj egy keveset, lelkem; várd be Isten ígéreteit, és a mennyországban bőségesen tied lesz minden jó.

5. Ha nagyon rendetlenül óhajtod a jelenvalókat, elveszted az örökkévaló és mennyei javakat.

6. Használd az ideigvaló javakat, kívánd az örökkévalókat.

7. Semmi ideigvaló jó ki nem elégítheti szívedet; mert nem a végre teremtett Isten, hogy ezekben gyönyörködjél.

8. Ha minden teremtett jó a tied volna is, mégsem lehetnél szerencsés és boldog; hanem Istenben van tökéletes szerencséd és boldogságod, ki mindent teremtett.

9. Nem olyan boldogság, aminőt a világ balga fiai annak tartanak és dícsérnek, hanem aminőt Krisztus jámbor hívei várnak, és a lelki emberek, a tisztaszívűek és akiknek társalgása a mennyben van, olykor élvezni szoktak.

10. Hiú és rövid minden emberi vigasztalás.

11. Boldogító és igazi az a vigasztalás, melyet bensőnkben az Igazságtól nyerünk.

12. A jámbor ember mindenütt magával hordozza vigasztaló Jézusát és így szól

hozzá: „Légy velem, Uram Jézus, minden helyen és minden időben."

13. Az legyen vigasztalásom, hogy szívesen legyek minden emberi vigasztalás nélkül.

14. És ha vigasztalásodat megvonod is tőlem, legyen nekem a te akaratod és igazságos próbád legnagyobb vigasztalásom.

15. Mert „nem haragszol örökké és nem is fenyegetőzöl örökké" (Zs. 102, 9.)

17. MINDEN GONDUNKAT ISTENRE KELL BIZNUNK.

1. Fiam, ne tarts vissza, hadd cselekedjem veled, amit én akarok; én tudom legjobban, mi hasznos neked.

2. Te úgy gondolkodol, mint ember; te sok dologban úgy ítélsz, ahogy természetes indulatod sugallja.

3. Uram, igazat mondasz. Nagyobb a te gondviselésed fölöttem, mint minden gond, melyet magamra fordíthatok.

4. Ugyancsak vakesetre bízza magát, ki nem reád hagyja minden gondját.

5. Uram, csak az én akaratom igaz és állhatatos maradjon tebenned; tégy velem, amint neked tetszik.

6. Mert jónál egyéb nem lehet, amit velem cselekszel.

7. Ha azt akarod, hogy sötétségben legyek,

áldott légy; ha azt akarod, hogy világosságban járjak, azért is áldott légy; ha kegyelmesen megvigasztalsz, áldott légy; ha azt akarod, hogy baj érjen, egyenlően mindenkor áldott légy.

8. Fiam, ilyen lelki állapotban kell lenned, ha velem akarsz járni.

9. Éppúgy készen kell lenned a szenvedésre, mint az örömre.

10. Éppúgy jó kedvvel kell venned a szűkölködést és szegénységet, mint a bővelkedést és gazdagságot.

11. Uram, jó kedvvel szenvedem éretted, amit rám bocsátasz.

12. Válogatás nélkül akarom a te kezedből a jót és rosszat, az édest és keserűt, az örömöt és szomorúságot; s mindenért, ami rajtam történik, hálát adok neked.

13. Oltalmazz engem, Uram, minden bűntől, és nem félek sem haláltól, sem pokoltól.

14. Csak te ne taszíts el örökre és ne törülj ki az élet könyvéből, nem árt nekem semmi, akármilyen baj érjen is engem.

18. AZ ÉLET BAJAIT KRISZTUS PÉLDÁJÁRA JÓ KEDVVEL KELL TŰRNI.

1. Fiam, én a te üdvösségedért az égből leszállottam, magamra vettem a te nyomorúságaidat nem kénytelenségből, hanem sze-

retetből; hogy tanulj békén tűrni és e világ bajait bosszankodás nélkül elszenvedd.

2. Mert születésem órájától kereszthalálomig meg nem szűnt bennem a fájdalom és szenvedés.

3. Az ideigvalókban nagy hiányt szenvedtem; gyakran sok panaszt hallottam ellenem; pirulást és alázatot szelídséggel tűrtem; jótéteményeimért hálátlanságot, csodáimért káromlást, tanításaimért szemrehányást arattam.

4. Uram, mivel te életedben türelmes voltál és kiváltképen ezáltal teljesítetted szent Atyád akaratát, igen illő, hogy én nyomorult bűnös a te akaratod szerint béketűréssel szenvedjek mindent és ameddig akarod, üdvösségemért e mulandó élet terhét viseljem.

5. Mert noha terhesnek tapasztaljuk a mostani életet; mégis a te malasztod által már igen érdemszerzővé, példád és szentjeid nyomdokai által a gyöngéknek is tűrhetőbbé és derültebbé vált.

6. Sőt sokkal vigasztalóbb most, mint az ószövetségben, mikor a mennyország kapuja be volt zárva és az útja is homályosabbnak látszott, mikor oly kevesen törődtek a menny keresésével.

7. De még az akkori igazak és választot-

tak sem juthattak szenvedésed és engesztelő szent halálod előtt a mennyországba.

8. Ó, mily nagy hálaadással tartozom neked, hogy nekem és minden hívednek az igaz és jó ösvényt a te örökkévaló országodba irgalmasan megmutattad!

9. Mert a te életed a mi utunk és a szent béketűrés által jutunk tehozzád, ki a mi koronánk vagy.

10. Ha te előttünk nem jársz és nem tanítasz, ki igyekeznék téged követni?

11. Jaj, mennyien maradnának el messze hátra, ha dicső példádat nem látnák!

12. Hiszen még így is hanyagok vagyunk, habár annyi csodádat és tanításodat hallottuk; mi lenne, ha ily nagy világosságunk nem volna a te követésedre?

19. A BÁNTALMAK ELSZENVEDÉSE. KI AZ IGAZI BÉKETŰRŐ?

1. Mit beszélsz, fiam? Szűnjél meg panaszkodni, gondold meg inkább, mit szenvedtem én meg az én szenteim.

2. „Még nem álltál ellen vérig." (Zsid. 12, 4.)

3. Kevés amit szenvedsz, azokhoz képest, akik annyit tűrtek, oly kemény kísértésekben voltak, oly nagy gyötrelmeket állottak ki,

oly sokféle próbákon és keserűségeken mentek keresztül.

4. Azért juttasd eszedbe mások nehezebb szenvedéseit, hogy könnyebben viseld csekélyebb bajaidat.

5. Ha pedig azokat nem tartod csekélységnek, vigyázz, nem türelmetlenséged-e annak az oka?

6. Azonban akár kicsinyek, akár nagyok, igyekezzél mindent békével elszenvedni.

7. Minél jobban készülsz a szenvedésre, annál okosabban cselekszel, annál több érdemet szerzel magadnak; de könnyebben is tűrsz, ha gondolkodás és gyakorlat által serényen rákészülsz.

8. Ne mondd: Ezt ettől az embertől nem bírom eltűrni, nem is kell efféléket elviselnem, mert nagy kárt okozott, olyanokat fog rám, mikre sohasem gondoltam; de mástól szívesen szenvedek, s amint majd jónak látom, eltűröm.

9. Balgatag az efféle gondolkodás, mert nem veszi tekintetbe az erényt, sem azt, akitől koronáját várja, hanem csak a személyre és a rajta ejtett bántalmakra néz.

10. Nem igaz béketűrő, aki csak annyit akar tűrni, amennyit maga jónak lát és csupán akitől neki tetszik.

11. Az igazi béketűrő nem azt nézi, ki bántja, elöljárója-e vagy magához hasonló,

vagy alattvaló, jámbor és szent ember-e vagy gonosz és méltatlan.

12. Hanem válogatás nélkül mindenkitől, bármekkora és akárhányszor esik valami baja, azt mind hálaadással fogadja Isten kezéből és nagy nyereségnek tartja.

13. Mert Isten előtt bármily kicsiség is, ha Istenért szenvedjük, nem marad jutalom nélkül.

14. Készen légy tehát a harcra, ha győzelmet akarsz aratni.

15. Harc nélkül nem juthatsz el a béketűrés koronájára.

16. Ha nem akarsz tűrni, a koronát utasítod vissza.

17. Ha pedig koronát óhajtasz, vitézül harcolj, békével tűrj.

18. Munka nélkül nem juthatsz nyugalomra, harc nélkül nem nyerhetsz győzedelmet.

19. Add, Uram, hogy a te szent kegyelmeddel sikerüljön, ami a természet szerint lehetetlennek látszik.

20. Hisz látod, hogy keveset bírok elviselni, s hogy hamar elcsüggedek, ha egy kis bajom keletkezik.

21. Add, hogy minden szenvedés a te nevedért kedves és kívánatos legyen előttem, mert érted tűrni, szenvedni igen üdvös az én lelkemnek.

20. SAJÁT GYARLÓSÁGUNK MEGVALLÁSA S EZ ÉLET NYOMORÚSÁGAI.

1. Megvallom magam ellen gonoszságomat; megvallom te előtted, Uram, az én gyarlóságomat

2. Gyakran kicsiség, ami engem lever és megszomorít.

3. Felteszem magamban, hogy derekasan tartom magamat, de mihelyt egy kis kísértés ér, nagy aggodalomba esem.

4. Néha igen hiábavaló dolog, amiből nagy kísértés támad.

5. És mikor azt hiszem, biztonságban vagyok; egyszer csak azt veszem észre, hogy gyönge fuvallat is leterített.

6. Lásd azért, Uram, az én csekély voltomat és gyarlóságomat, melyet minden oldalról ismersz.

7. „Könyörülj rajtam, ragadj ki a sárból, hogy el ne süllyedjek benne és ne maradjak végkép letiporva." (Zs. 68, 15.)

8. Ez az, ami engem gyakran lever és színed előtt megszégyenít, hogy oly könnyen elesem és szenvedélyeimmel szemben oly gyönge vagyok.

9. S ha nem is ragadnak engem egészen a beleegyezésig; mégis bánt és terhemre esik, hogy minduntalan ostromollak és na-

gyon restellem, hogy így mindennap pörben kell élnem.

10. Ebből látom gyarlóságomat, hogy az útálatos képzeletek sokkal könnyebben támadnak bennem, mintsem távoznának tőlem.

11. Ó, Izrael hatalmas Istene, hívő lelkek pártfogója, tekintsd szolgád fáradalmát és fájdalmát és állj mellette mindenben, amihez fog.

12. Erősíts engem mennyei erősséggel, hogy az ó ember, a nyomorult test, mely még nem tökéletesen engedelmes a léleknek, erőt ne vehessen rajtam; ez ellen harcolnom kell, amíg élek e nyomorúságos világban.

13. Jaj, micsoda élet ez, ahol szüntelen a háborúság és nyomorúság, ahol minden tele van tőrrel és ellenséggel.

14. Mert alighogy egyik baj vagy kísértés eltávozik, már beállít a másik; sőt ha az első ütközet még javában tart, már más is tör reám, éspedig váratlanul.

15. Ugyan hogy lehet szeretni ezt az életet, amely annyi keserűséggel jár és annyi ínségnek és nyomorúságnak van alávetve.

16. Hogy is nevezhető ez életnek, mikor annyi halált és dögvészt szül.

17. Pedig sokan szeretik és gyönyörűséget keresnek benne.

18. Gyakran szidják ezt a világot, hogy álnok és hiábavaló; de azért nem egykönnyen válnak meg tőle; mert a testi kívánság nagyon uralkodik rajtuk.

19. De más okok vonzanak a világ szeretetére, mások annak megvetésére.

20. A világ szeretetére indít „a test kívánsága, a szem vágyódása, az élet kevélysége"; (I Ján, 2, 16.) de a büntetések és nyomor, melyek utánuk igazságosan következnek, gyűlöletet és undorodást keltenek a világ iránt.

21. Azonban, fájdalom, a bűnös gyönyörűség erőt vesz a világhoz ragaszkodó szívén, szegény azt képzeli, hogy tövisek közt lenni kész gyönyörűség; mivel az Isten édességét és az erény belső, kedves voltát sem nem látta, sem nem ízlelte.

22. De akik a világot tökéletesen megvetik és szent fegyelem alatt Istennek szolgálnak, tudják, mi az isteni édesség, amely azoknak van megígérve, kik igazán megútálják a világot; tisztábban is látják, mily veszedelmesen téved és mily sokféleképen csalódik a világ.

21. MINDEN JÓ ÉS AJÁNDÉK FÖLÖTT ISTENBEN KELL MEGNYUGODNI.

1. Mindenekfölött, mindenben és mindenkor az Úrban nyugodjál meg, ó lelkem; mert ő a szentek örök nyugodalma.

2. Engedd, ó édes és szerelmes Jézusom, hogy minden teremtmény fölött tebenned leljem nyugtomat.

3. Minden jólét és szépség fölött, minden dicsőség és tisztelet fölött, minden hatalom és méltóság fölött, minden tudomány és fínom ízlés fölött.

4. Minden gazdagság és művészet fölött, minden öröm és vígság fölött, minden hírnév és dícséret fölött, minden édesség és vigasztalás fölött.

5. Minden remény és ígéret fölött, minden érdem és kívánság fölött.

6. Minden adomány és ajándék fölött, amelyet adhatsz és szívembe önthetsz; minden vigadás és örvendezés fölött, melyet lelkem befogadhat és érezhet.

7. Végre az angyalok és arkangyalok és minden mennyei sereg fölött, minden látható és láthatatlan fölött, szóval mindenfölött, ami nem te vagy, én Istenem, mert te, Uram Istenem, mindenfölött a legeslegjobb vagy.

8. Egyedül te vagy fölséges, te egyedül

hatalmas, te egyedül teljesen elégséges és végtelen gazdag, te egyedül gyönyörűséges és kedves.

9. Te egyedül a legszentebb és szeretetre legméltóbb, te egyedül nemes és dicsőséges mindenki fölött, akiben minden kigondolható jó tökéletesen együtt van, mindenkor együtt volt és örökké együtt lesz.

10. És azért minden kevés, mind elégtelen, amit magadon kívül adsz, vagy magad felől kijelentesz vagy ígérsz, ha Téged nem látlak és teljességgel nem bírlak.

11. Mert az én szívem igazán meg nem nyughat és nem elégedhet meg teljesen, hacsak tebenned meg nem nyugszik, s fölül nem emelkedik minden adományon és minden teremtményen.

12. Ó, lelkem mennyei jegyese, Jézus Krisztus, legtisztább szeretet, minden teremtmény ura, ki adja nekem a valódi szabadság szárnyait, hogy hozzád fölrepüljek és benned megpihenjek?

13. Ó, mikor lesz az, hogy felhagyva mindennel, egyedül csak neked szolgáljak és lássam, mily édes vagy, én Uram, Istenem?

14. Mikor rejtőzöm el tökéletesen tebenned, hogy téged szeretve magamra ne gondoljak, hanem egyedül reád, minden gondolat és mérték fölött, olyan fokban, amely nem mindenki előtt ismeretes?

15. Most pedig gyakran fohászkodom és fájdalommal viselem boldogtalanságomat.

16. Mert ebben a siralomvölgyben sok bajom esik, amely engem gyakran háborgat, megszomorít, bűnbánatba ejt, gyakran megakaszt, sokfelé vonz, csalogat, hálóba kerít, hogy ne legyen szabad utam hozzád és ne gyönyörködjem végtelen boldogító szeretetedben, amelyet a dicsőült lelkek élveznek.

17. Indulj meg, Uram, az én fohászkodásomon és sokféle nyomorúságomon.

18. Ó Jézus, örök dicsőség fényessége, zarándok lelkem vigasztalása, szó nélkül is hozzád nyílnak ajkaim, hallgatásom is hozzád kiált.

19. Meddig késik s el nem jön hozzám az én Uram?

20. Jöjjön hozzám, szegény szolgájához és vigasztajon meg engem. Nyujtsa ki kezét és ragadjon ki engem, nyomorultat, minden ínségemből.

21. Jöjj el, jöjj el, Uram, mert nálad nélkül nincs vidám napom vagy órám: mert te vagy az én örömöm és nálad nélkül üres az én asztalom.

22. Nyomorult vagyok, mint tömlöcbe vetett és vasravert ember, amíg jelenléted világosságával föl nem üdítesz, szabadságomat vissza nem adod és kegyes arcodat felém nem fordítod.

23. Keressenek mások te helyetted akármit, amiben kedvük telik; nekem semmi egyéb nem tetszik, sem ezután nem fog tetszeni, csak te, én Istenem és reményem és örök üdvösségem.

24. Nem hallgatok, nem szűnöm meg könyörögni, míg vissza nem adod kegyelmedet és bensőmben nem szólsz hozzám:

25. Ime, jelen vagyok. Ime, hozzád jöttem, mert hívtál; siralmaid és lelki kívánságaid, alázatos és töredelmes szíved megindítottak és hozzád vezettek.

26. És én azt mondom: Hívtalak, Uram, benned kívánkoztam örvendezni, kész vagyok mindent megvetni teérted.

27. Mert te előbb serkentettél engem, hogy keresselek.

28. Áldott légy azért, Uram, ki ezt a jót cselekedted szolgáddal irgalmasságod sokasága szerint.

29. Mit se mondhat egyebet a te szolgád előtted, mint hogy igen megalázza magát színed előtt és folyton megemlékezik saját gonoszságáról és méltatlanságáról.

30. Mert nincs az ég és föld összes csodái között semmi hozzád fogható.

31. Műveid, Uram, igen jók, ítéleteid igen igazságosak, a te gondviselésed igazgat mindent!

32. Dícséret tehát és dicsőség neked, ó

Atyának bölcsesége! Téged dícsérjen és áldjon ajkam, lelkem és velem együtt minden teremtmény.

22. MEGEMLÉKEZÉS ISTEN SOKFÉLE JÓTÉTEMÉNYEIRŐL.

1. Nyisd meg, Uram, szívemet törvényed előtt és taníts meg engem parancsaid szerint járni.

2. Add, hogy megértsem akaratodat és nagy tisztelettel és figyelmes meggondolással emlékezzem jótéteményeidről általában és külön, hogy neked ezekért méltó hálát adhassak.

3. De tudom és megvallom, hogy a legkisebb jóért sem róhatom le a méltó hála és tisztelet adóját.

4. Érdemetlen vagyok minden jóra, amit velem cselekedtél; és ha szent Fölségedet tekintem, végtelen dicső voltán elalél az én lelkem.

5. Minden, amink van lelkünkben, testünkben, amit kívül vagy belül, természetes és természetfölötti módon bírunk, mind a te ajándékod, mind a te adományod, kegyes jóvoltodat hirdeti, akitől minden jót vettünk.

6. Noha egyik többet, másik kevesebbet nyert, mégis mind a te ajándékod és nélküled a legparányibb jóban sem lehet részünk.

7. Aki többet kapott, nem dicsekedhetik érdemével, mások fölé nem helyezheti magát, sem kevélyen le nem nézheti a csekélyebbet; mert Isten előtt az a nagyobb és jobb, aki magának kevesebbet tulajdonít, a hálaadásban pedig alázatosabb és buzgóbb.

8. És aki mindenkinél gyarlóbbnak és méltatlanabbnak tartja magát, alkalmasabb nagyobb ajándékok elfogadására.

9. Aki pedig kevesebbet kapott, ne búsuljon, ne nehezteljen, se ne írígykedjék a gazdagabbra.

10. Hanem inkább tereád figyeljen és mindenfölött a te jóvoltodat magasztalja, hogy oly bőségesen, ingyen és kegyesen, személyválogatás nélkül osztogatod ajándékaidat.

11. Minden tőled van, Uram, azért méltó, hogy mindenki mindenben téged dícsérjen.

12. Te tudod, kinek milyen ajándék hasznos; s hogy miért jutott ennek kevesebb, amannak több; ezt vizsgálni nem a mi dolgunk, hanem a tied, aki ismered kinek-kinek érdemeit.

13. Azért, Uram Istenem, nagy jótéteménynek tartom azt is, ha valaki nem sokkal bír, amiből külsőképen és az emberek előtt dícséret és dicsőség háramlik reá.

14. Azért, ha valaki szegénységét vagy alacsony voltát meggondolja, e miatt nem-

csak nem neheztel, nem szomorkodik, el nem csügged, hanem inkább vigasztalódik és örvendez.

15. Mert te, Úristen, a szegényeket, alázatosakat és a világtól megvetetteket választottad meghitt barátaiddá és házad lakóivá.

16. Bizonyságok erre apostolaid, kiket az „egész földkerekség fejedelmévé tettél". (Zs. 44, 17.)

17. Mégis panasz nélkül éltek e földön, oly alázatosan és egyszerűen, minden álnokság és csalárdság nélkül, hogy még örültek, mikor nevedért gyalázatot szenvedtek és amitől a nagy világ irtózik, kívánsággal fogadták.

18. Azért aki téged szeret és jótétményeidet elismeri, semminek sem örvendez annyira, mint a te akaratodnak és örök végzésed tetszésének.

19. Ezzel pedig annyira be kell érnie és megvigasztalódnia, hogy éppoly örömest akar a legkisebb, mint más a legnagyobb lenni.

20. Éppoly nyugodt és megelégedett az utolsó helyen, mint a legelsőn és szintoly jónéven veszi, ha ócsárolják és megvetik, ha sem híre, sem neve, mintha másoknál nagyobb tiszteletben és méltóságban állna a világ előtt.

21. Mert szükséges, hogy a te akaratod és a te dicsőséged szeretete mindent fölül-

múljon és hogy ez nagyobb örömére és nagyobb vigasztalására szolgáljon, mint minden jótétemény, amelyben részesült vagy részesülni fog.

IV. A lélek békéje és szabadsága.

23—46. FEJEZET.

23. NÉGY DOLOG SZEREZ NAGY LELKI BÉKÉT.

1. Fiam, most már megtanítlak a béke és az igazi szabadság útjára.
2. Tedd meg, Uram, amit mondasz, mert szíves-örömest hallgatom.
3. Igyekezzél, fiam, inkább más akaratát tenni, mint a magadét.
4. Válaszd mindíg a kevesebbet, ne a többet.
5. Törekedjél mindíg az utolsó helyre jutni és mindenkinek alárendelve lenni.
6. Kívánd és kérd szüntelen, hogy benned Isten akarata egészen teljesedjék.
7. Ime, az ilyen ember jut el a béke és a nyugalom földjére.
8. Uram, rövid a beszéded, de nagy tökéletességet foglal magában.
9. Rövid a szava, de mélységes az értelme és bőséges a gyümölcse.
10. Mert ha híven megtartanám, nem egy-

könnyen keletkeznék bennem nyugtalanság.

11. Mert valahányszor érzem, hogy nyugtalan és levert vagyok, azt találom, hogy e tanítástól eltértem.

12. De Te, aki mindent megtehetsz és a lélek előmenetelét mindíg szereted, növeld bennem kegyelmedet, hogy végrehajthassam tanításodat és üdvösségemet munkálhassam!

IMÁDSÁG GONOSZ GONDOLATOK ELLEN.

13. Uram Istenem, ne távozzál el tőlem! Én Istenem, figyelj rám és segíts meg, mert mindenféle hiábavaló gondolat és nagy félelem támadt föl bennem, amely lelkemet gyötri.

14. Hogy mehetek rajtuk keresztül sérelem nélkül? Hogy törhetek át rajtuk?

15. „Én előtted megyek, — mondja az Úr — megalázom a föld hatalmasait." Megnyitom a tömlöc kapuit és a titkok rejtekeit feltárom előtted.

16. Tedd meg, Uram, amit mondasz és széledjen el színed előtt minden gonosz gondolat.

17. Ez az én reményem és vigasztalásom, hogy minden bajban hozzád folyamodom, tebenned bízom, téged szívemből-lelkemből segítségül hívlak és békével várom vigasztalásodat.

IMÁDSÁG LELKI VILÁGOSSÁGÉRT.

18. Világosíts meg engem, ó áldott Jézus, belső világosságod fényével és vess ki szívem hajlékából minden sötétséget.

19. Zabolázd meg sok, csapongó gondolatomat, és verd szét az erőszakos kísértéseket.

20. Harcolj keményen értettem és űzd ki a fenevadakat, azokat az édesgető, csábító kívánságaimat, hogy „békesség legyen hatalmad által" és dícséreted szerte hangozzék szent hajlékodban, a tiszta lelkiismeretben.

21. Parancsolj a szeleknek és viharnak; mondd a tengernek: csöndesedjél; és az északi szélnek: ne fújj, és mindjárt nagy csönd lesz.

22. „Ragyogtasd világosságodat és igazságodat", hogy fényeskedjenek a földön; mert én kietlen puszta föld vagyok, míg meg nem világosítasz.

23. Áraszd reám kegyelmedet, öntözd meg szívemet mennyei harmattal, csurgasd lelkembe az ájtatosság vizét a föld színének megöntözésére, hogy jó, sőt legjobb gyümölcsöt teremjen.

24. Emeld föl lelkemet, mely a bűn terhe alatt görnyed és irányozd minden kívánságomat az égiekre, hogy megízleljem a meny-

nyei boldogság édességét és rösteljek a földi dolgokkal bíbelődni.

25. Szabadíts meg és ragadj ki a teremtmények mulandó vigasztalásából; mert nincs az a teremtmény, amely képes volna vágyaimat tökéletesen lecsillapítani és megnyugtatni.

26. Fűzz engem magadhoz a szeretet feloldhatatlan kötelékével, mert te, Uram, egymagad elég vagy annak, ki téged szeret és nálad nélkül minden csak hiábavalóság.

24. MÁS EMBEREK ÉLETÉT KIVÁNCSIAN NE VIZSGÁLJUK.

1. Fiam, ne légy kíváncsi, s haszontalan gondokon ne törd eszedet.

2. „Mi közöd ehhez vagy ahhoz? Kövess engem!" (Ján. 21, 22.)

3. Mi közöd hozzá, ilyen-e ez vagy amolyan, így vagy amúgy cselekszik-e vagy beszél?

4. Te nem vagy másért felelős, hanem magadért adsz majd számot. Mit ártod tehát magadat más ember dolgába?

5. Ime, én mindenkit ismerek s mindent látok, ami az ég alatt történik és tudom, ki mint van, mit gondol, mit akar, mi a szándéka.

6. Azért hagyj rám mindent, te pedig ma-

radj szép csöndben és hagyd az izgágát, garázdálkodjék, amint kedve tartja.

7. Fejére száll, amit csinál és beszél, mert engem meg nem csalhat.

8. Ne törődjél a nagy név hamis dicsőségével, se sokak barátságával, se egyes emberek külön szeretetével.

9. Mert ezek csak szórakozottságot és szívbeli sötétséget okoznak.

10. Örömest szólanék hozzád és kijelenteném neked titkaimat, ha jöttömet figyelmesen észrevennéd és szíved ajtaját nekem megnyitnád.

11. Légy előrelátó, vigyázz, imádkozzál és „alázd meg magad mindenben". (Eccl. 3, 20.)

25. MIBEN ÁLL A SZIV ÁLLANDÓ BÉKÉJE ÉS AZ IGAZI TÖKÉLETESSÉG?

1. Fiam, én mondottam: „Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, nem amint a világ adja, adom én nektek." (Ján. 14, 27.)

2. A békét mindenki óhajtja; de ami igaz békét szerez, avval nem mindenki törődik.

3. Az én békém az alázatosakkal és szelídszívűekkel van. A te békéd nagy tűrésben áll.

4. Ha reám hallgatsz és szavamat megtartod, nagy békében élhetsz.

5. Mit tegyek tehát, Uram?

6. Minden dologban vigyázz magadra, mit mívelsz, mit mondasz és minden szándékodat arra irányozd, hogy egyedül nekem kedveskedjél, rajtam kívül se ne kívánj, se ne keress semmit.

7. De felebarátod szavait és tetteit se ítéld vakmerően, ne is ártsd magad rád nem bízott dolgokba; így arra juthatsz, hogy keveset vagy csak ritkán zavarják békédet.

8. Hogy pedig soha semmiféle háborodást ne érezz, se testedet, se lelkedet semmi kellemetlenség ne érje, az nem a jelen élet sorsa, hanem az örök nyugalom állapota.

9. Ne gondold azért, hogy igaz békét találtál, mikor semmi nehézséget nem érzel; se pedig, hogy egészen rendben vagy, ha ellenkezést nem tapasztalsz vagy hogy az már tökéletesség, ha minden kívánságod szerint történik.

10. De még akkor se tartsd magad valami nagynak, sem ne hidd, hogy különös kedvességben állsz, ha talán nagy ájtatosságot és lelki vigasztalást érzel.

11. Mert nem ebből ismerhető meg az erény igaz szeretete, nem is ebben áll az ember előmenetele és tökéletessége.

12. Miben tehát, Uram?

13. Abban, hogy szívedből-lelkedből Isten akaratának ajánlod fel magad, nem keresed

önmagadat sem nagyban, sem kicsinyben; sem az időben, sem az örökkévalóságban.

14. Úgy, hogy arcod változása nélkül egyaránt hálás maradsz jó és balsorsban, és mindent egyenlő mérővel mérsz.

15. Ha oly erős és rendületlen leszel a reményben, hogy bár a belső vigasztalás elhagyott, szívedet még nagyobb szenvedésekre is elkészíted.

16. És magadat nem igazolod, mintha ezt és ekkorát nem kellene tűrnöd; hanem minden intézkedésemben engem mondasz igazságosnak, engem vallasz szentnek.

17. Akkor a békesség igaz és egyenes útján jársz és bízvást remélheted, hogy örvendezve újra meglátod arcomat.

18. Ha majd annyira jutsz, hogy magadat semmibe sem veszed, tudd meg, hogy akkor teljes békében örvendezel, amennyire az e siralomvölgyben lehetséges.

26. A SZABAD LELKÜLET NAGY MÉLTÓSÁGA, AMELYRE AZ ALÁZATOS IMÁDSÁG JOBBAN SEGIT, MINT AZ OLVASÁS.

1 Uram, csak tökéletes embertől telik, hogy a lelke folyton a mennyei dolgokon fárad és az élet tenger bajain, hogy úgy mondjam, aggódás nélkül megy keresztül, de nem tunya ember módjára, hanem a szabad

lélek bizonyos kiváltságával: semmiféle teremtményen rendetlen kívánsággal nem csüggve.

2. Kérlek, kegyelmes Istenem, őrizz meg engem ez élet gondjaitól, hogy túlságosan beléjük ne keveredjem; a test ezer követelésétől, hogy a gyönyör láncra ne verjen; a lélek tömérdek akadályától, hogy a kellemetlenségek meg ne törjenek és el ne csüggesszenek.

3. Nem olyan dolgokról szólok, Uram, amelyek után a világi hiúság eped, hanem ama nyomorúságokról, amelyek az emberiség közös átka következtében szegény szolgád lelkét keservesen terhelik és feltartóztatják, hogy ne juthasson kívánsága szerint a lelki szabadságra.

4. Ó, Istenem, kimondhatatlan édesség, változtass nekem keserűséggé minden testi vigasztalást, mely engem az örökkévalók szeretetétől elvon és valami jelenvaló, gyönyörködtető jónak színe alatt álnokul magához csalogat.

5. Ne fogjon ki rajtam, Uram, ne győzzön le engem a test és vér; meg ne csaljon ravasz fogásaival a világ és rövid dicsősége; meg ne ejtsen engem az ördög és az ő álnoksága.

6. Adj, Uram, erőt az ellenállásra, béketű-

rést a szenvedésre, állhatatosságot a végig kitartásra.

7. Add nekem a világ minden vigasztalása helyett a te lelkednek kimondhatatlan édes ihletét; az érzéki szeretet helyett pedig öntsd szívembe a te nevednek szeretetét.

8. Ime az étel, ital, ruha és egyéb, mi a test fönntartására szükséges, csak terhére van a buzgó léleknek.

9. Engedd, Uram, hogy az efféle gyámolításokkal csínyján éljek, szerfölött ne kívánjam és bennük el ne merüljek.

10. Ezeket mind el nem vethetem, mivel kötelesség a természetet fönntartani; de azt keresni, ami fölösleges és jobbára csak gyönyörködtet, szent törvényed tiltja; mert különben a test a lélek ellen lázadna.

11. Mindenben, kérlek, igazgasson a te kezed és oktasson, hogy józan, okos mértéket tartsak.

27. AZ ÖNSZERETET LEGINKÁBB VISSZATARTJA A LEGFŐBB JÓTÓL.

1. Fiam, mindenért mindent oda kell adnod, és magadból semmit vissza nem tartanod magadnak.

2. Tudd meg, hogy az önszeretet többet árt neked, mint bármi e világon.

3. Amilyen szeretettel és vonzalommal

te viselkedel valami dolog iránt, ugyanazon mértékben tapad az többé-kevésbbé tehozzád.

4. Ha szereteted tiszta, egyszerű és jól rendezett, semminek sem leszel rabja.

5. Ne kívánd, amivel nem szabad bírnod; ne kívánd, hogy tied legyen, ami csak akadályul lehet és belső szabadságodtól megfoszthat.

6. Különös, hogy szívedből-lelkedből nem bízod magadat reám mindavval együtt, amit kívánnod és bírnod lehet.

7. Miért emészted magad haszontalan bánattal? Mit fárasztod magad hiábavaló gondokkal?

8. Hagyd tetszésemre magadat és semmi kárt nem szenvedsz.

9. Ha ezt vagy azt keresed, ha emitt vagy amott akarsz lenni, hogy kényelmesebben élhess és kedvedet tölthesd: sohasem lesz nyugtod, sem nem leszel szabad az aggodalmaktól, mert minden dologban van valami hiba és mindenhol akad, aki veled ellenkezik.

10. Korántsincs tehát javadra, ha valamely külső dolgot elérsz és gyarapítasz, hanem inkább, ha azt megveted és szívedből gyökerestül kiirtod.

11. Ezt pedig necsak a pénzről és gazdagságról értsd, hanem a tisztelet és hiú dícsé-

ret hajhászásáról is, ami mind elmúlik a világgal együtt.

12. Nem nagy oltalmat nyujt a hely, ha a buzgóság lelke nincs benned.

13. Nem is tart sokáig a kívülről keresett békesség, ha szíved állapotában nincs kellő alapja; azaz, ha nem énbennem gyökerezel; cserélni cserélhetsz ugyan helyet, de magad avval nemigen javulsz.

14. Mert ha alkalom nyílik és te megragadod, megint arra akadsz, amit elkerültél, sőt többre.

IMÁDSÁG SZIVBELI TISZTASÁGÉRT ÉS MENNYEI BÖLCSESÉGÉRT.

15. Erősíts meg engem, Istenem, a Szentlélek kegyelmével.

16. Adj erőt, hogy a belső ember bennem megerősödjék és szívem megszabaduljon minden haszontalan gondtól és aggódástól, hogy ne ragadjon ide s tova bármily dolog kívánságára, akár hitvány, akár becses, hanem e világon mindent annak tekintsek, ami, tudniillik mulandónak és magamat is olyannak, aki velük együtt elmúlik.

17. Mert semmi sem állandó a nap alatt, ahol „minden csak hiúság és lélekgyötrelem". (Préd. 1, 14.)

18. Ó, mily bölcs, aki így gondolkodik!

19. Adj, Uram, mennyei bölcseséget, hogy mindenfölött téged szeresselek és megtaláljalak, mindenfölött téged becsüljelek és szeresselek; minden egyebet bölcseséged rendje szerint fogjak fel, amint magában van.

20. Add, hogy okosan kitérjek a hízelkedő előtt és békén tűrjem az ellenkezőt.

21. Mert nagy bölcseség meg nem indulni minden szóra és szóba sem állani a ravaszul hízelkedő csábítóval: mert csak így halad az ember a megkezdett úton előre.

28. A MEGSZÓLÓ NYELVEK ELLEN.

1. Fiam, ne búsulj, ha valaki rosszul vélekedik felőled és olyat mond, amit nem örömest hallasz.

2. Még rosszabbul kell magadról vélekedned és magadnál gyarlóbbnak senkit sem tartanod.

3. Ha belső életet élsz, nem sokat adsz a lengedező szavakra.

4. Nem kis okosság rossz sorsban hallgatni és magadba szállva hozzám fordulni és az emberek ítéletén fel nem háborodni.

5. Békességed ne legyen az emberek ajkán; mert akár jóra, akár rosszra magyarázzák ezt vagy amazt, azért nem vagy más ember.

6. Hol van az igazi béke és igazi becsület? Nemde énbennem?

7. Aki nem töri magát, hogy az embereknek tessék; és nem aggódik, ha nem tetszik nekik, nagy békességben él.

8. A rendetlen szeretetből és hiábavaló félelemből ered minden nyugtalanság és az érzékek szórakozottsága.

29. LELKI NYUGTALANSÁG IDEJÉN HOGYAN KELL ISTENT KÉRNI ÉS ÁLDANI?

1. „Legyen áldott örökre a te neved" (Tób. 3, 23.) Uram, ki azt akartad, hogy engem ez a kísértés és háborúság érjen.

2. Nem szabadulhatok tőle, hanem hozzád kell folyamodnom, hogy segíts és javamra fordítsd.

3. Uram, bajban vagyok, szívem veszélyben forog, nagyon gyötör a jelen szenvedés.

4. És most, szerető Atyám, mit mondjak? Szorongatás közt vagyok, „szabadíts ki ebből az órából". (Ján. 12, 27.)

5. De azért jutottam ebbe az órába, hogy tied legyen a dicsőség, ha nagy megalázás ér és általad megszabadulok.

6. Uram, szabadíts meg engem szent akaratod szerint, mert én szegény, mit tehetek és hová menjek nélküled?

7. Add, Uram, hogy ezúttal is békén tűr-

jem látogatásodat; segíts meg engem, Istenem, és nem rettegek, bármi szorítja szívemet.

8. Most pedig jelen bajomban mit mondjak? „Legyen meg, Uram, a te akaratod." Én e szorongatást és aggodalmat igenis megérdemeltem.

9. Tűrnöm kell, bárcsak békével tűrnék, míg elmúlik ez a förgeteg és jobban leszek.

10. Hatalmas a te kezed, leveheti rólam a kísértést és megenyhítheti rohamát, hogy végkép el ne sodorjon; amint ezelőtt is sokszor így cselekedtél velem, „én Istenem, én irgalmasságom". (Zs. 76, 11.)

11. És minél nehezebb nekem, annál könnyebb neked mindenható jobboddal rajta változtatni.

30. ISTENT KELL SEGITSÉGÜL HIVNUNK ÉS KEGYELME VISSZANYERÉSÉBEN BIZNUNK.

1. Fiam, én vagyok az Úr, én bátorítlak a háborúság napján.

2. Jöjj hozzám, ha nem jól megy dolgod.

3. Ez az, ami leginkább hátráltatja a mennyei vigasztalást, hogy későn fogsz az imádsághoz.

4. Mert mielőtt engem buzgó lélekkel kérnél, mindenfelé vigasztalást keresel és külső dolgokban leled kedvedet.

5. Innen van, hogy keveset használ minden, amíg be nem látod, hogy én vagyok, aki a bennem bízókat megszabadítom; hogy rajtam kívül nincs foganatos segítség, sem üdvös tanács, sem hathatós orvosság.

6. De ha a förgeteg elállítával nyugalmad visszatér, éledj föl irgalmam fényében: mert közel vagyok, úgymond az Úr, hogy mindent helyreállítsak, nemcsak egészen, amint ezelőtt volt, hanem bőségesen és tetézve.

7. Nehéz-e nekem valami? Vagy hasonló vagyok-e ahhoz, aki ígér, de szavának nem áll?

8. Hol a te hited? Állj erősen és rendületlenül!

9. Légy hosszútűrő és bátor férfiú; megjön annakidején a vigasztalás.

10. Várj reám, várj; eljövök és meggyógyítlak.

11. Kísértés, ami gyötör és hiábavaló félelem, ami rettegtet.

12. Mihaszna aggódol jövő sorsodon, mint hogy szomorúságodat szomorúsággal tetézd? „Elég minden napnak a maga baja." (Mt. 6, 34.)

13. Hiábavaló és haszontalan a jövendő dolgokon búsulni vagy örülni, melyek talán soha be nem következnek.

14. Azonban megesik a gyarló emberen, hogy efféle képzelődések játékot űznek vele;

és még kis bátorság jele, hogy az ellenség sugalma őt oly könnyen ide-oda űzi.

15. Mit gondol ez azzal, hogy igaz vagy költött dolgokkal játssza ki és szedi rá az embert; a jelenvalók szeretetével vagy a jövendők félelmével ejt-e meg minket?

16. Azért ne háborodjék meg szíved és ne rettegjen.

17. Higgy bennem és bízzál irgalmasságomban.

18. Mikor azt hiszed, hogy messze elszakadtál tőlem, gyakran éppen olyankor vagyok legközelebb hozzád.

19. Mikor azt véled, hogy odavan minden, akkor nyílik alkalom nagyobb érdemekre.

20. Nincs minden veszve, mikor kedvünk ellen esik valami.

21. Ne ítélj a szerint, amint jelenleg érzel; és akárhonnan akad valami nehézség, meg ne ütközzél rajta és ne törd magadat, mintha oda volna minden remény, hogy valaha kivergődhetel belőle.

22. Ne gondold, hogy végkép el vagy hagyva, ha ideig-óráig szenvedést bocsátottam reád vagy pedig a kívánt vigasztalást megvontam tőled; mert ez az út visz a mennyországba.

23. Kétségkívül hasznosabb neked és többi szolgáimnak, hogy megforgat benneteket

a viszontagság, mintha minden kedvetek szerint menne.

24. Ismerem a titkos gondolatokat, hogy igen hasznos üdvödre, hogy olykor kelletlen, ízetlen neked minden, hogy föl ne fuvalkodjál, ha jól sikerül dolgod és ne dicsekedjél abban, ami nem vagy.

25. Amit adtam, el is vehetem, vissza is adhatom, mikor kedvem tartja.

26. Amit adok, az enyém, mikor megvonom, nem a tiedet veszem el, mert „minden jó adomány és minden tökéletes ajándék az enyém". (Jak. 1, 17.)

27. Ha szenvedést vagy egyéb viszontagságot bocsátok reád, ne bosszankodjál és el ne csüggedjen szíved; én hamar könnyíthetek rajta és minden bajt örömre fordíthatok.

28. De azért igazságos vagyok és minden dícséretre méltó, mikor így bánok veled.

29. Ha igazán bölcs vagy s úgy veszed a dolgot, amint van, sohasem kell valami baj miatt kedveszegetten szomorkodnod, hanem inkább örülnöd és hálákat adnod.

30. Sőt azt kellene egyetlen örömödnek tartanod, hogy fájdalmakkal gyötörlek és nem bánok veled kíméletesen.

31. „Amint engem szeretett Atyám, én is úgy szeretlek titeket" (Ján. 15, 9.) mondtam kedves tanítványaimnak;

32. Kiket bizony nem küldtem ideigvaló örö-

mökre, hanem nagy küzdelmekre, nem méltóságokra, hanem gyalázatokra, nem nyugalomra, hanem fáradalmakra, hogy bő gyümölcsöt teremjenek a béketűrés által.

33. Eszedben tartsd, fiam, ezeket az igéket!

31. HOGY A TEREMTŐT MEGTALÁLD, MEG KELL VÁLNOD A TEREMTMÉNYTŐL.

1. Uram, még több kegyelemre van szükségem, ha annyira kell jutnom, hogy nekem senki és semmi teremtmény akadályul ne szolgáljon.

2. Mert amíg engem valami fogvatart, nem repülhetek hozzád szabadon.

3. Szabadon szeretett volna röpülni, aki azt mondta: „Ki ad nekem szárnyat, mint a galambnak, és elrepülök és megnyugszom." (Zs. 54, 7.)

4. Mi lehet csöndesebb a tiszta szemnél? és ki szabadabb annál, aki semmit sem kíván e földön?

5. Szükséges tehát minden teremtményen fölülemelkedni, magát tökéletesen elhagyni és eiragadtatásban lenni és szemlélni, hogy hozzád, a mindenség Teremtőjéhez semmi sem fogható.

6. És ha valaki nem szakad el minden te-

teremtménytől, nem képes szabadon foglalkozni az isteni dolgokkal.

7. Azért értenek oy kevesen a szemlélődéshez, mert ritka ember tud szívből-lélekből megválni a mulandó teremtményektől.

8. De erre kiváló kegyelem szükséges, hogy a lelket fölemelje és önmaga fölé ragadja.

9. És ha az ember lelkileg föl nem emelkedik, minden teremtménytől el nem szakad és Istennel tökéletesen nem egyesül, akármit tud, akármije van, nem sokat ér.

10. Sokáig kicsiny marad és a földhöz tapad, aki nagyra becsül valamit az egyetlenegy, véghetetlen, örökkévaló Jón kívül.

11. Mert ami nem Isten, az mind semmi és semmibe veendő.

12. Nagy a különbség a felvilágosult, jámbor férfiú bölcsesége és a sokat tanult s a tudományokban jártas pap ismerete közt.

13. Sokkal nemesebb az a tudomány, amely fölülről, isteni forrásból származik, mint amelyet az emberi ész fáradságosan szerez magának.

14. Nem egy szeretne szemlélődő életet élni, de ami hozzá szükséges, nem akarja gyakorolni.

15. Az is nagy akadály, hogy holmi külső és érzéki dolgokkal bíbelődünk, a tökéletes önmegtagadásra pedig keveset adunk.

16. Nem tudom, mi az, miféle lélek vezet és mivel mentegetődzünk, hogy mi, akik lelki ember nevét viseljük, annyi fáradságot és még több gondot fordítunk a mulandó és hitvány dolgokra, belső állapotunkra pedig egészen összeszedett elmével csak ritkán és elvétve gondolunk.

17. Fájdalom, egy kis magunkbaszállás után ismét kifelé fordulunk és amit cselekszünk, nem választjuk meg szigorú vizsgálattal.

18. Hogy hol időznek hajlandóságaink, arra nem gondolunk, sem nem siratjuk, hogy oly szennyes bennünk minden.

19. „Mert romlott útra tért minden test a földön" (Gen. 6, 12.), azért állt be az özönvíz.

20. Minthogy tehát szívünk hajlamai romlottak, nem csoda, hogy a belőle származó cselekedet is, mint a belső erő hiányának világos jele, szükségképen romlott.

21. Tiszta szívből származik a jó élet gyümölcse.

22. Azt kérdezgetik, ki mennyit tett; de mily erényesen cselekedett, azt nem vizsgálják oly gondosan.

23. Ha erős, gazdag, szép, ügyes, jó író, jó énekes, munkás valaki, azt mindenki tudja; de hogy mily alázatos, mily béketűrő és szelíd, mily ájtatos és lelki ember, arról jóformán hallgatnak.

24. A természet az ember külsejét tekinti, a kegyelem a belső felé fordul.

25. Az gyakran csalódik, ez pedig Istenben remél, hogy ne csalatkozzék.

32. AZ ÖNMEGTAGADÁS ÉS MINDEN KIVÁNSÁG ELHAGYÁSA.

1. Fiam, tökéletes szabadságod nem lehet, hacsak teljesen meg nem tagadod magad.

2. Vasravert rabok mindazok, akik tulajdonnal bírnak, akik csak magukat szeretik, akik csak érzéki örömöket hajhásznak, akik mindent látni és hallani akarnak, akik ide s tova lótnak-futnak és mindíg csak a puha életet keresik, nem pedig amit Jézus Krisztus akar; hanem gyakran azon törik fejüket, azt tervezgetik, ami meg nem marad.

3. Mert mind elvész, ami nem Istentől vette eredetét.

4. Tartsd meg e rövid, de tökéletes igét: Hagyj el mindent és megtalálsz mindent; hagyd az érzékiséget és megtalálod a békességet!

5. Ezt forgasd elmédben és ha teljesíted, mindent megértesz.

6. Uram, ez nem egynapi munka, sem nem gyermekjáték; sőt ez a rövidke mondat magában foglalja a szerzetesi élet minden tökéletességét.

7. Fiam, nem kell megijedned, sem mindjárt elcsüggedned a tökéletesek útja hallatára; sőt inkább magasabbra kell törnöd, vagy legalább szívből utána fohászkodnod.

8. Bárcsak így tennél és arra jutottál volna, hogy magadat ne szeretnéd, hanem az én akaratomhoz és a vezetésedre rendelt lelkiatyád és elöljáród akaratához tartanád magad: akkor igen tetszenél nekem és egész életedet örömben és békességben töltenéd.

9. Még sok van, amitől meg kell válnod, amiben, ha nem hagyod magad mindenestül az én akaratomra, meg nem nyered, amit kívánsz.

10. „Tanácsolom, végy tőlem tűzpróbás aranyat, hogy meggazdagodjál" (Tit. 3, 18.), azaz mennyei bölcseséget, mely lábbal tapod minden alávalót.

11. Vess el minden földi bölcseséget és ne keresd sem magad, sem más ember kedvét.

12. Azt mondtam, hogy az emberi dolgokban a silányabbat kell megszerezned a drága és nagyszerű helyett.

13. Mert nagyon silány és csekély s majdnem feledésbe ment látszólag az igazi, mennyei bölcseség; nagyra nem tartja magát, sem dícséretet nem keres a földön, melyet sokan magasztalnak szájjal, de életük messze jár tőle.

14. De mégis ez az a sok ember előtt elrejtett drágagyöngy.

33. A SZIV ÁLLHATATLANSÁGA. SZÁNDÉKUNK VÉGSŐ CÉLJA ISTEN.

1. Fiam, mostani kívánságodnak ne higgy; csakhamar másra változik.

2. Amíg e földön élsz, akaratod ellen is változó vagy: majd vidám, majd szomorú, majd csöndes, majd nyugtalan, majd buzgó, majd száraz, majd szorgalmas, majd tunya, majd komoly, majd könnyelmű.

3. De a bölcs és lelki dolgokban jártas ember efféle változások fölé emelkedik, nem nézi, mit érez magában vagy honnan fúj az állhatatlanság szele, hanem azt, hogy szíve egész szándéka a kellő és legjobb célnak tartson.

4. Mert így maradhat mindíg egyforma és rendületlen, ha szándékának szemét a különféle eshetőségek közt tisztán és folyton reám irányítja.

5. Minél tisztább a szándék, annál szilárdabban halad az ember a különféle viharokon keresztül.

6. De sok emberben sandít a tiszta szándék szeme; mert könnyen valami kecsegtető dologra fordul, ami elébe tűnik.

7. Mert ritkaság ám, hogy valaki teljesen szabad a haszonlesés szennyétől.

8. Így hajdan a zsidók is Bethániába jöttek Mártához és Máriához, de „nem egyedül Jézusért, hanem hogy Lázárt is lássák". (Ján. 12, 9.)

9. Meg kell tehát tisztítani a szándék szemét, hogy egyszerű és egyenes legyen és a mindenféle közbeeső dolgokon túl egyenest én reám forduljon.

34. A SZERETŐ SZIVNEK CSAK ISTEN TETSZIK.

1. Ime, én Istenem és mindenem! Mit akarok többet és mi boldogabbat kívánhatok?

2. Ó kedves, édes ige, de csak annak, aki az Igét szereti és nem a világot, sem azt, ami a világban van.

3. Én Istenem, én mindenem! Aki érti, eleget mondtak neki: és ezt újra meg újra hallani gyönyörűség annak, akiben Isten szeretete ég.

4. Mikor te jelen vagy, Uram, minden gyönyörűséges, mikor te távol vagy, minden ízetlen.

5. Te adsz a szívnek nyugalmat, nagy békességet és ünnepi örvendezést.

6. Te cselekszed, hogy mindenkiről jól gondolkozzunk és mindenben téged áldjunk s

nem is lehet valami sokáig kedves nálad nélkül.

7. De hogy valami kedves és édes legyen, szükséges, hogy a te kegyelmed járuljon hozzá és bölcseséged szava fűszerezze.

8. Akinek te tetszel, mi ne volna annak kedvére? Akinek te nem tetszel, mi lehet annak gyönyörűséges?

9. A te bölcseséged előtt megsemmisülnek a világ bölcsei és az érzékiség rabjai, mert amabban tömérdek hiúság, emebben meg halál rejtőzik.

10. Akik pedig a világ megvetése és a test sanyargatása által téged követnek, valóban bölcsek, mert a hiúságtól az igazsághoz, a testtől a lélekhez térnek.

11. Ezeknek tetszik az Isten és amit jónak találnak a teremtményekben, mind a Teremtő dicsőségére fordítják.

12. Azonban különböző, nagyon különböző íze van a Teremtőnek meg a teremtménynek, az örökkévalónak meg a mulandónak, a teremtetlen és teremtett világosságnak.

13. Ó, örök Világosság, mely minden teremtett világosságot meghaladsz, villogtasd fényedet a magasból, hadd hassa át szívem minden rejtekét.

14. Tisztítsd, vidámítsd, derítsd föl és elevenítsd az én lelkemet minden tehetségével

együtt, hogy csak hozzád ragaszkodjék örvendetes elragadtatással.

15. Ó, mikor jön el az a boldog és kívánatos óra, hogy engem jelenléteddel kielégítesz és te leszel mindenben mindenem?

16. Amíg ezt el nem érem, nem teljes az örömöm.

17. Fájdalom, még mindíg él bennem a régi ember, nincs egészen megfeszítve; nem halt meg tökéletesen.

18. Még mindíg erősen lázad a lélek ellen, belső hadat indít s a lélek országát nem hagyja békében.

19. De te, Uram, „ki a tenger erején uralkodol és a habok csapkodásait lecsöndesíted, kelj föl, segíts meg engem". (Zs. 88, 10.)

20. „Oszlasd szét a népeket, melyek hadat kívánnak; rontsd meg őket hatalmaddal." (Zs. 67, 31.)

21. Mutasd meg, könyörgöm, a te fölségedet és dicsőítsd a te jobbodat, mert nincs egyéb reménységem és oltalmam, csak tebenned, Uram Istenem!

35. EZ ÉLETBEN NINCS BIZTONSÁG A KISÉRTÉSEKTŐL.

1. Fiam, az életben sohasem vagy biztonságban, hanem míg élsz, szükséged van lelki fegyverre.

2. Ellenség közt forogsz, jobbról-balról ostromolnak.

3. Ha tehát nem forgatod mindenfelé a béketűrés pajzsát, nem sokáig maradsz seb nélkül.

4. E mellett, ha szívedet állhatatosan énhozzám nem fordítod s el nem tökéled magad, hogy értem mindent eltűrsz: ki nem állod a kemény csatát és nem éred el a boldogok győzedelmi pálmáját.

5. Azért szükséges férfiasan mindenen keresztültörni és erős kézzel az akadályokhoz nyúlni.

6. Hiszen csak a győzedelmesnek jut a manna, a tunya gyávának nagy nyomorúság a sorsa.

7. Ha e világon keresel nyugalmat, hogyan juthatsz majd az örök nyugalomba?

8. Ne készülj itt nagy nyugalomra, hanem nagy béketűrésre.

9. Az igazi békességet ne keresd e világban, hanem az égben, ne az emberekben, sem más teremtményben: hanem egyedül Istenben.

10. Isten szeretetéért mindent szíves-örömest kell szenvedned, tudniillik munkát és fájdalmat, kísértést, bosszantást, szorongatást, nélkülözést, betegséget, bántalmat, rágalmat, szidalmat, kisebbítést, pirongatást, megfeddést és megvetést.

11. Ez segít az erényre, ez próbálja meg Krisztus tanítványát, ez készíti neki a mennyország koronáját.

12. Örök jutalmat adok e rövid fáradságért és végtelen dicsőséget a mulandó szégyenkezésért.

13. Azt hiszed, hogy mindíg, amikor kedved tartja, lesz lelki vigasztalásod?

14. Szentjeimnek sem voltak mindíg ilyen vigasztalásaik, hanem volt sok nehézségük, különféle kísértésük és nagy lelki kínjuk.

15. De mindezt békével tűrték és inkább Istenben bizakodtak, mint önmagukban; mert jól tudták, hogy „a jelen élet szenvedései össze sem hasonlíthatók a jövendő dicsőséggel, amelyet általuk szereznek". (Róm. 8, 18.)

16. Rögtön arra akarsz-e jutni, amit sokan annyi könnyhullatás és fáradság után alig értek el?

17. „Várakozzál az Úrra, férfiasan viseld magad", légy erős, el ne csüggedj, helytállj és add oda magadat, testedet, lelkedet állhatatosan Isten dicsőségéért.

18. Megfizetek én neked bőségesen, veled leszek én minden bajodban!

36. AZ EMBEREK HIÁBAVALÓ ÍTÉLETEI ELLEN.

1. Fiam, bízzál erősen az Úrban s ne félj az emberek ítéletétől, ha lelkiismereted tiszta és nem vádol.

2. Jó és boldogító ilyesfélét szenvedni, nem is nehéz az alázatos szívűnek és ki jobban bízik Istenben, mint magában.

3. Sokan sokat beszélnek s ezért csak kötve kell nekik hinned.

4. De nem is lehetséges, hogy mindenkinek eleget tegyünk.

5. Noha Szent Pál mindenkinek igyekezett kedvére járni az Úrban és mindenkinek mindene lett, mégis keveset gondolt vele, mit ítél róla az emberi törvény.

6. Eleget fáradozott mások épüléséért és üdvösségéért, amennyire rajta állott és tőle kitelt; de el nem kerülhette, hogy egyikmásik meg ne ítélje, meg ne vesse.

7. Azért mindent Istenre hagyott, aki mindent tudott és béketűréssel s alázatossággal védelmezte magát azok ellen, akik őt rágalmazó nyelvükre vették vagy üres hazugságokat költöttek rá és kényük-kedvük szerint róla mindenféle híreket terjesztettek.

8. Néha mégis megfelelt nekik, hogy hallgatásán meg ne botránkozzanak a gyöngék.

9. Ki vagy te, hogy félsz a halandó embertől? Ma van, holnap elenyészik.

10. Istentől félj és az emberek rémítgetésére meg nem ijedsz.

11. Mit árthat neked valaki szavával vagy gyalázásával? Többet árt magának, mint neked és el nem kerüli Isten ítéletét, akárki legyen.

12. Te Istent tartsd szemed előtt és ne feleselj, se ne panaszkodjál.

13. Ha most talán látszólag kisebbséget szenvedsz és szégyent vallasz, melyet nem érdemeltél, ne bosszankodjál és türelmetlenségeddel ne kisebbítsd koronádat.

14. Emeld föl szemedet énhozzám az égbe, akinek van hatalma téged kiragadni minden gyalázatból és bántalomból és kinek-kinek megfizetni cselekedete szerint.

37. A TISZTA ÉS TÖKÉLETES LEMONDÁS A SZIV SZABADSÁGÁNAK SZERZŐJE.

1. Hagyd el magad, fiam, és megtalálsz engem.

2. Ne kösd magad semmihez, ne ragaszkodjál semmihez és mindíg nyertes leszel.

3. Mert mihelyt magadról lemondasz és azt vissza nem vonod, azonnal bőségesebb kegyelemben részesülsz.

4. Uram, hányszor mondjak le magamról és miben hagyjam el magamat?

5. Mindenkor és minden órában, kicsinyben

is, nagyban is; nem veszek ki semmit, hanem azt akarom, hogy minden akadálytól szabad légy.

6. Különben hogy lehetsz te az enyém és én a tied, ha kívül-belül tökéletesen le nem mondasz tulajdon akaratodról.

7. Minél gyorsabban teszed ezt, annál boldogabb leszel és minél tökéletesebben és őszintébben, annál kedvesebb vagy előttem és annál nagyobb a jutalmad.

8. Némelyek lemondanak magukról, de valamit megtartanak; mert nem bíznak teljesen Istenben, azért igyekeznek magukról gondoskodni.

9. Némelyek pedig eleinte mindent fölajánlanak, de utóbb, ha kísértés szorongatja őket, tulajdonukhoz visszatérnek és ezért az erény útján semmit sem haladnak.

10. Az ilyenek a tiszta szív igaz szabadságához és boldogító barátságom kegyelméhez nem jutnak, csak teljes lemondással s ha előbb magukat naponkint föláldozzák; mert e nélkül nincs, nem is lehet boldogító egyesülés.

11. Sokszor mondtam neked és ismét mondom: Hagyd el magadat, mondj le magadról és nagy belső békét élvezel.

12. Adj mindent mindenért, ne végy ki semmit, ne kérj vissza semmit.

13. Ragaszkodjál hozzám tisztán és habozás nélkül és én a tied leszek.

14. Szabad leszel szívedben és a sötétség nem borít el téged.

15. Erre törekedjél, ezt kérd, ezt kívánd, hogy minden tulajdonodtól megszabadulhass és szegényen követhesd a szegény Jézust; magadnak meghalj és nekem élj örökre.

16. Akkor aztán megszűnik minden hiábavaló ábrándozás, gonosz inger és a sok haszontalan gond.

17. Akkor eltávozik a túlságos félelem és meghal a rendetlen szeretet.

38. OKOS VISELKEDÉS A KÜLSŐ DOLGOKBAN ÉS ISTENHEZ FOLYAMODÁS BAJOS ÜGYEKBEN.

1. Fiam, arra kell szorgalmasan törekedned, hogy minden helyen, minden cselekedetben vagy küiső foglalkozásban bensőleg szabad, magad ura légy, hogy minden alattad legyen, ne te alattuk.

2. Hogy te légy cselekedeteid ura s igazgatója és ne azok szolgája és rabja.

3. Hanem inkább szabad és igaz hívő, aki az Isten fiai szabadságába és örökségébe jutott.

4. Kik az ideigvalók fölött állnak és az örökkévalókra tekintenek.

5. Kik a mulandókat balszemmel, a menynyeieket jobbszemmel nézik.

6. Kiket a világi dolgok le nem kötnek, hanem inkább ők kényszerítik, hogy arra szolgáljanak nekik, amire Isten szánta és a fő alkotó rendelte, aki teremtményeiben semmit sem hagyott rendezetlenül.

7. Ha mindenben, ami történik, nem a külső látszatnál maradsz és amit látsz vagy hallasz, nem pusztán a test szemével nézed, hanem minden dologban Mózest követve Isten sátorába lépsz, hogy az Istentől tanácsot kérj; meghallod olykor Isten feleletét és sok jelen és jövendő dologra nézve felvilágosodva térsz vissza.

8. Mózes ugyanis mindíg Isten sátorához fordult a kétes ügyek és kérdések megfejtéséért; az imádság segítségéhez folyamodott, hogy a veszedelmeket és az emberek gonoszkodását elhárítsa.

9. Úgy kell neked is szíved rejtekébe vonulnod és ott nagy buzgósággal Isten segítségét kiesdekelned.

10. Azért csalták meg Józsuét és Izrael fiait a gabaoniták, mint a Szentírásban olvassuk, mert nem kértek előbb tanácsot Istentől, hanem a mézes szavaknak adtak hitelt és így a hamis jámborság rászedte őket.

39. AZ EMBER NE LEGYEN NYUGTALAN DOLGAIBAN.

1. Fiam, mindíg énreám bízd ügyedet, majd elintézem annakidején.

2. Várd meg az én rendelésemet és nagy hasznát tapasztalod.

3. Uram, szíves-örömest hagyom reád minden ügyemet, mert saját eszemmel kevésre mehetek.

4. Bár ne törődnék annyit a jövő eshetőségekkel, hanem tétovázás nélkül a te szent akaratodra hagynám magam.

5. Fiam, az ember nagyon gyakran sürgeti, amit kíván; de mikor eléri, más szemmel nézi; mert nem tartósak ugyanazon dolgokra nézve a kívánságok, hanem ide-oda ragadják az embert.

6. Nem csekélység tehát a legcsekélyebb dologban is megtagadni magunkat.

7. Az ember igaz előmenetele az önmegtagadás és csak az önmegtagadó ember igazán szabad és biztos.

8. De az ősellenség, aki minden jó megrontója, nem hagy föl a kísértéssel, éjjel-nappal gonoszul csalogat, hogy a vigyázatlant tőrébe ejtse.

9. „Vigyázzatok és imádkozzatok", mondja az Úr, „hogy kísértésbe ne essetek". (Mt. 26, 41.)

40. AZ EMBERNEK MAGÁTÓL SEMMIJE SINCS ÉS NINCS IS MIBEN DICSEKEDNIE.

1. „Uram, micsoda az ember, hogy megemlékezel róla? vagy mi az emberfia, hogy meglátogatod?" (Zs. 8, 5.)

2. Mivel érdemlette az ember, hogy malasztodat nyujtod neki?

3. Uram, mit panaszkodhatom, hogy elhagysz? vagy mit hozhatok föl igazán ellene, ha meg nem adod, amit kérek?

4. Bizony, igaz lélekkel gondolhatom és mondhatom: Uram, én semmi sem vagyok, semmit sem tehetek, semmi jó sincs bennem magamtól, hanem fogyatkozom mindenben és a semmi felé tartok.

5. És ha rajtam nem segítesz és belsőleg nem tanítasz, egészen lanyha és gonosz leszek.

6. De te, Uram, mindíg ugyanaz vagy és ugyanaz maradsz örökké, mindíg jó, igaz és szent, mindent jól, igazságosan, szentül cselekszel és mindent bölcsen rendelsz.

7. De én, aki hajlandóbb vagyok az elmaradásra, mint a haladásra, nem tartok ki mindíg egy állapotban, mert az idő változik fölöttem.

8. Azonban minden jobbra fordul, mihelyt akarod és segítő kezedet nyujtod; mert egyedül te segíthetsz rajtam emberi támogatás

nélkül és úgy megerősíthetsz, hogy színt ne változtassak többé, hanem hogy egyedül hozzád térjen és tebenned nyugodjék meg az én szívem.

9. Azért ha igazán meg tudnám vetni az összes emberi vigasztalásokat, akár az ájtatosság kedvéért, akár szükségből, mely arra kényszerít, hogy téged keresselek, mivel senkim sincs, ki megvigasztalna: akkor bátran remélhetném kegyelmedet és örvendhetnék új vigasztalásod ajándékán.

10. Hálát adok neked, akitől minden ered, ami jól sikerül.

11. Én pedig merő hiúság vagyok és semmi a te színed előtt, állhatatlan, gyarló ember.

12. Miben dicsekedhetem tehát? s mi okból kívánom, hogy mások becsüljenek?

13. Talán a semmiért? Ez a legnagyobb hiúság!

14. Csakugyan hiú dicsőség, valóságos rákfene, legnagyobb hiúság, mert elvonja az embert az igaz dicsőségtől és megfosztja a mennyei kegyelemtől.

15. Mert mikor az ember önmagának tetszik, neked nem tetszik; mikor emberi dícséretet hajhász, a valódi erény kárát vallja.

16. Az az igazi dicsőség és szent vigadozás, mikor tebenned dicsekszünk és nem magunkban; mikor a te nevedben örvendünk,

nem saját erőnkben és semmi teremtményben nem gyönyörködünk, csak teéretted.

17. Dícsérjék a te nevedet, ne az enyémet; magasztalják a te művedet, ne az enyémet; áldják a te szentséges nevedet; nekem pedig ne jusson semmi az emberek dícséretéből.

18. Te vagy dicsőségem, te szívem örvendezése.

19. Tebenned dicsekszem és örvendezem egész nap, „magam részéről egyedül erőtlenségeimben dicsekedhetem". (II Kor. 12, 5.)

20. Keressenek a zsidók egymástól dicsőséget; én azt keresem, mely egyedül Istentől van.

21. Mert minden emberi dicsőség, minden földi tisztelet, minden világi méltóság a te örökkévaló dicsőségedhez mérve csak hiúság és esztelenség.

22. Ó, én igazságom és irgalmasságom, én Istenem, teljes Szentháromság, egyedül téged illet dícséret, tisztelet, hatalom és dicsőség mindörökkön örökkél

41. MINDEN VILAGI TISZTELET MEGVETÉSE.

1. Meg ne szomorodjál, fiam, ha látod, hogy másokat tisztelnek és fölemelnek, téged pedig megvetnek és megaláznak.

2. Emeld föl szívedet hozzám az égbe, és

meg nem szomorít az emberek megvetése e földön.

3. Uram, vakoskodunk és hamar elcsábít a hiúság.

4. Ha igazságosan nézem magamat, soha semmiféle teremtmény nem tett ellenem jogtalanságot, azért nincs is okom ellened panaszra fakadni.

5. Mivel pedig sokszor és súlyosan vétettem ellened, joggal támad ellenem minden teremtmény.

6. Méltán illet engem ezért szégyen és gyalázat, téged pedig dícséret, tisztelet és dicsőség.

7. S ha nem vagyok készen arra, hogy örömest veszem, ha minden teremtmény megvet, elhagy és éppen semmibe sem vesz; soha belsőmben nem leszek nyugodt, szilárd, sem lelkileg fel nem világosodom, sem veled tökéletesen nem egyesülök.

42. BÉKESSÉGÜNKET NEM KELL EMBERBE HELYEZNÜNK.

1. Fiam, ha békességedet valamely emberbe helyezed, mivel úgy érez, mint te és veled él, nyugtalan és elégedetlen leszel.

2. De ha az örökkévaló, halhatatlan és maradandó igazsághoz fordulsz, meg nem szomorít barátod távozása vagy halála.

3. Énrajtam mint szegletkövön kell állnia a baráti szeretetnek; énérettem kell szeretned, aki neked jónak és kedvesnek látszik e világon.

4. Nálam nélkül mit sem ér és nem állandó a barátság; nem is igazi, nem is tiszta az a szeretet, melyet nem én kötök.

5. Annyira meg kell halnod az efféle vonzalmaknak jó barátaid iránt, hogy amennyire rajtad áll, minden emberi társaság nélkül kívánj élni.

6. Annál közelebb jár az ember Istenhez, amennyivel távolabb jut minden földi vigasztalástól.

7. Annál jobban közelít Istenhez a magasba, minél mélyebbre száll magába és minél kisebb a maga szemében.

8. Aki pedig magának tulajdonít valami jót, akadályt gördít Isten kegyelme elé, mert a Szentlélek kegyelme mindíg alázatos szívet keres.

9. Ha magadat tökéletesen semmibe sem vennéd és minden teremtmény szeretetéből kibontakoznál, akkor szükségkép benned laknám és elárasztanálak malasztommal.

10. De mikor a teremtményt szemléled, Teremtődet veszted el szemed elől.

11. Tanuld meg Teremtődért mindenben meggyőzni magadat, akkor képes leszel Isten ismeretére jutni.

12. Akármily keveset érő is valami, ha rendetlenül szereted és kívánod, visszatart a legfőbb jótól és beszennyez.

43. A HIÚ ÉS VILÁGI TUDOMÁNY ELLEN.

1. Fiam, ne indulj meg az emberek szép, fínom beszédein. „Mert nem beszédből áll az Isten országa, hanem erőből." (I Kor. 4, 20.)

2. Figyelj az én szavamra; ezek lángra gyullasztják a szívet, megvilágosítják az értelmet, töredelmességre indítanak és különféle vigasztalást szereznek.

3. Soha semmit ne olvass csak azért, hogy tudósabbnak és bölcsebbnek lássál.

4. Igyekezzél vétkeidet kiirtogatni, mert ennek nagyobb hasznát veszed, mint a sok nehéz kérdés megfejtésének.

5. Bár sokat olvastál és tanultál, mindíg csak az egy kútfőhöz kell visszatérned.

6. Én vagyok, ki az embereket az igaz bölcseségre tanítom és a kisdedeknek világosabb ismeretet adok, mint aminőt az emberek tanítás útján adhatnak.

7. Akinek én szólok, hamar bölcs lesz és a lelkiekben nagyon gyarapszik.

8. Jaj azoknak, akik kíváncsian sok haszontalanságot tudakolnak az emberektől, de az én szolgálatom útjával keveset gondolnak.

9. Eljön az idő, mikor megjelenik a tanítók tanítója, Krisztus, az angyalok ura, s meghallgatja, ki mit tanult és kinek-kinek lelkiismeretét megvizsgálja.

10. És akkor nagy fényben átkutatja Jeruzsálemet és napvilágra jönnek a sötétség titkai és elnémulnak a nyelvek hamis fogásai.

11. Én vagyok, ki egy pillanat alatt fölemelem az alázatos szívet, hogy az örökkévaló igazsághoz többet értsen, mintha valaki tíz esztendeig járt volna iskolába.

12. Én hangos szó nélkül, a vélemények zavarása nélkül, fitogtatás és kevélység nélkül és okoskodó vitatkozás nélkül tanítok.

13. Én vagyok, aki arra tanítlak, hogy a világot megútáld, a jelenvalókat megvesd, az örökkévalókat keresd, a kitüntetéseket kerüld, a botrányokat békében tűrd, minden reményedet énbelém helyezd, rajtam kívül semmit se kívánj s engem mindenekfölött buzgó szívvel szeress.

14. Mert egy valaki, mivel engem tiszta szívből szeretett, isteni dolgokat tanult és csodálatos dolgokat beszélt.

15. Nagyobb előmenetelt tett a jóban, mikor mindent elhagyott, mint mikor mély dolgokkal foglalkozott.

16. De némelyeknek közönséges dolgokról szólok, másoknak külön tanítást adok; némelyeknek édesdeden jelekben és képek-

ben jelenek meg, másoknak meg ragyogó világossággal nyilatkoztatom ki titkaimat.

17. A könyveknek egy és ugyanaz a szavuk, de nem egyformán oktatnak mindenkit; mert én vagyok az igazság tanítója, a szívek vizsgálója, a gondolatok ismerője, a cselekedetek gyámolítója, és mindenkinek úgy osztogatom ajándékaimat, amint méltónak ítélem.

44. KÜLSŐ DOLGOKHOZ RAGASZKODUNK.

1 Fiam, igen sok dologban tudatlannak kell lenned s magadat úgyszólván megholtnak tekintened a földön és akinek az egész világ meg van feszítve.

2. Sok dolgot süket füllel kell mellőznöd és inkább arra ügyelned, mi szolgál békességre.

3. Hasznosabb elfordítanod szemedet nem tetsző dolgokról és kinek-kinek meghagynod a maga véleményét, mint ha civakodó beszédekbe elegyedel.

4. Ha kedves vagy Istennél és az ő ítéletét tekinted, könnyebben tűröd, ha legyőznek.

5. Ó, Uram, mire jutottunk? Ime a mulandó kárt megsiratjuk, egy kis nyereségért fáradunk, lótunk-futunk, de a lelki kárt elfeledjük és később is alig gondolunk rá.

6. Aminek kevés, vagy éppen semmi hasz-

na, arra vigyázunk, de ami föltétlenül szükséges, azt hanyagul föl sem vesszük, mert az ember egészen a külső dolgokra hajlik, és ha gyorsan elejét nem veszi, örömest tapad a külső foglalkozásokhoz.

45. NE HIGGYÜNK MINDENKINEK; KÖNNYŰ A BESZÉDBEN VÉTENI.

1. Segíts ki, Uram, bajomból, mert az emberi segítség keveset ér.

2. Hányszor történt, hogy gyakran ott nem találtam hűséget, ahol arra számítottam.

3. Hányszor találtam ott is, ahol kevésbbé vártam volna!

4. Hiúság tehát az emberekbe vetni reményünket; az igazak üdvössége tebenned van, Úr Isten!

5.Áldott légy, Uram Istenem, mindenben, ami bennünket ér.

6. Gyarlók és állhatatlanok vagyunk, könnyen csalatkozunk és változunk.

7. Ki az, ki oly óvatosan és gondosan tudna mindenben magára vigyázni, hogy valamikor csalódásba vagy zavarba ne essék?

8. De aki benned bízik, Uram és téged egyszerű szívvel keres, nem esik el oly könnyen.

9. S ha valami bajba talál esni, segítségeddel hamar kivergődik belőle és vigasz-

talást nyer tőled, bármennyire bonyolódott is bele; mert nem hagyod el, aki véges-végig benned bízik.

10. Ritka a hű barát, aki barátja minden szorongásában állhatatos marad.

11. Te, Uram, te vagy egyedül a leghűségesebb mindenben és hozzád nincs senki hasonló.

12. Ó, mily igazán bölcs volt az a jámbor lélek, ki így szólott: „Az én szívem meg van erősítve és Krisztusban gyökerezik."

13. Ha így volna velem is, nem oly könnyen aggasztana az emberi félelem és nem hatnának rám a szavak nyilai.

14. Ki képes mindenről előre gondoskodni, ki bír minden jövendő bajtól előre őrizkedni?

15. Ha már az előrelátott bajok is gyakran bántanak, hogyne sebesítenének meg a váratlanok?

16. De miért nem vigyáztam jobban magamra, én szegény? Miért hittem oly könnyen másnak?

17. Azonban emberek vagyunk, nem egyebek, mint gyarló emberek, habár sokan angyaloknak tartanak és mondanak is.

18. Kinek higgyek, Uram, kinek, ha nem neked? Te vagy az igazság, aki nem csalsz, sem nem csalatkozhatol.

19. Ellenben „minden ember hazug",

gyarló, állhatatlan és könnyen botlik kivált szavaiban; azért nem kell mindjárt elhinni, ami első hallásra igaznak látszik.

20. Mily bölcsen figyelmeztettél minket, hogy őrizkedjünk az emberektől; és mivel „az embernek ellensége a háza népe", ne higgyük el, ha valaki azt mondja: „Ime, itt, íme amott." (Mt. 24, 23.)

21. Magam kárán tanultam, bárcsak nagyobb óvatosságomra, nem pedig esztelenségemre!

22. Eszeden légy, mondja valaki, légy óvatos, titokban tartsd, amit mondok.

23. De míg én hallgatok és titokban tartom, maga nem tudja elhallgatni, amire kért, hogy titokban maradjon, hanem csakhamar elárul engem is, magát is és elillan.

24. Ments meg, Uram, engem ilyen meséktől és szeles emberektől, hogy kezükbe ne jussak és ilyesmit soha el ne kövessek.

25. Igaz és helyes szót adj ajkamra és az álnok nyelvet távoztasd el tőlem.

26. Amit nem akarok szenvedni, attól mindenképen őrizkednem kell.

27. Ó, mily jó és békeszerző: másokról hallgatni, nem mindent vaktában elhinni és könnyelműen tovább nem adni.

28. A maga titkait kevés emberrel közölni. Téged, a szív vizsgálóját mindíg szem előtt tartani.

29. A beszédek szelétől nem ingadozni, ha-

nem kívánni, hogy a külsők és belsők mind szent akaratod szerint teljesedjenek.

30. Mily hasznos a mennyei kegyelem megőrzésére elkerülni, ami feltűnést okoz az emberek előtt és nem óhajtani, ami kifelé csodálkozást gerjeszt; hanem nagy szerénységgel arra törekedni, ami az élet javítására és a buzgóság élesztésére szolgál.

31. Hány embernek volt vesztére, hogy erénye köztudomásra jutott és időnap előtt dícséretet aratott!

32. Ellenben mily üdvös volt másokra, hogy titokban megőrizték Isten ajándékát e gyarló életben, amelynek igazi neve: kísértés és küzdelem.

46. ISTENBEN KELL BIZNUNK, HA NYELVEK NYILAI TÁMADNAK.

1. Fiam, erősen állj és bennem bízzál. Mert mi egyéb a szó, mint puszta szó?

2. A levegőt hasogatja, de a követ nem sérti.

3. Ha lelked vádol, azt gondold, hogy örömest meg akarsz javulni; ha nem tesz szemrehányást, azt gondold, hogy ezt örömest akarod Istenért szenvedni.

4. Az is valami, hogy néha legalább szavakat tűrj békével, ha keményebb csapásokat még nem bírsz elszenvedni.

5. Minek veszed zokon az efféle apróságot, ha nem azért, mert még mindíg testi ember vagy és kelleténél többet adsz az emberekre.

6. Félsz a megvetéstől, azért nem akarod tűrni, hogy hibáidért megdorgáljanak, azért iparkodol azokat mentegetéssel takargatni.

7. Csak tekints be mélyebben szívedbe és elismered, hogy még jócskán él benned a világ és a hiú kívánság az emberek tetszése után.

8. Mert hogy menekülsz a megalázás elől és nem tűrheted, hogy fogyatkozásaidért megpirongatnak, napnál világosabban mutatja, hogy sem szívből alázatos nem vagy, sem igazán meg nem haltál a világnak, de a világ sincs neked keresztrefeszítve.

9. Azonban vedd szívedre szavamat és nem gondolsz tízezer ember szavával.

10. Ime, ha mindazt rád fognák, amit álnokul kigondolhatnak az emberek, mit ártana, ha mind füled mellől szélnek ereszted és annyiba sem veszed, mint a szalmaszálat? Kihúzhatnak-e csak egy szál hajadat is?

11. De akinek szíve szanaszét bolyong, szeme előtt pedig nem lebeg az Isten, igen könnyen fölindul minden szemrehányó szóra.

12. Aki pedig bennem bízik és nem követi akaratosan a maga eszét, az szabad ez emberi félelemtől.

13. Mert én vagyok a bíró, én ismerem a titkos gondolatokat, én tudom, hogy történt a dolog; én látom, ki az, aki bánt és ki az akit bántott.

14. Tőlem eredt a szó, az én engedelmemmel történt, hogy napfényre jöjjenek sok szív gondolatai.

15. Én ítélem meg majd a bűnöst is, az ártatlant is; de előbb mindkettőt titkos ítélet által próbára akartam tenni.

16. Az ember tanúbizonysága gyakran csal; az én ítéletem pedig igaz, mindíg fönnmarad és soha meg nem dönthető.

17. Többnyire ugyan rejtve van és kevesen értik egészen, de sohasem téved, nem is tévedhet, bár az esztelenek szemében nem látszik helyesnek.

18. Azért minden ítéletben hozzám kell folyamodnod és tulajdon véleményedre nem kell támaszkodnod.

19. Mert az igaz fel nem háborodik, akármit bocsát rá az Isten. Ha szinte hamisan ráfognak is valamit, nem sokat törődik vele.

20. De azon sem örül kérkedve, ha mások őt helyes okokkal mentegetik.

21. Mert meggondolja azt, hogy én vagyok, aki a veséket és szíveket vizsgálom és nem ítélek a külső szín és emberi látszat szerint.

22. Mert az én szemem sokszor kivetnivalót

talál abban, amit az emberek ítélete dícséretesnek tart.

23. Úristen, igaz, hatalmas, türelmes bíró, aki ismered az emberek gyarlóságát és gonoszságát, légy az én erősségem és teljes bizodalmam; mert lelkiismeretem nem nyugtat meg tökéletesen.

24. Te tudod, amit én nem tudok; azért meg kellett volna magamat aláznom és szelíden tűrnöm.

25. Bocsásd meg kegyelmesen, valahányszor nem így cselekedtem, s adj új malasztot nagyobb béketűrésre.

26. Mert üdvösebb nekem bűneim bocsánatára a te bőséges irgalmad, mint képzelt ártatlanságom annak igazolására, ami lelkiismeretemben el van rejtve.

27. És bár lelkem semmivel sem vádol mégsem igazolhatom magam vele; mert ha irgalmadat megvonod tőlünk, nem igazul meg a te szent színed előtt egy élő sem.

V. Az örök élet.

47—56. FEJEZET.

47. MINDEN VISZONTAGSÁGOT EL KELL TÜRNI AZ ÖRÖK ÉLETÉRT.

1. Fiam, meg ne törjön az a sok vesződség, melyet értem fölvállaltál, és ne csüggedj

el végképen a viszontagságokban; hanem az én ígéretem bátorítson és vigasztaljon minden ügyedben.

2. Elég hatalmas vagyok arra, hogy minden mód és mérték fölött jutalmazzak.

3. Nem sokáig fáradsz itt, nem gyötörnek örökké a fájdalmak.

4. Várj egy keveset és hamar végét látod bajaidnak.

5. Eljön az óra, amikor megszűnik minden munka és vesződség.

6. Csekély és igen rövid mindaz, ami az idővel elmúlik.

7. Tedd, amit teszel; híven munkálkodjál szőllőmben; én leszek a te jutalmad.

8. Irj, olvass, énekelj, fohászkodjál, hallgass, imádkozzál, férfiasan szenvedd a viszontagságokat; méltó az örök élet ezekre, sőt még nagyobb küzdelmekre.

9. Eljön a béke egy napon, mely tudva van az Úrnál; és nem lesz sem éjjel, sem nappal, mint most van e világon; hanem örök világosság, végtelen fényesség, állandó békesség és biztos nyugalom lesz.

10. Nem mondod akkor: „Ki szabadít meg engem a halál testéből?" (Róm. 7, 24.)

11. S nem fohászkodol: „Jaj nekem, hogy zarándokságom meghosszabbíttatott!" (Zs. 119, 5.)

12. Mert a halál hatalma elenyészik és fogy-

hatatlan üdvösség, semmi szomorúság, boldog öröm, kedves és díszes társaság lesz.

13. Ó, ha látnád a mennyekben a szentek hervadhatatlan koronáját, ha látnád, mily dicsőségben örvendeznek, akiket egykor a világ számba sem vett és szinte az életre is méltatlanoknak tartott!

14. Bizonyára mindjárt földig megaláznád magad és inkább kívánnál mindenkinek szolgálni, mint csak egy fölött is uralkodni.

15. Nem is kívánnád meg e jelen élet víg napjait, hanem inkább örülnél, hogy Isten kedvéért szenvedsz és a legnagyobb nyereségnek tartanád, ha az emberek maguk közt semmibe sem vesznek.

16. Ó, ha ezekben kedvet találnál és mélyen szívedbe vésnéd, hogy mernél csak egyszer is panaszra fakadni?

17. Nem érdemes-e az örök életért minden fáradságot örömmel elviselni?

18. Nem valami csekélység Isten országát elveszteni vagy megnyerni.

19. Emeld föl tehát szemedet az égre. Ime, én és velem együtt minden szenteim, akik a földön kemény harcokat vívtak, most örvendeznek, most vigadnak, most biztonságban vannak, most nyugosznak és vég nélkül Atyám országában velem maradnak.

48. AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG NAPJA ÉS A JELEN ÉLET NYOMORÚSÁGAI.

1. Ó, boldog lakás a magasságbeli városban!

2. Ó, örökkévalóság ragyogó napja, melyet az éj soha homályba nem borít, hanem az örök igazság sugaraival szüntelen megvilágít; nap, amely mindenkor örvendetes, mindíg barátságos, melynek boldogsága sohasem fordul ellenkezőre.

3. Ó, bárcsak fölvirradt volna már ez a nap, és vége volna minden mulandónak!

4. Ragyog ugyan a szenteknek örökké sugárzó fényében, de csak távolról és tükörben világít a zarándokoknak e földön.

5. Tudják a mennyország polgárai, mily örvendetes az; megsiratják Évának számkivetett fiai, hogy oly keserves és unalmas emez.

6. E mulandóság napjai rövidek és gonoszok, teli fájdalommal és ínséggel.

7. Hol az embert sok bűn beszennyezi, sok szenvedély behálózza, sok félelem szorongatja, sok gond lefoglalja, sok haszontalanság szórakoztatja, sok hiúság ejti tőrbe.

8. Sok tévedés körülözönli, sok fáradtság emészti, kísértés zaklatja, gyönyörűség elpuhítja és ínség kínozza.

9. Ó, mikor szakad vége ennek a sok nyo-

morúságnak? Mikor szabadulok meg a vétkeknek ezen alávaló rabságából?

10. Mikor lesz, Uram, hogy egyedül csak rád gondolok? Mikor lelem egyedül tebenned minden örömömet?

11. Mikor leszek minden akadály nélkül teljes szabadságban, minden testi-lelki nyomorúság nélkül?

12. Mikor lesz állandó béke, háborítatlan és biztos béke, belső és külső béke, minden oldalról erős békesség?

13. Ó, áldott Jézus, mikor jutok színed látására? Mikor szemlélem országod dicsőségét? Mikor leszel mindenben mindenem?

14. Ó, mikor leszek veled országodban, melyet öröktől fogva készítettél választottaidnak?

15. Magamra maradtam, mint szegény és számkivetett az ellenség földjén, ahol mindennap háborúk és nagy szerencsétlenségek fenyegetnek.

16. Vigasztalj meg számkivetésemben, enyhítsd meg fájdalmamat, mert utánad eped szívem vágyódása.

17. Mind teher nekem, ami vigasztalást e világ nyujt.

18. Tiszta szívemből veled szeretnék lenni, de még el nem érhetlek.

19. Szüntelen mennyei dolgokkal szeretnék

foglalkozni, de lenyomnak a földi dolgok és féktelen szenvedélyek.

20. Lélekben minden teremtett dolgon felül szeretnék emelkedni; de a test akaratom ellen is rabbá tesz.

21. Igy küzdök én boldogtalan ember önmagammal és magamnak is terhére vagyok; mivel a lélek fölfelé, a test pedig lefelé törekszik.

22. Ó, mennyit szenvedek bensőmben, mikor elmém a mennyeiekkel foglalkozik és imádság közben hirtelen a testi kísértések és gondolatok egész serege támad reám!

23. „Én Istenem, ne távozzál el tőlem és ne fordulj el haragodban a te szolgádtól!" (Zs. 70, 12.)

24. „Cikáztasd villámaidat és széleszd el azokat; bocsásd ki nyilaidat" és elriad az ellenség minden szemfényvesztése. (Zs. 143, 6.)

25. Vezesd érzékeimet tehozzád: felejtess el velem minden világi dolgot és add, hogy tüstént kivessem elméből és megútáljam a vétkek csalóka képeit.

26. Jöjj segítségemre, örökkévaló igazság, hogy meg ne ingasson engem semmi hiúság

27. Jöjj el, mennyei édesség, hadd széledjen el színed elől minden tisztátlanság.

28. Bocsásd meg és irgalmasan nézd el,

valahányszor imádságban rajtad kívül mást forgatok elmémben.

29. Mert igazán megvallom, hogy nagyon szórakozott szoktam lenni.

30. Sokszor nem ott vagyok, ahol test szerint állok vagy ülök, hanem inkább ott vagyok, ahová gondolataim visznek.

31. Ott vagyok, ahol gondolatom; gondolatom pedig gyakran ott van, ahol az van, amit szeretek.

32. Hamar eszembe jut, amiben természetszerint gyönyörködöm vagy ami szokásból kedves.

33. Ezért világosan mondottad, örök igazság: „Ahol a kincsed, ott szíved." (Mt. 6, 21.)

34. Ha a mennyországot szeretem, örömest forgatom elmémben a mennyei dolgokat.

35. Ha a világot szeretem, a világ szerencséjén örvendek és szomorkodom szerencsétlenségén.

36. Ha a testet szeretem, gyakorta testi dolgokon jár az eszem.

37. Ha a lelket szeretem, örömest gondolkodom lelki dolgokról.

38. Mert amit szeretek, arról örömest szólok, hallok s efféle dolgok képzelmeit hazaviszem magamban.

39. De az a boldog ember, aki éretted, Uram, minden teremtménynek búcsút mond.

40. Aki megtöri természetét, és a test kíván-

ságait a lélek buzgóságával keresztrefeszíti, hogy derült lelkiismerettel tiszta imádságot mutasson be Neked és méltó legyen az angyalok karába vegyülni; miután kívül-belül minden világi dolgot eltávolított magától.

49. AZ ÖRÖK ÉLET FORRÓ KIVÁNSÁGA; MILY NAGY JUTALOM VÁR A JÓ BAJNOKRA.

1. Fiam, ha érzed, hogy az örök boldogság vágya onnan fölülről szívedbe ömlik és te el szeretnél költözködni a test hajlékából, hogy az én fényességemet a változás minden árnyéka nélkül szemlélhesd: tágítsd ki szívedet és forró kívánsággal fogadd e szent sugalmakat.

2. Mondj hálás köszönetet a legfőbb Jóságnak, aki veled oly kegyesen bánik, kegyesen meglátogat, buzgón ébreszt, hatalmasan fölemel, hogy magad terhétől a földiekbe ne merülj.

3. Mert nem a te gondolatodból vagy igyekezetedből származik, hanem csak a mennyei kegyelem és isteni gondviselés irgalmából, hogy az erényekben és alázatosságban növekedjél, a jövő küzdelmekre készülj, teljes szívedből hozzám ragaszkodjál és nekem buzgó akarattal szolgálni iparkodjál.

4. Fiam, sokszor ég a tűz, de a láng nem csap föl füst nélkül.

5. Igy lángol ugyan némelyekben a kívánság a mennyei dolgokra, de azért a testi kívánság kísértéseitől még nem szabadultak meg.

6. Azért nem is tisztán Isten tiszteletére teszik, amit oly nagy kívánsággal kérnek.

7. Sokszor ilyen a te kívánságod is, amelyről azt mondogatod, hogy oly forró.

8. Mert nem tiszta és tökéletes, amihez haszonlesés ragad.

9. Kérj, de ne olyat, ami neked gyönyörűséges és kényelmes, hanem ami nekem tetszik és dicsőségemre szolgál; mert ha józanul gondolkodol, az én rendelésemet nagyobbra kell becsülnöd és jobban követned, mint minden kívánságodat és mindent, amit kívánsz.

10. Ismerem kívánságodat és hallottam gyakori sóhajtásaidat.

11. Már most szeretnél Isten fiai szabadságában és dicsőségében lenni; gyönyörködtet az örökkévalóság hajléka, az örömmel teljes mennyei haza; de még el nem jött az óra, hanem most még más idő jár, tudniillik a harc, a munka és a próba ideje.

12. Szeretnél eltelni ama legfőbb boldogsággal, de azt most még nem érheted el.

13. Én vagyok, mondja az Úr, várakozzál reám, míg eljön Isten országa.

14. Előbb még sok próbán és zaklatáson kell e földön átesned.

15. Néha kapsz ugyan vigasztalást; de bőséges kielégítésig nem adnak belőle.

16. Embereld meg magad és bátor lélekkel vidd véghez és szenvedd, ami természeteddel ellenkezik.

17. Új emberbe kell öltöznöd és egészen mássá változnod.

18. Gyakran azt kell tenned, amit nem akarsz, és amit akarsz, avval föl kell hagynod.

19. Ami másnak tetszik, az sikerül; ami neked tetszik, annak nem lesz eredménye.

20. Amit más mond, azt meghallgatják; amit te mondasz, észre sem veszik.

21. Mások amit kérnek, megnyerik; te kérhetsz, de semmit sem kapsz.

22. Másoknak nagy lesz a hírük-nevük az emberek ajkán, de rólad mindenki hallgat.

23. Másokra ezt meg amazt bízzák; terólad azt hiszik, hogy hasznodat se vehetik.

24. Ezért néha elszomorodik a természet, és nagy dolog, ha zúgolódás nélkül tűröd.

25. Ezekben és sok hasonlóban szokta az Úr hű szolgáját próbára tenni, mikép tudja magát megtagadni és magán mindenben erőt venni.

26. Alig van valami, amiben oly nagyon szükséges volna meghalnod, mint mikor kénytelen vagy látni és eltűrni, ami akaratoddal

ellenkezik; főleg pedig mikor olyasmit parancsolnak, ami képtelenségnek és haszontalannak látszik előtted.

27. És mivel alattvaló létedre a felsőbb hatalomnak nem mersz ellenszegülni, azért nehezedre esik más ember akaratán járni és a magad nézetével fölhagyni.

28. De gondold meg, fiam, eme fáradtságok gyümölcsét, gyors végét és igen nagy jutalmát, és nem esik majd nehezedre, hanem a legnagyobb vigasztalásodra, ha békével tűröd.

29. Mert ha most apróságokban lemondasz akaratodról, a mennyekben mindíg meglesz a te akaratod.

30. Ott ugyanis mind meglátod, amit akarsz és amit csak kívánhatsz.

31. Ott lesz módod minden jóra és sohasem kell félned, hogy elveszted.

32. Ott a te akaratod mindenkor énvelem tart és semmi idegent, semmi tulajdont nem óhajt.

33. Ott senki sem ellenkezik veled, senki sem panaszkodik majd ellened, senki sem akadályoz, senki sem állja utadat; hanem amit kívánsz, mind meglesz és minden óhajtásod tetézve teljesedik.

34. Ott dicsőséget adok a szenvedett gyalázatért, díszpalástot a szomorúságért és az utolsó helyért örökkévaló királyi széket.

35. Ott majd előtűnik az engedelmesség gyümölcse, örvendez a bűnbánat sanyarúsága: ott kapja meg az alázatos hódolat a dicsőség koronáját.

36. Hajolj meg tehát most alázatosan mindenki keze alatt, ne nézz arra, ki mit mondott, mit parancsolt.

37. Hanem azon légy, hogy mindazt, amit akár elöljáród, akár nálad fiatalabb, akár hozzád hasonló kíván vagy értésedre ad, mindíg jóra magyarázd és őszinte jóakarattal teljesítsd.

38. Keresse bár az egyik ezt, a másik amazt, dicsekedjék az egyik ebben, a másik amabban, magasztalják őt az emberek ezernyi ezerképen, de te sem ebben, sem abban, hanem magad megvetésében és egyedül az én tetszésemben és dicsőségemben örvendezzél.

39. Az legyen egyetlen kívánságod, hogy akár életed, akár halálod által Isten szent fölsége benned mindenkor dicsőíttessék.

50. HOGYAN KELL AZ EMBERNEK ELHAGYATOTTSÁGÁBAN MAGÁT ISTEN KEZÉBE AJÁNLANI.

1. Uram Istenem, mennyei szent Atyám, áldott légy most és mindörökké, mivel amint akartad, úgy történt, és amit te teszel, az mind jó.

2. Tebenned örvendezzen a te szolgád, ne magában, sem más valamiben, mert egyedül te vagy, Uram, a szívnek valódi öröme, te vagy az én reményem és koronám, te az én örömöm és dicsőségem.

3. Mi egyebe van a te szolgádnak, mint amit tőled kapott minden érdeme nélkül?

4. Mind a tied, amit adtál és amit alkottál.

5. „Szegény vagyok és ifjúságomtól fogva vesződöm," lelkem néha úgy megszomorodik, hogy sírnom kell, néha meg zavarba jövök a fenyegetődző szenvedélyek miatt.

6. Óhajtom a béke örömét, sóhajtva könyörgök a te fiaidnak békességért, akiket vigasztalásod fényében boldogítasz.

7. Ha békességet adsz, ha szent örömet öntesz szívembe, megtelik a te szolgád lelke örömzengedezéssel a te dícséretedben.

8. De ha visszavonulsz, amint igen gyakran szoktál, nem bír gyorsan járni parancsaid útján, hanem inkább térdet hajt, hogy mellét verje.

9. Mert nem érzi magát úgy, mint tegnap és tegnapelőtt, mikor még a te világosságod tündöklött feje fölött és szárnyaid árnyékában oltalmat talált a berontó kísértések ellen.

10. Igazságos és mindenkor dícséretreméltó Atyám, eljött az óra, mely próbára teszi a te szolgádat.

11. Szeretetreméltó Atyám, úgy illik, hogy ez órában szenvedjen valamit a te szolgád.

12. Örökké tiszteletreméltó Atyám, eljött az óra, melynek beálltát öröktől fogva tudtad, hogy a te szolgád rövid ideig külsőkép legyőzessék, de belsőkép mindíg nálad éljen.

13. Kis időre ócsárolják, megalázzák és semmibe se vegyék az emberek; hogy szenvedés és nyomorúság megtörje, de viszont veled együtt az új világosság hajnalában föltámadjon és a mennyországban megdicsőüljön.

14. Szent Atyám, te így rendelted, így akartad és úgy lett, amint parancsoltad.

15. Mert a te barátodnak kegyelem az, hogy e világon szenved és gyötrődik iránted való szeretetből, akárhányszor és akárki által bocsátod is reá szent tetszésed szerint.

16. A te rendelésed és gondviselésed nélkül és ok nélkül nem történik semmi e világon.

17. „Jó nekem, Uram, hogy megaláztál, hogy megtanuljam a te igazságodat és kipusztuljon belőlem minden kevélység és elbizakodás." (Zs. 118, 71.)

18. Üdvös nekem, hogy pirulás fogta el arcomat, hogy inkább nálad keressek vigasztalást, mint az embereknél.

19. Megtanultam belőle azt is, hogy fél-

jek kifürkészhetetlen ítéleteidtől, aki az igazat és a gonoszt is ostorozod, de nem az érdemre való tekintet nélkül és nem igazság nélkül.

20. Hálát adok neked, hogy nem kímélted gonoszságomat, hanem keserves csapásokkal vagdaltál, fájdalmakkal sujtottál és kívülről-belülről szorongatásokat zúdítottál reám.

21. Nincs az ég alatt, aki engem megvigasztalhatna, egyedül csak te, Uram Istenem, lelkek mennyei orvosa, aki sebet ejtesz és meggyógyítod, a pokolba viszel és onnan visszahozol.

22. Ostorod fejem fölött suhog és vessződ oktatást ad.

23. Ime, szeretett Atyám, kezedben vagyok, meghajtom magam fenyítő vessződ alatt.

24. Sujtsd hátamat és nyakamat, hogy akaratod szerint megtörjem makacsságomat.

25. Alkoss belőlem jámbor és alázatos tanítványt, amint bölcsen tenni szoktad, hogy egészen a te akaratod szerint viseljem magamat.

26. Magamat és mindenemet kezedre bízom; jobb nekem, hogy itt fenyítesz, mint a másvilágon.

27. Te mindent tudsz egytől-egyig és nincs előtted elrejtve semmi az ember lelkiismeretében.

28. Tudod a jövendőt, mielőtt történik, nincs is szükséged, hogy valaki bemondja vagy eszedbe juttassa, ami e világon történik.

29. Te tudod, mi szolgál lelki előmenetelemre s mennyire használ a szorongatás a vétkek rozsdájának letörésére.

30. Cselekedjél velem a te szent akaratod szerint, ne vess meg bűnnel terhelt életem miatt, melyet nálad senki jobban és világosabban nem ismer.

31. Engedd, Uram, hogy tudjam, amit tudnom kell; szeressem, amit szeretnem kell; dícsérjem, ami neked legjobban tetszik; becsüljem, ami legdrágább előtted; gyalázzam, ami útálatos szent színed előtt.

32. Ne hagyj engem látszat szerint ítélni, sem tudatlan emberek fecsegése után indulni.

33. Hanem add, hogy igaz ítélettel különbséget tegyek a látható meg lelki dolgok közt és mindenkor azt keressem, ami neked tetszik.

34. Az ember érzékei gyakran csalódnak az ítéletben; csalódnak azonban azok is, kik a világot szeretik és csak a látható dolgokat becsülik.

35. Mennyivel jobb az ember azáltal, hogy más ember őt nagyrabecsüli?

36. Csalárd csalárdot, hiú hiút, vak vakot,

gyarló gyarlót ámít, amikor magasztalja; voltaképen inkább gyalázza, mikor ok nélkül dícséri.

37. Mert amennyit a te szemedben ér, csak annyit ér és nem többet, mondja az alázatos Szent Ferenc.

51. CSEKÉLY DOLGOKKAL KELL FOGLALKOZNUNK, MIKOR NAGYOBBAKRA KIFOGYUNK AZ ERŐBŐL.

1. Nem lángolhat benned, fiam, szüntelen az égő kívánság az erények után, nem is maradhatsz meg mindíg a szemlélődés legmagasabb fokán.

2. Hanem az eredeti romlottság következtében néha alább kell szállnod és e romlandó élet terhét akaratlanul és keiletlenül viselned.

3. Míg e halandó testben élsz, mindíg unalmat és szívbeli szorongatást érzel.

4. Ennélfogva elég okod lesz a testben a testi terhe miatt sóhajtozni, mivel miatta nem bírsz szüntelen lelki gyakorlatokkal és szent elmélkedéssel foglalkozni.

5. Ilyenkor hasznodra van valami alázatos külső munkával foglalatoskodni és jó cselekedetekben enyhülést keresni, érkezésemet és a mennyei látogatást erős bizalommal várni.

6. Számkivetésedet és szíved szárazságát békével tűrni, míg ismét meglátogatlak és minden szorongatásból megszabadítlak.

7. Mert lesz gondom rá, hogy elfelejtsd a fáradalmakat és belső nyugalomnak örvendj.

8. Kitárom szemed előtt a szent könyvek virágos kertjeit, hogy vidám szívvel és gyors léptekkel kezdj parancsaim útján haladni.

9. Akkor magad is azt mondod: „Nem mérhetők össze a jövendő dicsőséggel, amely meg fog nyilvánulni rajtunk." (Róm. 8, 18.)

52. AZ EMBER NE TARTSA MAGÁT MÉLTÓNAK VIGASZTALÁSRA, HANEM INKÁBB BÜNTETÉSRE.

1. Uram, nem vagyok méltó vigasztalásodra, sem valami lelki látogatásra; s azért igazságosan bánsz velem, mikor nyomorúságban és vigasztalás nélkül hagysz.

2. Mert ha tenger könnyeket hullatnék is, nem vagyok méltó vigasztalásodra.

3. Nem is érdemlek mást, mint ostort és büntetést, mert sokszor és sokat bántottalak és igen sokban nagyot vétkeztem.

4. Ha tehát jól megfontolom a dolgot, a legkisebb vigasztalásra sem vagyok méltó.

5. De te kegyes és irgalmas Isten, aki nem akarod teremtményed vesztét, sőt hogy jóvoltod gazdagságát az irgalom edényein ki-

mutasd, a te szolgádat nagykegyesen minden érdeme nélkül emberi mérték fölött megvigasztalod.

6. Mert a te vigasztalásod nem olyan, mint az emberi szóbeszéd.

7. Mit cselekedtem, Uram, hogy engem mennyei vigasztalással megáldasz?

8. Én nem emlékszem, hogy valami jót cselekedtem, hanem igenis arra, hogy mindíg gonoszra hajlandó és a javulásra késedelmes voltam.

9. Úgy van, nem tagadhatom, ha mást mondanék, te kelsz ki ellenem és senki sem oltalmazna engem.

10. Mit érdemeltem vétkeimért egyebet a pokolnál és örök tűznél?

11. Igazán megvallom, hogy minden gyalázatra és megvetésre méltó vagyok, s nem is érdemlem, hogy buzgó szolgáid közé számítsanak.

12. S noha ezt nem örömest hallom, mindazáltal az igazság okáért megvallom bűneimet, hogy könnyebben irgalmat találjak színed előtt.

13. Mit mondjak én bűnös és szégyenvallott ember?

14. Nem mondhatok egyebet, mint csak ezt a szót: vétkeztem, Uram, vétkeztem, könyörülj rajtam, bocsáss meg nekem!

15. Adj egy kis időt, „hogy sirassam fáj-

dalmamat, mielőtt a földbe szállok, melyet a sötétség és halál árnyéka borít". (Jób 10, 20—21.)

16. Mit kívánsz egyebet a szegény és bűnterhelte embertől, mint hogy megtérjen s magát bűneiért megalázza.

17. Az igaz töredelmesség és szívbeli alázatosság szüli a bocsánat reményét, lecsöndesíti a háborgó lelkiismeretet, megoltalmazza az embert a jövendő haragtól és szent csókban találkoznak egymással Isten és a bűnbánó lélek.

18. A bűnös ember alázatos töredelme, Uram, kedves áldozat előtted, mely sokkal kellemesebb illatú a te színed előtt, mint az égő tömjén.

19. Ez ama drága kenet, ezt akarod, hogy lábaidra öntsék; mert az alázatos és töredelmes szívet sohasem vetetted meg.

20. Itt a menedékhely ez ellenség haragja elől. Itt javul és tisztul meg, ami másutt ránk ragad.

53. ISTEN KEGYELME NEM JUT ANNAK, KINEK A FÖLDI DOLGOKBAN TELIK KEDVE.

1. Drága kincs, fiam, az én kegyelmem; nem jár külső dolgokkal, sem földi vigasztalással.

2. Azért el kell magadtól távolítanod a ke-

gyelem minden akadályát, ha azt kívánod, hogy reád szálljon.

3. Keress rejtekhelyet és szeresd az egyedüllétet, ne kívánd senkinek mulattató társalgását, hanem inkább Istennel társalogj buzgó imádságban, hogy szívedet töredelmességben és lelkedet szeplőtelenül megőrizzed.

4. Az egész világot semmibe se vedd, az Istennel való foglalkozást minden külső foglalkozásnál többre becsüld.

5. Mert ez a kettő nem fér össze, hogy velem is foglalkozzál és a mulandókban is gyönyörködjél.

6. Ismerőseidtől és kedves barátaidtól el kell szakadnod és szívedet minden földi vigasztalástól elfognod.

7. Arra inti Szent Péter apostol Krisztus híveit, hogy e világon úgy viseljék magukat, mint jövevények és vándorok.

8. Ó, mily nagy lesz halála óráján annak a bizodalma, akit semmi dolog nem vonz és nem köti le a világon semmi érdek.

9. De a beteg lélek nem bírja felfogni, mily fölséges dolog, mikor az ember szíve mindentől elválik, nem érti a testi ember, mi a belső ember szabadsága.

10. Pedig, aki valóban lelki ember akar lenni, le kell mondania mind az idegenekről, mind a rokonokról és senkitől sem kell annyira őrizkednie, mint önmagától.

11. Ha magad tökéletesen legyőzöd, egyéb dolgot is könnyebben lábad alá tiporsz.

12. A tökéletes győzelem: önmaga fölött diadalmaskodni.

13. Mert aki úgy bír magával, hogy az érzékiség az észnek, az ész pedig mindenben nekem engedelmeskedik, az valóban győzelmes és a világ ura.

14. Ha van benned akarat a tökéletesség eme csúcsára följutni, emberül kell hozzáfognod s a fejszét a gyökérbe vágnod, hogy tövestül kiirtsd és kiszaggasd azt a titkos és rendetlen hajlandóságot, mely minduntalan csak magadhoz és mindenféle tulajdon és földi javakhoz vonszol.

15. Ebből a hibából, hogy tudniillik az ember önmagát rendetlenül szereti, burjánzik csaknem mindaz, amit gyökerestül ki kell gyomlálni.

16. Mihelyt ezt a hibát legyőztük és elfojtottuk, nagy békesség és nyugalom áll be.

17. De mivel vajmi kevesen igyekeznek maguknak teljesen meghalni és az önszeretet hálóiból kivergődni, azért mindíg magukba bonyolódva maradnak és nem bírnak lélekben maguk fölé emelkedni.

18. Aki pedig szabadon akar velem társalogni, annak szükséges, hogy minden rendetlen és gonosz hajlamát elfojtsa és semmi

teremtményhez különös szeretettel ne ragaszkodjék.

54. A TERMÉSZET ÉS KEGYELEM KÜLÖNBÖZŐ INDULATAI.

1. Szorgalmasan vigyázz, fiam, a természet és kegyelem indulataira, mert nagyon ellenkeznek egymással és e mellett oly titokban működnek, hogy még a lelki és belsőleg megvilágosított ember sem könnyen különbözteti meg.

2. Mind jót akarnak ugyan: és szavukban meg cselekedetükben valami jót tűznek ki célul; innen van, hogy a jó színe alatt sokan csalatkoznak.

3. A természet ravasz, sokakat magához vonz, tőrbeejt, megcsal: és mindenben magát teszi célul.

4. A kegyelem pedig egyszerűen, őszintén jár, a gonosznak még színét is kerüli, nem csal meg senkit és mindent Istenért tesz, akiben mint utolsó céljában megnyugszik.

5. A természet nagynehezen hal meg magának, nem akar elnyomást szenvedni, sem vereséget tűrni, sem engedelmeskedni, sem önként hódolni.

6. A kegyelem pedig szereti az önmegtagadást, ellenáll az érzékiségnek, szívesen engedelmeskedik, örömest hódol, nem akar tu-

lajdon szabadságával élni, örömest van fegyelem alatt, nem kíván senki fölött uralkodni, hanem mindenkor Isten alatt élni, állni és maradni, és kész Istenért minden emberi teremtmény előtt alázatosan meghajolni.

7. A természet a maga hasznáért munkálkodik s arra néz, mi hasznot húzhat másból.

8. A kegyelem pedig nem arra tekint, mi szolgál hasznára vagy kénye-kedvére, hanem inkább arra, ami soknak javára válik.

9. A természet örömest veszi a tiszteletet és becsülést.

10. A kegyelem pedig minden tiszteletet és dícsőséget híven Istenre hárít.

11. A természet retteg a megszégyenüléstől és megtévesztéstől.

12. A kegyelem pedig örül, hogy Jézus nevéért gyalázatot szenved.

13. A természet szereti a henyélést és testi nyugalmat.

14. A kegyelem pedig nem tud tétlen lenni, hanem örömest vállal magára munkát.

15. A természet keresi a ritkaságot és csecsebecsét és irtózik a közönséges és durva holmitól.

16. A kegyelem pedig az egyszerűben és alázatosban gyönyörködik, nem berzenkedik a daróc ellen és nem átall kopott ruhába öltözni.

17. A természet a mulandókra figyel, örül

a földi nyereségnek, szomorkodik a kárvallás on és egy kis sértő szóra haragra gerjed.

18. A kegyelem azonban az örökkévalókra figyel, nem tapad a mulandókhoz, fel nem háborodik a káron, el nem keseredik a keményebb szavakon; mert kincsét és örömét a mennyországba helyezte, ahol semmi sem vész kárba.

19. A természet haszonleső, örömestebb kap, mint ad és szeret külön tulajdonnal bírni.

20. A kegyelem pedig könyörületes és szíves; nem keres különösséget, kevéssel beéri és azt tartja, hogy „boldogabb adni, mint kapni". (Ap. cs. 20, 35.)

21. A természet hajlandó a teremtményekhez, maga testéhez, hiúságokhoz és szórakozásokhoz.

22. De a kegyelem az Istenhez és az erényekhez vonz, lemond a teremtményekről, megveti a világot, gyűlöli a test kívánságait, szűk korlátba szorítja a látogatásokat és pirul, ha nyilvánosság előtt kell föllépnie.

23. A természet örömest veszi a külső vigasztalást, hogy benne érzékileg gyönyörködjék.

24. De a kegyelem egyedül Istenben akar vigadozni és minden látható fölött a legfőbb jóban kíván gyönyörködni.

25. A természet mindent a maga hasznára

ért, nyereségéért tesz, nem tud semmit ingyen tenni, hanem jótéteményei fejében vagy egyenlőt vagy nagyobbat vagy dícséretet vagy kedvezményt vár és azt kívánja, hogy tetteit és szolgálatait kiki nagyra becsülje.

26. A kegyelem pedig nem keres semmi mulandót és Istennél egyéb jutalmat nem vár; nem is kíván a szükséges ideigvaló javakból többet, mint amennyi őt az örökkévaló javak elnyerésére segítheti.

27. A természet örül sok jóbarátjának és rokonának, dicsekszik előkelő rangjával és nemes származásával, kedveskedik a hatalmasnak, hízelkedik a gazdagnak, tapsol a magához hasonlónak.

28. A kegyelem pedig ellenségét is szereti, jóbarátai sokaságára nem büszke, rangra, származásra semmit sem ad, ha nagyobb erény nem jár vele.

29. Jobban kedvez a szegénynek, mint a gazdagnak, inkább szánakozik az ártatlanon, mint a hatalmason, örvend az igazmondónak, nem a hazug csalónak.

30. A jókat mindíg arra serkenti, hogy nagyobb kegyelmekre törekedjenek és Istén Fiához erényekben mindinkább hasonlítsanak.

31. A természet igen hamar panaszra fakad fogyatkozás vagy alkalmatlanság miatt.

32. A kegyelem békével tűri a szűkölködést.

33. A természet mindent magához ragad, magáért pöröl és vádaskodik.

34. A kegyelem pedig mindent Istenhez térít, akitől minden jó származik; semmi jót magának nem tulajdonít, magáról nagyokat nem állít, nem civakodik, saját véleményét nem helyezi másoké fölé, hanem mindenben, amit érez, amit belát, az örök bölcseségnek és isteni ítéletnek veti alá magát.

35. A természet titkokat akar tudni és újságokat hallani, szembe akar tűnni és érzékeivel sokat tapasztalni; azt kívánja, hogy mindenki csak róla beszéljen s olyan dolgokkal szeret foglalkozni, amelyekből dícséret és csodálat háramlik reá.

36. A kegyelem ellenkezőleg nem gondol újságok és ritkaságok tudásával, mert ezek mind a régi romlott állapotból erednek, amint nincs is e földön semmi új és maradandó.

37. Azért arra tanít, hogy érzékiségünket megfékezzük, a hiú dicsekvést és ámítást kerüljük, a dícséretes és méltán csodálatos dolgokat alázatosan elrejtsük és mindenben, amit teszünk és mindenben, amit tudunk, valódi hasznunkat, Isten dícséretét és dicsőségét keressük.

38. Nem akarja, hogy őt és cselekedeteit úton-útfélen teli torokkal dicsőítsék, hanem azt kívánja, hogy Istent minden adományai-

ban áldják, aki mindent tiszta szeretetből osztogat.

39. Ez a kegyelem természetfölötti világosság és Isten kiváló ajándéka, voltaképen a választottak jegye, az örök üdvösség záloga, mely az embert a földi dolgoktól a mennyeiek szeretetére emeli és a testi emberből lelki embert alkot.

40. Azért is minél jobban megtöri és legyőzi az ember a természetet, annál nagyobb mértékben árad reá a kegyelem; a belső ember pedig új látogatások következtében naponkint Isten képe szerint megújul.

55. A TERMÉSZET ROMLOTTSÁGA S AZ ISTENI KEGYELEM EREJE.

1. Uram Istenem, aki engem képedre és hasonlatosságodra teremtettél, add nekem, könyörgök, azt a kegyelmet, amely, mint az imént mutattad, oly fölséges és üdvösségemre annyira szükséges, hogy legyőzzem az én rossz természetemet, amely bűnre és veszedelemre vonz.

2. Mert érzem „testemben a bűn törvényét, mely ellenkezik lelkem törvényével és engem mint valami rabot", arra visz, hogy sok dologban az érzékiségnek engedjek; s nem is vagyok képes szenvedélyeinek ellen-

állni, hacsak szívembe nem öntöd szentséges kegyelmedet s ez védelmemre nem kel.

3. A te kegyelmedre mégpedig nagy kegyelmedre van szükségem, hogy a természetet meggyőzzem, amely kiskoromtól fogva szüntelen a rosszra hajlik.

4. Mert mióta Ádámban, az első emberben, elesett és a bűn által megromlott, e szeplő büntetése örökség gyanánt minden emberre átszállt; úgyhogy ugyanazon természet, melyet te jónak és igaznak teremtettél, most már a bűntől és gyarlóságtól megromlott természet, mivel indulata, ha magára van hagyva, gonosz és alávaló dolgokra vonz.

5. Mert az a kevés erő, amely benne maradt, olyan, mint a hamuban lappangó szikra.

6. Ez maga a természetes ész, mely sűrű ködbe borulva ítélni tud ugyan a jó és rossz között és látja, mily távol van az igaz a hamistól; de nincs ereje mindazt teljesíteni, amit jónak tart s nem is bír már sem az igazság teljes világával, sem indulatai józanságával.

7. Innen van, én Istenem, hogy a „belső ember szerint gyönyörködöm a te törvényedben", hisz tudom, hogy parancsod jó, igaz és szent, minden gonoszságot megfenyít és a bűn kerülésére ösztönöz; de a test szerint a bűn törvényének szolgálok, midőn in-

kább az érzékiségnek engedelmeskedem, mint az észnek.

8. Innen van, hogy „megvan bennem az akarat a jóra, de a véghezvitelre nem jutok" (Róm. 7, 18.)

9. Ez az oka, hogy sok jót akarok, de kis akadály miatt meghátrálok és szándékomtól elállok; mert hiányzik a kegyelem, mely gyarlóságomat gyámolítaná.

10. S innen van, hogy a tökéletesség útját ismerem és elég világosan látom, hogyan kell cselekednem; de mivel romlottságom terhe alatt görnyedek, nem emelkedem föl arra, ami tökéletesebb.

11. Ó, mily szükséges nekem, Uram, a te kegyelmed, hogy a jót megkezdjem, folytassam és végrehajtsam!

12. Nélküled semmit sem tehetek, de mindent elbírok veled, ha a te kegyelmed gyámolít.

13. Ó, valósággal mennyei kegyelem, mely nélkül tulajdon érdemeink és a természet minden ajándéka semmit sem érnek.

14. Kegyelem nélkül semmit sem ér előtted, Uram, a tudomány és a gazdagság, semmit a szépség és testi erő, semmit a ragyogó elme és ékesszólás.

15. Mert a természet ajándékai jókkal, rosszakkal közösek; de a kegyelem, vagyis az

isteni szeretet a választottak tulajdon ajándéka; akit ez díszít, méltó az örök életre.

16. Annyira fölülhalad mindent ez a kegyelem, hogy sem a jövendölés ajándéka, sem a csodatevő erő, sem bárminemű mélységes ismeret nem ér semmit nélküle.

17. Sőt a hit, remény és egyéb erények sincsenek kedvedre a szeretet és kegyelem nélkül.

18. Ó áldott kegyelem, mely a lelki szegényt erényekkel gazdagítod és a bővelkedőt szívből alázatossá teszed!

19. Jöjj, szállj le hozzám s töltsd el szívemet kora reggel vigasztalásoddal, hogy lelkem el ne epedjen bágyadtságtól és szívbeli szárazságtól.

20. Kérve-kérlek, Uram, hadd találjak kegyelmet színed előtt; mert elég nekem a te kegyelmed, ha nem is kapom meg a többit, amit a természet kíván.

21. Ha velem van a te kegyelmed, nem félek én semmi bajtól, ha zaklat is a kísértés és gyötör a sok háborúság.

22. Ez az én erősségem, ő ad jótanácsot és segítséget.

23. Hatalmasabb minden ellenségnél és bölcsebb minden bölcsnél.

24. Ő az igazság mestere, a fegyelem tanítója, a szív világossága, a szomorúság eloszlatója, a sanyarúság enyhítője, a félelem

előzője, az ájtatosság növelője, a könnyek fakasztója.

25. Mi vagyok nála nélkül, mint száraz fa és haszontalan, kivetni való tőke?

26. Azért, Uram, hadd előzzön és kövessen engem mindenkor a te kegyelmed és adja, hogy folyton-folyvást jóban foglalkozzam a te szent Fiad, Jézus Krisztus által. Amen.

56. MEG KELL MAGUNKAT TAGADNUNK ÉS KRISZTUST A KERESZT ÁLTAL KÖVETNÜNK.

1. Fiam, amennyire el tudsz magadtól távozni, annyival juthatsz közelebb szívemhez

2. Amint belső békességet szerez, ha kívülről semmit sem kívánsz, szintúgy Istennel egyesít, ha magadtól belsőkép elválsz.

3. Azt akarom, hogy megtanuld tökéletesen megtagadni magadat úgy, amint én akarom, minden ellenkezés és zúgolódás nélkül.

4. „Kövess engem: én vagyok az út, az igazság és az élet." (Jn. 14, 6.)

5. Út nélkül nem járhatsz; igazság nélkül nem láthatsz, élet nélkül nem élhetsz.

6. Én vagyok az út, melyen járnod kell, az igazság, melyet hinned kell, az élet, melyet reménylened kell.

7. Én vagyok a biztos út, a csalhatatlan igazság, a végtelen élet.

8. Én vagyok a legegyenesebb út, a leg-

főbb igazság, az igazi élet, boldog élet, örök élet.

9. Ha az én utamon maradsz, megismered az igazságot, az igazság megszabadít és elnyered az örök életet.

10. „Ha az életre be akarsz menni, tartsd meg a parancsokat." (Mt. 19, 17.)

11. Ha meg akarod ismerni az igazságot, higgy nekem.

12. „Ha tökéletes akarsz lenni, add el mindenedet." (Mt. 19, 21.)

13. Ha tanítványom akarsz lenni, tagadd meg magad.

14. Ha az örökké boldog életre akarsz jutni, vesd meg a jelen életet.

15. Ha azt akarod, hogy fölmagasztaljalak mennyek országában, alázd meg magad e világon.

16. Ha velem akarsz uralkodni, viseld velem együtt a keresztet.

17. Mert csak a kereszt szolgái találják meg a boldogság s igaz világosság útját.

18. Uram Jézus Krisztus, mivel szoros a te utad s a világnak sehogy sem kell, add, hogy én e világot megvessem és téged kövesselek.

19. „Mert nem nagyobb a szolga az uránál, sem a tanítvány a mesterénél." (Mt. 10, 24.)

20. Hadd törődjék bele a te szolgád szent

életedbe, mert ebben van az én üdvösségem és az igazi szentség.

21. Amit ezenkívül olvasok vagy hallok, nem üdít engem s nem vigasztal meg tökéletesen.

22. Fiam, mivel mindezt tudod és olvastad, boldog leszel, ha megtartod.

23. „Aki tudja az én parancsomat és megtartja, az szeret engem, én is szeretem őt és kinyilatkoztatom neki magamat és magam mellé ültetem Atyám országában." (Jn. 14, 21.)

24. Uram Jézusom, amint mondottad és igérted, úgy legyen, ó engedd elérnem!

25. Elfogadtam, elfogadtam szent kezedből a keresztet; viselem, halálomig hordozom, amint vállamra raktad.

26. Valóban kereszt a jó szerzetes élete, de a paradicsomba vezet.

27. A kezdet megvan, hátrálni s az útról letérni nem szabad.

28. Rajta tehát testvéreim, menjünk együtt; velünk lesz Jézus!

29. Jézusért vettük vállunkra ezt a keresztet; Jézusért viseljük végig a keresztet.

30. Segítőnk lesz, mert ő a mi vezérünk és útmutatónk. Ime, a mi királyunk előttünk megy s harcol is érettünk.

31. Kövessük őt férfiasan, ne féljen senki a veszélyektől; legyünk készek bátran meg-

halni érte a csatában; meg ne gyalázzuk dicsőségünket, hogy megfutunk a kereszt zászlójától.

VI. Jézust a keskeny úton kell követni.

57—59. FEJEZET.

57. AZ EMBER EL NE CSÜGGEDJEN NAGYON, HA VALAMI HIBÁBA ESIK.

1. Jobban tetszik nekem, fiam, a béketűrés és alázatosság a szerencsétlenségben, mint a vigasztalás és ájtatosság a szerencsében.

2. Mit búsulsz minden apróságon, amelyet ellened mondanak?

3. Ha nagyobb dolog volna, akkor sem kellene megindulnod rajta.

4. Hadd múljék el most; nem az első eset, nem is új, nem is lesz az utolsó, ha sokáig élsz.

5. Elég bátor vagy, míg semmi sem bánt; jótanácsokat is adsz s másokat biztatni és bátorítani is tudsz; de mikor a te ajtódon kopogtat váratlanul a baj, kifogysz a jótanácsból és erődből.

6. Vedd figyelembe nagy gyarlóságodat, melyet gyakran aprólékos dolgokban is tapasztalsz, de csak üdvösségedre szolgál, ha ez vagy ehhez hasonló megesik rajtad.

7. Vesd ki az eszedből, ahogyan bírod; s ha kellemetlen is, le ne sujtson, se ne vesződjél sokáig vele.

8. Legalább tűrd békével, ha örömmel nem bírod.

9. Habár nem örömest hallod is és boszszankodást érzel magadban; fékezd magad s ne engedd, hogy ajkaidról helytelen szó essék, amelyen a gyengébbek megbotránkozhatnának.

10. Majd lecsöndesedik a viharos indulat és a kegyelem visszatértével megédesedik a belső keserűség.

11. Még élek én, úgymond az Úr, kész vagyok rajtad segíteni és a szokottnál bőségesebben megvigasztalni, ha énbennem bízol és ájtatosan segítségül hívsz.

12. Légy béketűrőbb és készülj nagyobb szenvedésekre.

13. Nincs minden oda, ha érzed is, hogy gyötrelem és kemény kísértés háborgat.

14. Ember vagy, nem Isten; test vagy, nem angyal.

15. Hogy maradhatnál folyton az erény ugyanazon állapotában, mikor ez az angyalnak az égben és az első embernek a paradicsomban nem sikerült?

16. Én vagyok, aki a kesergőket bánatukban megvigasztalom és azokat, akik gyarlóságukat elismerik, istenségemhez fölemelem.

17. Ó Uram, áldott a te szavad, édesebb ajkamnak a méznél és a színméznél.

18. Hova lennék ennyi sok bajomban és szorongatásomban, ha föl nem bátorítanál szent igéiddel?

19. Mi gondom vele, akármit és akármennyit szenvedek, csak végre az üdvösség révpartjára jussak!

20. Adj jó véget; adj boldog kimúlást e világból.

21. Emlékezzél meg rólam, én Istenem és igazgass engem egyenes úton a te országodba. Amen.

58. NAGYON MAGAS DOLGOKAT ÉS ISTEN TITKOS ITÉLETEIT NEM KELL FÜRKÉSZNI.

1. Óvakodjál, fiam, mélységes dolgokról és Isten titkos ítéleteiről vitatkozni; mi az oka, hogy ez így teljesen magára van hagyva, amaz pedig annyi kegyelemben bővelkedik; ez annyira nyomorog, a másik oly szembetűnően van magasztalva?

2. Mindezek fölülmúlnak minden emberi bölcseséget és semmiféle okoskodás vagy vitatkozás nem képes Isten ítéletét kifürkészni.

3. Mikor tehát az ellenség effféléket bocsát szívedbe vagy nyugtalan emberek ilyesmiről kérdezősködnek, azt feleld a prófétával:

„Igazságos vagy, Uram, és igaz a te ítéleted." (Zs. 118, 187.)

4. És ezt: „Az Úrnak ítéletei igazak s önmagukat igazolják." (18, 10.)

5. Az én ítéleteimet rettegni kell, nem pedig feszegetni; mert emberi ésszel megfoghatatlanok.

6. Ne kutass, ne vitatkozzál a szentek érdemeiről, hogy melyik szentebb, melyik nagyobb a mennyek országában.

7. Effélék nem egyszer pörlekedéseket és haszontalan vitatkozásokat okoznak, a kevélységet és hiú dicsekvést táplálják, amiből aztán írígység és visszavonás támad, midőn egyik ezt, a másik azt a szentet iparkodik nagykevélyen előbbre tenni.

8. Efféléket tudni és fürkészni haszontalanság, ez a szenteknek nem kedves; mert én nem vagyok a visszavonás, hanem a békesség Istene; s ez a békesség inkább az alázatosságban, mint a maga fölmagasztalásában áll.

9. Némely ember szíve buzgó szeretetből inkább ezekhez, mint amazokhoz vonzódik, de ez a vonzódás inkább emberi indulatból, mint isteni szeretetből ered.

10. Én vagyok, aki a szenteket egytől-egyig teremtettem, én adományoztam nekik a kegyelmet, én adtam nekik a dicsőséget.

11. Én ismerem mindegyik érdemeit, én előztem meg őket szeretetem áldásaival.

12. Én ismertem kedveseimet a világ kezdete előtt, én választottam ki őket a világból, nem ők választottak engem.

13. Én hívtam meg őket kegyelmem által, magamhoz vontam irgalmam által, én vezettem őket sokféle kísértéseken keresztül.

14. Én öntöttem szívükbe fölséges vigasztalásokat, én adtam nekik végig kitartást, én koronáztam meg béketűrésüket.

15. Én ismerem az elsőt és utolsót, én őket mind megbecsülhetetlen szeretettel szívemhez szorítom.

16. Engem kell dícsérni minden szentemben, engem kell mindenfölött áldani és tisztelni mindenegyesben; mert én magasztaltam föl őket oly dicsőségesen, én választottam ki őket öröktől fogva minden előleges érdemük nélkül.

17. Aki tehát egyet legkisebbjeim közül megvet, a nagyot sem tiszteli, mert a kicsinyt is, a nagyot is én teremtettem.

18. Aki valamelyik szentet ócsárolja, engem ócsárol és mind egytől-egyig, akik a mennyekben vannak.

19. Ők mindnyájan egyek a szeretet kötelléke által, egyet éreznek, ugyanazt akarják és mindnyájan egy szívvel szeretik egymást.

20. Mégpedig ami sokkal több, jobban szeretnek engem, mint magukat és maguk érdemeit.

21. Mert maguk fölé emelkedve s minden önszeretetből kivetkőzve, mindenestül az én szeretetembe mennek át és benne örvendezve megnyugosznak.

22. Semmi sem képes őket tőlem elvonni vagy elkedvetleníteni; mert az örök igazsággal eltelve a szeretet olthatatlan tüzében lángolnak.

23. Hallgassanak tehát a testi és érzéki emberek és ne fecsegjenek a szentek állapotáról; hisz úgysem tudnak egyebet szeretni, mint csak a maguk jókedvét; elvesznek és hozzátesznek maguk kényük-kedvük szerint, nem beszélnek úgy, amint az örök igazságnak tetszik.

24. Soknál tudatlanság az oka, kivált azoknál, akikben kevés világosság van és akik ritkán tudnak valakit tökéletes lelki szeretettel szeretni.

25. Nagyobbára még természetes indulatból és emberi barátságból vonzódnak ezekhez vagy amazokhoz; s amint a földi dolgokban szokták, úgy képzelik maguknak a mennyei dolgokat is.

26. Pedig végtelen különbség van a között, amit tökéletlen emberek gondolnak és amit

felvilágosodott emberek felsőbb kinyilatkoztatás útján szemlélnek.

27. Azért, fiam, ne feszegess vakmerően olyan dolgokat, melyek értelmedet fölülmúlják; hanem inkább arra vigyázz, abban fáradozzál, hogy a mennyországban legalább a legkisebb lehess.

28. S ha valaki tudná is, melyik szentebb és nagyobb a másiknál a mennyországban, mi haszna lenne a tudásból, ha magát ezért előttem meg nem alázná és az én nevem nagyobb dicsőítésére nem buzdulna?

29. Sokkal kedvesebb dolgot cselekszik Isten előtt, aki bűneinek nagysága és erényeinek csekély számára gondol, ki megfontolja, mily messze áll a szentek tökéletességétől, mint az, aki nagyobb vagy kisebb voltukról vitatkozik.

30. Jobb a szentekhez ájtatos könyörgéssel és könnyhullatással folyamodni és dicsőséges esedezésüket alázatos szívvel kérni, mint az ő titkaikat hiú vizsgálat alá venni.

31. A szentek nagyon megelégszenek állapotukkal; csak az emberek is meg tudnának elégedni és hiábavaló fecsegéseikkel fölhagynának.

32. Nem dicsekednek tulajdon érdemeikkel, mivel maguknak semmi jót sem tulajdonítanak, hanem mindent nekem; amint csak-

ugyan én adtam nekik mindent végtelen szeretetből.

33. Oly nagy isteni szeretettel és túláradó örömmel vannak tele, hogy dicsőségüknek nincsen semmi híja és boldogságukban sem lehet fogyatkozás.

34. Minél nagyobb dicsőségben vannak a szentek, annál alázatosabbak magukban, de annál közelebb állnak is hozzám és annál kedvesebbek előttem.

35. Meg is van azért írva, hogy koronájukat Isten előtt letették, arcukra borultak a Bárány előtt és „imádták azt, aki mindörökkön-örökké él". (Jel. 5, 14.)

36. Sokan kérdezgetik, ki nagyobb a mennyországban, pedig szegények azt sem tudják, méltók lesznek-e a legkisebbek közé bejutni?

37. Nagy dolog a legkisebbnek is lenni a mennyek országában, ahol mindenki nagy, mert „mindenkinek istenfia a neve" és az is lesz. (Mt. 5, 7.)

38. „A legkisebb ezerré lesz", s a százesztendős bűnös meghal. (Iz. 60, 22.)

39. Mert mikor a tanítványok azt a kérdést vetették föl, ki nagyobb a mennyek országában, ezt a feleletet kapták: „Ha csak meg nem tértek s nem lesztek olyanok, mint a kisdedek, nem mentek be a mennyek országába."

„Aki tehát megalázza magát, mint ez a kisded, az nagyobb lesz a mennyek országában." (Mt. 18, 4.)

40. Jaj azoknak, akik méltatlannak tartják a kisdedekkel megalázódni, mert alacsony a mennyország ajtaja, be nem bocsátja őket.

41. Jaj a gazdagoknak is, akiknek már itt van vigasztalásuk; mert míg a szegények bemennek Isten országába, ők majd kívül állnak és jajveszékelnek.

42. Örüljetek, ti alázatosak, és örvendezzetek, ti szegények; mert tietek az Isten országa, de csak úgy, ha igazságban jártok.

59. MINDEN BIZODALMAT ÉS REMÉNYSÉGET EGYEDÜL ISTENBE KELL VETNI.

1. Uram, mi az én bizodalmam ez életben? Vagy mi az én legnagyobb vigasztalásom az ég alatt?

2. Nemde, te vagy, én Uram, én Istenem, kinek irgalma végtelen?

3. Hol volt nekem jó dolgom nálad nélkül? Vagy mikor járhattam rosszul, ahol te jelen voltál?

4. Inkább akarok szegény lenni teéretted, mint gazdag nálad nélkül.

5. Inkább akarok teveled e világon bujdosni, mint nálad nélkül az égben lenni.

6. Ahol te vagy, ott a mennyország! Ahol te nem vagy, ott a halál és pokol!

7. Te vagy az én kívánságom és azért utánad kell fohászkodnom, hozzád kiáltanom és esedeznem.

8. Senkiben sem bízhatom meg teljesen, hogy majd szükségem idején hathatós segítséget nyujt, csak tebenned egyedül, én Istenem.

9. Te vagy az én reménységem és bizodalmam, te vagy az én leghívebb vigasztalóm és jóakaróm minden ügyemben.

10. Mindenki a maga hasznát keresi, te tisztán csak az üdvösségemet és lelki előmenetelemet akarod és mindent javamra fordítasz.

11. Akkor is, mikor különféle kísértéseket és szorongatásokat bocsátasz reám, mind az én hasznomra rendeled, mert ezerfélekép szoktad próbára tenni, akiket szeretsz.

12. S eme próbákban éppoly szeretetre és dícséretre vagy méltó, mint mikor menynyei vigasztalásokkal látogatsz.

13. Tebenned helyezem tehát, Uram Istenem, minden reményemet, tehozzád folyamodom, a te kezedre bízom minden bajomat és aggodalmamat; mert amit te kívüled látok, mind gyarlónak és állhatatlannak találom.

14. Mert nem használ nekem az én sok jóbarátom; nem segíthetnek rajtam hatalmas

pártfogóim; nem adhatnak üdvös tanácsot okos tanácsadóim; nem oltalmazhat meg semmiféle csendes és kies hely, ha te magad nem védelmezel, nem segítesz, nem erősítesz, nem bátorítasz, nem vigasztalsz, nem oktatsz és őrizel.

15. Mert mind, ami a béke és a boldogság előmozdítására alkalmasnak látszik, nálad nélkül éppen semmi és voltaképen semmit sem segít a boldogságra.

16. Te vagy tehát minden jónak forrása, az élet magasztos eszménye, a bölcseség mélysége; mindenfölött benned reménykedni a te szolgáidnak legfőbb vigasztalása.

17. Rajtad csügg az én szemem, benned bízom, én Istenem, irgalmasság Atyja.

18. Áldd meg, szenteld meg lelkemet mennyei áldásoddal, hogy szent hajlékod és örök dicsőséged székhelye legyen; ne találkozzék Istenségednek ezen templomában semmi, ami szent fölséged szemét bánthatná.

19. Jóvoltod nagysága és irgalmasságod sokasága szerint tekints le rám és hallgasd meg szegény szolgád könyörgéseit, aki messze száműzve él a halál árnyékának országában.

20. Oltalmazd és őrizd a te szolgád lelkét e mulandó élet annyi veszedelme közt: kegyelmed kísérje és vezesse őt a békesség útján az örök fényesség hazájába. Amen.

NEGYEDIK KÖNYV.

AZ OLTÁRISZENTSÉG.

I. Buzdítás a szentáldozásra.

1—4. FEJEZET.

KRISZTUS SZAVA.

1. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradoztok és terhelve vagytok, és én megenyhítlek titeket." (Mt. 11, 28.)

2. „Az a kenyér, amelyet én adok, az én testem a világ életéért." (Ján. 6, 52.)

3. „Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely érettetek adatik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre." (Mt. 26, 26.)

4. Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, énbennem marad és én őbenne." (Ján. 6, 57.)

5. „Az igék, melyeket én mondottam nektek, lélek és élet." (Ján. 6, 64.)

1. MILY NAGY TISZTELETTEL KELL KRISZTUST FOGADNI.

1. Ezek a te szavaid, Krisztus, örök igazság, noha nem egy időben mondottad, nem is egy helyen vannak megírva.

2. Mivel tehát a te szavaid és igazak, hálával és híven kell mindazokat fogadni.

3. A te szavaid, mert te mondottad; de az enyém is, mert az én üdvösségemre mondtad.

4. Örömest fogadom a te szent ajkadról, hogy annál mélyebben vésődjenek szívembe.

5. Buzdítanak engem ezek a nagykegyességű, édességgel és szeretettel teljes szavak; de rettentenek vétkeim és ily nagy titok vételétől elriaszt engem tisztátalan lelkiismeretem.

6. Bátorít engem szavaid édessége, de terhel bűneim sokasága.

7. Azt parancsolod, hogy bízvást járuljak hozzád, ha azt akarom, hogy részem legyen veled; hogy a halhatatlanság táplálékát vegyem magamhoz, ha az örök életbe és az örök dicsőségbe akarok jutni.

8. „Jöjjetek hozzám", mondod „mindnyájan, kik fáradtok és terhelve vagytok és én megenyhítlek titeket". (Mt. 11, 28.)

9. Ó édes és barátságos szó a bűnös ember fülében, hogy te, Uram és Istenem, a

szűkölködőt és földhözragadt szegényt szent tested vételére hívod!

10. De ki vagyok én, Uram, hogy hozzád merjek járulni?

11. Ime, az egek egei be nem fogadnak, s te azt mondod: Jöjjetek hozzám mindnyájan.

12. Mit jelent ez a nagykegyelmes leereszkedés s az ily barátságos meghívás?

13. Hogy merjek hozzád közeledni, midőn semmi jót sem érzek magamban, ami engem arra biztathatna.

14. Hogyan vezesselek be hajlékomba, miután kegyes jóságodat oly gyakran megbántottam?

15. Az angyalok és arkangyalok tisztelnek téged, a szentek és igazak rettegnek és te azt mondod: Jöjjetek hozzám mindnyájan?

16. Ha te magad nem mondanád, ki hinné, hogy igaz?

17. Ha te nem parancsolnád, ki merne hozzád járulni?

18. Ime, Noé igaz ember volt, száz esztendeig dolgozott a bárka építésén, hogy kevesed magával megmeneküljön.

19. S én hogyan készülhessek egy óra alatt a világ Teremtőjének méltó vételéhez?

20. Mózes, a te nagy szolgád és kiváló barátod, rothadatlan fából alkotta a szekrényt

és tiszta arannyal borította be, hogy a törvény tábláját helyezze bele.

21. És én romlandó teremtmény, én merjelek téged, a törvény szerzőjét és az élet adóját oly könnyen szívembe fogadni?

22. Salamon, Izrael legbölcsebb királya, hét álló esztendeig építtette azt a fölséges templomot neved dicsőségére, nyolc napig ülte meg felszentelését, ezer engesztelő áldozatot mutatott be és a frigyszekrényt ünnepiesen nagy trombitaszó és víg ének közt helyezte az elkészített helyre.

23. És én boldogtalan és szegény ember, hogy vezesselek be házamba, mikor alig tudok félórát ájtatosan tölteni, s adná Isten, hogy csak egyszer is félórát töltenék méltóképen!

24. Ó Istenem, mennyit iparkodtak azok tenni, hogy neked kedveskedjenek!

25. Jaj, mily kevés mindaz, amit én teszek; mily rövid időt fordítok a készületre, mikor a szentáldozáshoz akarok járulni.

26. Ritkán szállok teljesen magamba, még ritkábban vagyok ment a szórakozástól.

27. Pedig Istenséged üdvhozó jelenlétekor bizony nem kellene semmiféle illetlen gondolatnak eszembe jutni és semmiféle teremtménnyel foglalkoznom; mert nem angyalt, hanem az angyalok urát akarom magamhoz venni.

28. Végtelen nagy a különbség a frigyszekrény között a benne levő szent dolgokkal és a te szentséges tested közt az ő kimondhatatlan erényeivel; amaz ószövetségi áldozatok közt, amelyek csak a jövendőnek példázatai voltak és a te szent tested valóságos áldozata közt, mely az ószövetségi áldozatok beteljesítője.

29. Miért nem gerjedek föl tehát jobban a te szentséges jelenlétedre?

30. Miért nem készülök nagyobb gonddal szentséges tested vételére, midőn ama régi szent pátriárkák és próféták, királyok és fejedelmek az egész néppel oly nagy ájtatosságot és buzgalmat tanúsítottak az isteni szolgálat iránt?

31. Dávid, az az istenfélő és jámbor király, teljes erejéből táncolt a frigyszekrény előtt, megemlékezve ama jótéteményekről, melyekben az ősatyák részesültek; különféle hangszereket készíttetett, zsoltárokat szerzett és örvendezéssel énekeltette, maga is a Szentlélek kegyelmétől ihletve hárfaszó mellett énekelt; megtanította Izrael népét Istent teljes szívből dícsérni és naponkint egy szájjal, egy lélekkel áldani és magasztalni.

32. Ha akkor oly nagy ájtatosságot gyakoroltak és Isten dícséretét oly ünnepiesen hangoztatták a frigyszekrény előtt, mily nagy

tiszteletet és buzgóságot kell tanúsítanom nekem és az egész keresztény népnek ezen nagy szentség jelenlétében és az Úr fölséges testének vételében?

33. Sokan idestova zarándokolnak a szentek ereklyéit nézni; csodálkoznak tetteik hallatára, nézegetik a roppant nagy templomokat és csókolgatják aranyba-selyembe takart szent csontjaikat.

34. És íme, Te itt nálam jelen vagy az oltáron, én Istenem, a szentek szentje, mindenek Teremtője, az angyalok ura.

35. Ama látogatásokra gyakran csak nyughatatlan kíváncsiság és újságlátás indít; s azért, ha visszatérnek, az erkölcsi javulásnak vajmi csekély gyümölcse látszik rajtuk, kivált, ha ez az idestova járás csak úgy könnyelműen és nem igazi töredelmességből történik.

36. Itt pedig az Oltáriszentségben egészen jelen vagy, én Uram Istenem, Jézus Krisztus. Itt szedi az ember az örök élet gyümölcseit, valahányszor téged méltóképen és ájtatosan magához vesz.

37. Erre bizony nem vonz valami könnyelműség, sem kíváncsiság vagy érzékiség, hanem erős hit, ájtatos remény és tiszta szeretet.

38. Ó Istenem, a világ láthatatlan Teremtője, mily csodálatosan bánsz velünk! Mily

édesdeden és kegyelmesen jársz el választottaiddal, akiknek tenmagadat adod eledelül az Oltáriszentségben.

39. Ez ugyancsak felülhalad minden értelmet; ez vonzza kiváltképen a jámborok szívét és lángra gyullasztja szeretetüket.

40. Mert a te igaz híveid, kik teljes életüket maguk megszentelésére fordítják, e méltóságos szentségből gyakran az ájtatosság nagy kegyelmeit és az erény szeretetét merítik.

41. Ó, mily csodálatos és elrejtett e szentség kegyelme, melyet csak Krisztus hívei ismernek, a hitetlenek pedig és a bűn rabjai nem tapasztalhatnak.

42. Ebből a szentségből lelki kegyelem árad, a lélekben az elveszett erény megkerül és a bűntől elrútított szépség visszatér.

43. Néha oly nagy ez a kegyelem, hogy a nyert ájtatosság bőségéből nemcsak a lélek, hanem a gyarló test is érzi, hogy benne az erő gyarapodik.

44. Azonban nagyon kell bánnunk és szánnunk a mi lanyhaságunkat és hanyagságunkat, hogy nem vonzódunk nagyobb vágyódással Krisztus szent testének vételéhez, noha őbenne van a választottak minden reménye és minden érdeme.

45. Mert ő a mi megszentelésünk és vált-

ságunk, ő a földön zarándoklók vigasztalása és a mennyekben a szentek örök boldogsága.

46. Azért végtelen szomorú, hogy sokan oly kevésbe veszik ezt az üdvhozó szentséget, mely az egeket megörvendezteti és az egész világot fönntartja.

47. Ó, mily vak, mily kemény az emberi szív, hogy ily kimondhatatlan ajándékot többre nem becsül és a mindennapi áldozás megszokása által még közömbösségre is vetemedik!

48. Mert ha ezt a legméltóságosabb Szentséget az egész világon csak egy helyen ünnepelnék és csak egy pap mutatná be a szentmisében: mit gondolsz, mily nagy kívánsággal vonzódnának az emberek ahhoz a helyhez és Istennek ama papjához, hogy az isteni titkok bemutatását lássák.

49. Most pedig nagy számmal vannak a feiszentelt papok és sok helyen mutatják be Krisztus áldozatát, hogy Isten szeretete és kegyessége az emberiség iránt annál nyilvánosabb legyen, minél messzebbre terjed a földkerekségen a szentáldozás.

50. Hálákat adok neked, áldott Jézus, örök pásztor, ki minket szegény számkivetetteket, drága szent testeddel és véreddel táplálni és a szentséges titkok vételére tulajdon ajkaid szavaival meghívni kegyeskedel,

midőn azt mondod: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtok és terhelve vagytok és én megenyhítlek titeket."

2. AZ OLTÁRISZENTSÉGBEN MUTATKOZIK ISTEN NAGY JÓVOLTA ÉS SZERETETE AZ EMBEREK IRÁNT.

1. Jóvoltodban és nagy irgalmasságodban bízva hozzád járulok, Uram, mint beteg az orvoshoz, mint éhező és szomjúhozó az élet kútfejéhez, mint szűkölködő az ég királyához, mint szolga urához, mint teremtmény a Teremtőhöz, mint szomorú az én kegyes vigasztalómhoz.

2. De honnan van az, hogy te jössz hozzám? Ki vagyok én, hogy önmagadat adod nekem?

3. Hogy mer a bűnös ember színed elé lépni? És te hogyan kegyeskedel a bűnöshöz betérni?

4. Ismered szolgádat és tudod, semmi jó sincs benne, hogy ezért ily nagy kegyelemre méltasd.

5. Megvallom tehát méltatlan voltomat, elismerem jóságodat, magasztalom kegyességedet és hálát mondok igen nagy szeretetedért.

6. Mert önmagadért cselekszed ezt, nem az én érdememért, hogy annál világosabban

lássam a te jóságodat, szereteted annál bővebben ömöljön szívembe és az alázatosság annál tökéletesebben meggyökerezzék bennem.

7. Mivel tehát neked így tetszik és meg is hagytad, hogy így legyen, nekem is tetszik leereszkedésed; ó, bárcsak bűneim akadályt ne vetnének!

8. Ó, édes és jóságos Jézus, mily nagy tisztelettel és hálaadással és dícsérettel tartozom neked, hogy szent testedet magamhoz vehetem, melynek méltóságát nincs ember, aki megmondhatná.

9. De vajjon mit gondoljak a szentáldozásnál, mikor az én Uramhoz járulok, akit méltóan nem vagyok képes tisztelni s kit mégis ájtatosan magamhoz akarok venni?

10. Mit gondolhatok jobbat és üdvösebbet, mint hogy magamat teljesen megalázzam színed előtt és a te véghetetlen jóvoltodat magasztaljam.

11. Dícsérlek, Istenem és örökké magasztallak, megalázom magam és méltatlan voltom mélységében alávetem magam szent Fölségednek.

12. Ime, te vagy a szentek szentje, én a bűnök söpredéke.

13. Ime, te hozzám közeledel, ki nem vagyok méltó szememet hozzád emelni.

14. Ime, te hozzám jössz, te velem akarsz lakni, a te lakomádra hívsz.

15. Te nekem mennyei eledelt, az angyalok kenyerét akarod táplálékul adni, éspedig nem mást, mint magadat, „az élet kenyerét, ki alászállottál az égből és életet adsz a világnak". (Jn. 6, 33.)

16. Ime, itt a szeretet forrása! Ó, mily nagy leereszkedés tündöklik belőle! Mily nagy hálaadás és dicsőítés illet ezért téged!

17. Ó, mily üdvös és áldásos volt szándékod, mikor ezt a nagy Szentséget rendelted! Mily édes és gyönyörűséges a lakoma, midőn önmagad adtad táplálékul!

18. Ó, mily csodálatos, Uram, a te működésed, mily hatalmas a te erőd, mily kimondhatatlan a te igazságod!

19. Szólottál ugyanis és minden megtett s ez a titok is úgy lett, mert te parancsoltad.

20. Csodálatos, hitelreméltó, bár az emberi elmét végtelenül túlhaladja, hogy te, Uram és Istenem, igaz Isten és igaz ember, a kenyér és bor színe alatt egészen jelen vagy, az áldozó magához vesz, de magad el nem enyészel.

21. Te, a mindenség Ura, ki semmire sem szorulsz, a te Szentséged által mibennünk akartál lakni.

22. Őrizd meg tehát szívemet és testemet szeplőtelenül, hogy vidám és tiszta lelki-

ismerettel gyakran ülhessem meg szentséges titkaidat és örök üdvösségemre vehessem azt, amit kiváltkép a te tiszteletedre és örök emlékezetedre szerzettél és rendeltél.

23. Örvendezz lelkem s adj hálát Istennek e dicső ajándékért és e kiváló vigasztalásért, ameiyet neked e siralomvölgyében hagyottl

24. Mert ahányszor e titokhoz járulsz és az Úr testét magadhoz veszed, mindannyiszor megváltásod munkájával foglalkozol és Krisztus minden érdemében részesülsz.

25. Mert Krisztus szeretete soha el nem fogy s engesztelésének nagysága soha ki nem merül.

26. Azért mindenkor szívbeli megújulással kell hozzá készülnöd és az üdvösség nagy szentségét figyelmes elmélkedéssel fontolóra venned.

27. Éppoly nagynak, újnak és édesnek tartsd, mikor misét mondasz vagy hallgatsz, mintha Krisztus aznap szállna a Szent Szűz méhébe és lenne emberré, vagy mintha a keresztfán függve szenvedne és halna meg az emberek üdvéért.

3. HASZNOS GYAKRAN ÁLDOZNI.

1. Ime, hozzád járulok, Uram, hogy boldog legyek ajándékodból és örvendezzek szent

vendégségedben, melyet te, Istenem, „kedvességedben a szegénynek készítettél". (Zs. 61, 11.)

2. Ime, tebenned van mind, amit kívánnom lehet és kell, te vagy üdvösségem és váltságom, reménységem és erősségem, édességem és dicsőségem.

3. „Vigasztald" meg tehát ma a „te szolgád lelkét; mert tehozzád, Úr Jézus, emeltem föl lelkemet." (Zs. 85, 4.)

4. Ájtatos szívvel és nagy tisztelettel óhajtlak most magamhoz venni, hajlékomba kívánlak fogadni, hogy Zakeussal méltó legyek áldásodat megnyerni s Ábrahám fiai közé számíttatni.

5. Lelkem kívánva-kívánja szent testedet és szívem veled egyesülni óhajt.

6. Add nekem magadat és elég az nekem; mert nélküled haszontalan minden vigasztalás.

7. Nálad nélkül nem lehetek, látogatásod nélkül nem élhetek.

8. Azért szükséges gyakran hozzád járulnom és téged üdvös orvosságul magamhoz vennem, hogy el ne fogyatkozzam az úton, ha e mennyei táplálék nélkül vagyok.

9. Hiszen hajdan, mikor a népet tanítottad és mindenféle betegséget gyógyítottál, te mondottad, irgalmas Jézus: „Nem akarom

őket éhen hazabocsátani, hogy ki ne fogyjanak az úton erejükből." (Mt. 15, 32.)

10. Velem is így cselekedjél tehát, aki magadat e nagy szentségben híveid vigasztalására hagytad.

11. Mert te vagy a lélek édes tápláléka és aki téged méltón fogad szívébe, az örök dicsőség részese és örököse.

12. Nekem, aki oly gyakran megbotlom és vétkezem, oly hamar ellankadok és elfáradok, igen szükséges, hogy magamat gyakori imádság, gyónás és szent tested vétele által megújítsam, tisztogassam, fölserkentsem, hogy kitűzött szent célomtól el ne essem, ha hosszabb ideig ezek nélkül maradnék.

13. Mert az ember szíve kiskorától hajlandó a gonoszra és ha az isteni orvosság nem segít rajta, csakhamar még gonoszabbra vetemedik.

14. De a szentáldozás visszatart a gonosztól és megerősít a jóban.

15. Ha ugyanis, most oly sokszor tunya és hanyag vagyok, mikor áldozom vagy misézem, mi lenne, ha orvossággal nem élnék és ily hathatós segítséget nem keresnék?

16. És habár nincs módomban mindennap áldozni s nem is vagyok a szentmiseáldozat bemutatására kellőkép előkészülve: igyekszem mégis, hogy alkalmas időben ezen

isteni titkokhoz járuljak és ily nagy kegyelemben részesüljek.

17. Mert ez a hívő léleknek egyik fővigasztalása, hogy még távol tőled e halandó testben zarándokol, Istenéről megemlékezve a végtelen szeretet zálogát gyakran buzgó szívvel magához vegye.

18. Ó, mily nagy a te szereteted irántunk! Mily csodálatos a te leereszkedésed, hogy te, Úristen, minden lélek teremtője és éltetője, a szegény lelket arra méltatod, hogy hozzá beszélj és éhségét egész istenségeddel és emberségeddel csillapítsd!

19. Ó, áldott szív, boldog lélek, aki oly szerencsés, hogy téged, Urát Istenét, ájtatosan magához vegyen és vételedben lelki vigasztalással és örömmel elteljék.

20. Ó, mily nagy Urat fogad hajlékába, mily kedves vendéget vezet be, mily nyájas társat talál, mily hű barátot nyer, mily dicső és nemes jegyest zár szívébe, aki mindenfölött kedves és minden kívánatost fölülmúl!

21. Némuljon el jelenlétedben, édes Jézusom, az ég és a föld és minden ékességük; mert ami szép és dícséretes van az égen és földön, mind a te bőkezű adakozásodból származik és nem éri el neved dicső voltát, akinek bölcsesége mérhetetlen.

4. NAGY ÁLDÁSOKBAN RÉSZESÜLNEK, AKIK ÁJTATOSAN ÁLDOZNAK.

1. Én Uram Istenem, előzd meg szolgádat édességed áldásaival, hogy fölséges Szentségedhez méltóképen és ájtatos szívvel járulhassak.

2. Emeld föl szívemet hozzád és ragadj ki nagy lelki tespedésemből. Látogass meg üdvözítő erőddel, hogy lelkem megízlelje édességedet, mely e Szentségben mint forrásban bőségesen rejlik.

3. Világosítsd meg szememet is, hogy szemléljem e dicső titkot és erősíts meg, hogy rendületlen hittel igaznak tartsam.

4. Mert a te munkád nem emberi erőlködés; a te szent alkotásod nem emberi találmány.

5. Nincs is olyan ember, aki ezt magától fölfoghatná és megérthetné; mert az angyali értelemnek élességét is fölülmúlja.

6. És én, méltatlan bűnös, por és hamu, mit fürkészhetek és érthetek e fölséges és szent titokból?

7. Uram, szívem egyszerűségében igaz és erős hittel és a te parancsod szerint nagy reménnyel és tisztelettel járulok hozzád; és erős hittel hiszem, hogy te, igaz Isten és ember, itt e szentségben jelen vagy.

8. Te akarod, Uram, hogy magamhoz vegyelek és szeretetben veled egyesüljek.

9. Azért kérem irgalmasságodat és esedezem, add meg nekem azt a kiváló kegyelmet, hogy egészen elolvadjak benned, szeretettől áradozzak és ezentúl semmi egyéb vigasztalással ne törődjem.

10. Mert ez a legfölségesebb és legméltóságosabb Szentség a lélek és a test üdvössége, minden lelki betegség orvossága, ez vétkeimet meggyógyítja, gonosz indulataimat megzabolázza, kísértéseimet legyőzi vagy enyhíti; nagyobb kegyelmet áraszt szívembe, a gyönge erényt gyarapítja, a hitet megszilárdítja, a reményt erősbíti, a szeretetet lángra gyullasztja és növeszti.

11. Istenem, lelkem gyámola, minden emberi gyarlóság orvosa, minden belső vigasztalás ajándékozója, sok jóval ajándékoztad meg már és egyre ajándékozod e szentségben a te híveidet, kik ájtatos szívvel járulnak hozzá.

12. Mert sok vigasztalást öntesz szívükbe a sok mindenféle szorongatás ellen és bátortalanságuk mélységéből oltalmad reményére emeled és új kegyelemmel annyira megerősíted és megvilágosítod őket belsőképen, hogy akik imént a szentáldozás előtt aggódtak és semmi buzgóságot sem éreztek, utóbb azt tapasztalták, hogy a mennyei eledel és mennyei ital által megenyhülve jobb emberekké változtak.

13. Azért bánsz pedig oly kegyelmesen a te választottaiddal, hogy valósággal megismerjék és tapasztalásból tudják, mily tehetetlenek önmaguktól, mily sok jót és kegyelmet nyernek tőled.

14. Mert maguktól hidegek, kemények, áhítatlanok; a te kegyelmed által pedig buzgók, serények és ájtatosak lesznek.

15. Ki járul ugyanis alázatos szívvel az édesség forrásához, hogy belőle valami édességet ne merítene?

16. Vagy ki áll nagy tűznél, hogy valamennyire meg ne melegedjék?

17. Te pedig, Uram, folyton áradozó és mindig teli forrás vagy; tűz, mely mindig él, de soha ki nem alszik.

18. Azért ha nem is szabad a forrás teljességéből merítenem és szomjúságom oltásáig innom; legalább a mennyei csatorna nyílását illetem ajkammal, hogy onnan legalább kis csöppet kaphassak szomjúságom oltására, hogy egészen el ne száradjak.

19. És ha nem is lehetek szent, mint az égiek és lángoló, mint a kerubok és szeráfok, igyekszem mégis ájtatos lenni és szívemet előkészíteni, hogy ez életadó szentség alázatos vételéből annak a mennyei tűznek legalább valami kis szikráját vehessem.

20. Ami pedig hiányzik bennem, egészítsd ki kegyelmesen és irgalmasan, áldott Jézu-

som, szentséges Megváltó, aki mindenkit magadhoz hívni méltóztattál, midőn mondottad: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik vesződtök és terhelve vagytok, én megenyhítlek titeket."

21. Én valóban arcom verítékével fáradok, szívfájdalommal szenvedek a bűn terhe alatt, a kísértések miatt folytonos nyugtalanságban élek, sok mindenféle gonosz szenvedély rabságában sínylődöm és nincs, aki megsegítsen, nincs, aki megszabadítson és üdvözítsen, csak te, üdvözítő Uram Istenem; neked ajánlom magamat és amim van, hogy megoltalmazz és az örök életre vezérelj.

22. Fogadj el engem szent neved dícséretére és dicsőségére, ki testedet és véredet ételül és italul készítetted nekem.

23. Engedd, Uram, üdvözítő Istenem, hogy e nagy szentségnek gyakori vétele által növekedjék bennem az ájtatosság és buzgalom.

II. Lelki előkészület az áldozáshoz.

5—9. FEJEZET.

5. AZ OLTÁRISZENTSÉG NAGY MÉLTÓSÁGA ÉS A PAPI HIVATAL.

1. Ha az angyalok tisztasága és Keresztelő Szent János szentsége ragyogna is benned,

mégsem volnál méltó e szentséget magadhoz venni vagy kiszolgáltatni.

2. Mert nem ember érdeme, hogy Krisztus szentségét ember szentelje, Istennek bemutassa, kezébe vegye és az angyalok kenyerével táplálkozzék.

3. Fölséges titok ez és nagy az áldozópapok méltósága, akiknek az van megadva, ami az angyaloknak sincs megengedve.

4. Mert egyedül az Anyaszentegyházban törvény szerint fölszentelt papoknak van hatalmuk misézni és Krisztus testét és vérét Istennek bemutatni.

5. A pap ebben Isten szolgája, aki Isten igéjét Isten parancsa és rendelete szerint kimondja; de Isten benne a főtényező, a láthatatlan cselekvő, akinek minden, amint Ő akarja, engedelmeskedik és kinek minden, amint parancsolja, szótfogad.

6. Többet kell tehát hinned e fölséges szentségben a mindenható Istennek, mint saját érzékeidnek vagy valamely látható jelnek.

7. Azért félelemmel és nagy tisztelettel kell e szent cselekményhez járulnod.

8. Vigyázz tehát magadra és gondold meg, mily hivatalt kaptál a püspök kezének reád tétele által.

9. Ime, pappá lettél, a szentmise bemutatására vagy fölszentelve, láss hozzá tehát, hogy mikor annak ideje van, híven és ájta-

tosan mutasd be Istennek az áldozatot és magadat feddhetetlenül viseljed.

10. Nem könnyítettél terheden, hanem még szorosabb kötelék fűz a fegyelemhez és sokkal nagyobb tökéletességre és szentségre vagy köteles.

11. A pap minden erénnyel ékeskedjék és másoknak jó életre példát adjon.

12. Társas életében ne járjon a világiak szokásos és közönséges útjain, hanem a mennyekben az angyalokkal vagy a földön a tökéletes emberekkel.

13. A pap szent ruhába öltözve Krisztus képét viseli, hogy Isten előtt magáért és az egész népért alázatosan és ájtatosan könyörögjön.

14. Maga előtt és maga mögött a szent kereszt jelét viseli, hogy Krisztus szenvedését szüntelen emlékezetében tartsa.

15. Keresztet visel maga előtt a miseruhán, hogy Krisztus nyomdokát gondosan szem előtt tartsa és serényen követni igyekezzék.

16. Hátul is a szent kereszttel van jelölve, hogy ami bántalmat mástól szenved, Istenért békével tűrje.

17. Elöl keresztet visel, hogy sirassa a maga bűneit; hátul pedig, hogy mások vétkein is szánakozva szomorkodjék, s eszében tartsa, hogy ő Isten és a bűnös ember között közbenjárónak van rendelve.

18. Azért föl ne hagyjon az imádsággal és szentáldozattal, míg Istentől kegyelmet és irgalmat nem nyer.

19. Mikor a pap misézik, Istent tiszteli, az angyalokat örvendezteti, az Anyaszentegyházat építi, az élőket segíti, a holtakat vigasztalja, önmagát pedig minden jóban részesíti.

6. KÉRDÉS AZ ELŐKÉSZÜLETRŐL AZ ÁLDOZÁSHOZ.

1. Uram, mikor a te méltóságodat és az én méltatlanságomat tekintem, igen megrettenek és szégyenkezem magamban.

2. Mert ha nem járulok hozzád, az élettől futok; ha pedig méltatlanul odatolakodom, bűnbe esem.

3. Mitévő legyek tehát, Istenem, segítségem és tanácsadóm szükségeimben?

4. Mutasd meg nekem az igaz utat. Taníts valami rövid gyakorlatra, mely előkészít a szentáldozáshoz.

5. Mert igen hasznos tudnom, mikép készítsem elő szívemet ájtatosan és tisztelettel szentséged üdvös vételére vagy pedig e nagy és isteni áldozat bemutatására.

7. LELKIISMERETÜNK MEGVIZSGÁLÁSA ÉS AZ ERŐS FOGADÁS.

1. Először is nagy szívbeli alázattal és a legmélyebb tisztelettel, élő hittel s egyedül Isten dicsőségét kereső buzgó szándékkal járuljon a pap e szentség bemutatásához, kiszolgáltatásához és vételéhez.

2. Szorgalmasan vizsgáld meg lelkiismeretedet és tehetséged szerint igaz bánattal és alázatos gyónással tisztítsd meg és ékesítsd föl lelkedet, hogy tudomásod szerint semmi ne maradjon rajta, ami terhelné és akadályozna, hogy szabadon járulhass e szentséghez.

3. Szánjad-bánjad általában minden bűnödet, a mindennapi hibák fölött pedig külön bánkódjál és keseregj.

4. És ha az idő engedi, szíved rejtekén valld meg Istennek szenvedélyeid nyomorúságát.

5. Sóhajtozzál és bánjád, hogy még oly testi és világias vagy.

6. Hogy oly féktelenek a szenvedélyeid, oly tele vagy gonosz indulatokkal és kívánságokkal.

7. Hogy oly gondatlan vagy külső érzékeid őrzésében; hogy oly gyakran haszontalan képzelődésekre keveredel.

8. Hogy oly hajlandó vagy a külsőkre, oly tunya a belsőkre.

9. Oly gyors a nevetésre és féktelenségre, oly lassú a sírásra és bűnbánatra.

10. Oly készséges a könnyelműségre és testi kényelemre, oly késedelmes a komolyságra és lelki buzgóságra.

11. Oly kíváncsi új hírek hallására és szép dolgok látására, oly kedvetlen a megalázó, silány dolgok elfogadására.

12. Oly telhetetlen a gyüjtésben, oly fösvény az adakozásban, oly szívós a megtartásban.

13. Oly vigyázatlan a beszédben, oly fékezetlen a hallgatásban.

14. Oly rendetlen erkölcsödben, oly rakoncátlan cselekedeteidben.

15. Oly telhetetlen az ételben, oly süket Isten igéjére.

16. Oly gyors a nyugalomra, oly késedelmes a munkára.

17. Oly figyelmes a mesékre, oly aluszékony a szent virrasztásra.

18. Oly sietö a bevégzésre, oly tétovázó a figyelésben.

19. Oly rest a zsolozsmára, oly langyos a misemondásban, oly száraz az Úr vételében.

20. Oly hamar szórakozó, oly ritkán egészen magadba szálló.

21. Oly hamar haragra gerjedő, oly könnyen sértegető.

22. Oly hajlandó a megítélésre, oly kemény a megdorgálásban.

23. Oly jókedvű a szerencsében, oly csüggeteg a szenvedésben.

24. Oly szapora a jószándékban, oly rest a véghezvitelükben.

25. Ha ezeket és egyéb hibáidat szívbeli bánatta· és saját gyarlóságod megútálásával megsirattad és meggyóntad, erősen fogadd meg, hogy életedet megjobbítod és a jóban előmenetelt teszel.

26. Azután teljes hódolattal és őszinte akarattal áldozd föl magadat szíved oltárán nevem dicsős·ségére égő áldozatul, azaz testedet és lelkedet hűségesen reám bízd.

27. Hogy így méltón járulhass az áldozat bemutatásához és az én testem szentségét üdvösségesen magadhoz vehesd.

28. Nincs ugyanis méltóbb áldozat, sem hathatósabb elégtétel a bűnök eltörlésére, mint mikor az ember a szentmisében vagy szentáldozás közben Krisztus teste bemutatásával együtt önmagát tisztán és osztatlanul Istennek föláldozza.

29. Ha az ember mindent megtesz, ami tőle telik és őszinte bánata van, valahányszor bocsánatért és kegyelemért járul hozzám: „Élek én, mondja az Úr, nem akarom a bű-

nös halálát, hanem inkább, hogy megtérjen és éljen (Ex. 33, 11.); bűneiről többé meg nem emlékezem, hanem minden meg lesz neki bocsátva."

8. KRISZTUS ÁLDOZATA A KERESZTFÁN ÉS MAGUNK FÖLÁLDOZÁSA.

1. Amint én a keresztfán kiterjesztett karokkal és mezítelen testtel szívesen feláldoztam magamat az Atyaistennek a te bűneidért úgy, hogy semmi sem maradt bennem, ami Isten engesztelésére áldozattá nem vált volna: úgy kell neked is mindennap a szentmisében magadat önként, minden erőddel és kívánságoddal, a legbensőbben nekem tiszta és szent áldozatul bemutatnod.

2. Nem kívánok én tőled mást, mint hogy magad mindenestül reám bízni iparkodjál.

3. Amit magadon kívül adsz, semminek sem tartom, mert nem adományodat keresem, hanem tégedet.

4. Amint neked nem volna elég, ha mindened megvolna, csak én nem: úgy nekem sem tetszik, akármit adsz is, ha magadat nem adod.

5. Magadat add nekem, mindenestül add oda magadat Istenért: és kedves lesz adományod.

6. Látod, én egészen föláldoztam maga-

mat érted Atyámnak; odaadtam neked testemet ételül, véremet italul, hogy én egészen a tied legyek, te pedig egészen az enyém maradj.

7. Ha azonban magadra támaszkodol és nem hagyod magadat önként az én akaratomra, nem teljes az áldozatod, nem is lesz köztünk tökéletes egyesség.

8. Ha tehát szabadságot és kegyelmet akarsz nyerni, minden cselekedeted előtt önmagadat ajánld és áldozd fel önként Isten kezébe.

9. Azért jutnak oly kevesen mennyei világosságra és belső szabadságra, mert nem tudják magukat tökéletesen megtagadni.

10. Rendületlenül áll az én szavam: „Ha valaki le nem mond mindenről, nem lehet az én tanítványom." (L. 14, 33.)

11. Ha tehát az én tanítványom akarsz lenni, magadat és minden kívánságodat nekem áldozd fel.

9. MAGUNKAT ÉS MINDENÜNKET ISTENRE KELL BIZNUNK ÉS MINDENKIÉRT IMÁDKOZNUNK.

1. Uram, ami az égen és földön van, mind a tied.

2. Azért fel akarom magamat ajánlani szent felségednek önkéntes áldozatul s mindörökké a tied maradni.

3. Uram, szívem egyszerűségében felajánlom magamat neked ma örökös szolgádul, hogy kedvedben járjak és téged örökké dícsérő áldozat legyek.

4. Fogadj el engem drága szent tested áldozatával együtt, melyet az angyalok láthatatlan jelenlétében bemutatok, hogy nekem és egész népednek üdvösségére szolgáljon.

5. Uram, eléd terjesztem könyörületed oltárán minden bűnömet és hibámat, melyet előtted és szent angyalaid előtt elkövettem ama naptól, melyen először vétkeztem, mind e jelen óráig, hogy te azokat mindenestül felgyujtsd és szereteted tüzével elégesd; bűneim minden undokságát letöröld, lelkiismeretemet minden vétektől megtisztítsd, a bűn miatt elvesztett kegyelmedet visszaadd, mindent teljesen megbocsáss és a béke csókjára irgalmasan magadhoz engedj.

6. Mit tehetek bűneimért egyebet, mint hogy azokat alázatosan meggyónjam és megsirassam és szüntelen bocsánatért esedezem.

7. Esdve kérlek, én Istenem, hallgass meg kegyelmesen, midőn színed előtt állok.

8. Útálom szívemből minden bűnömet, többé nem akarom elkövetni; hanem bánom és amíg élek, bánni fogom s kész vagyok

értük bűnhödni és tehetségem szerint eleget tenni.

9. Bocsásd meg, Úristen, bocsásd meg bűneimet szent nevedért; mentsd meg lelkemet, melyet drága véreddel megváltottál.

10. Ime a te irgalmadra hagyom, kezedbe ajánlom magamat.

11. Cselekedjél velem jóságod szerint, nem az én gonoszságom és álnokságom szerint.

12. Kezedbe ajánlom, ami jó bennem van, bár igen kevés és tökéletlen, hogy azt megtisztítsd és megszenteld, hogy kedvesen fogadd és színed előtt kellemessé tegyed; engem pedig, tunya, haszontalan embert, boldog és üdvösséges kimúlásra juttass.

13. Felajánlom neked az istenfélők minden jámbor kívánságát; szüleim, barátaim, testvéreim s minden hozzám tartozók szükségeit és mindazokét, kik szeretetedért velem vagy másokkal jót tettek; akik tőlem magukért vagy övéikért imádságot vagy misét kívántak és kértek, akár még testben élnek, akár már e világból kimúltak; hogy mindnyájan kegyelmed segítségét, vigasztalásod bátorítását, veszedelemtől oltalmat, büntetéstől szabadulást nyerjenek és hogy minden gonosztól megmenekedve neked vidám szívvel nagy hálát adjanak.

14. Felajánlom neked könyörgéseimet és

engesztelő áldozatomat kiváltképen azokért is, akik engem valamikor megbántottak, szomorítottak vagy rágalmaztak vagy valami kárt vagy keserűséget okoztak.

15. Nemkülönben mindazokért, akiket valaha megszomorítottam, háborítottam, megkárosítottam és megbotránkoztattam szóval vagy cselekedettel, tudva vagy tudatlanul, hogy nekünk mindnyájunknak szintén megbocsásd bűneinket és egymás ellen való vétkeinket.

16. Végy ki, Úristen, szívünkből minden gyanakodást, bosszúságot, haragot, versengést és mindent, ami a szeretetet megsértheti és a testvéri egyességet kisebbítheti!

17. Irgalmazz, Uram, irgalmazz azoknak, kik irgalmadért esedeznek; adj kegyelmet a nélküle szűkölködőknek, azoknak, kiknek hiányzik, és engedd úgy élnünk, hogy méltók lehessünk kegyelmedben részesülni és az örök életre eljutni. Amen.

III. A gyakori szentáldozás.

10—11. fejezet.

10. AZ OLTÁRISZENTSÉG VÉTELÉT NEM KELL KÖNNYEN ELMULASZTANI.

1. Hogy gonosz indulataidból és vétkeidből kigyógyulhass és az ördög minden kí-

sértése és csalárdsága ellen erősebb és vigyázóbb lehess: gyakran kell a kegyelem és irgalmasság forrásához, a kegyesség és minden tisztaság kútfejéhez folyamodnod.

2. Tudja ugyanis az ellenség, hogy nagy haszon és a leghathatósabb orvosság van a szentáldozásban; azért minden úton-módon, ahol csak szerét teheti, azon erőlködik, hogy a hívőket és istenfélőket attól elvonja és visszatartsa.

3. Mert némelyek éppen akkor szenvednek az ördög gonoszabb incselkedéseitől, mikor a szentáldozáshoz készülnek.

4. A gonoszlélek ugyanis, amint Jób könyvében írva van, az Isten fiai közé megy, hogy őket szokott gonoszságával háborgassa vagy megfélemlítse és elcsüggessze, hogy ekképen buzgóságukat csökkentse, vagy ostromaival hitüket megingassa, hogy ha szerét ejtheti, vagy egészen elhagyják a szentáldozást vagy csak lanyhán járuljanak hozzá.

5. De nem kell gondolni semmit az ördög csalárdságával és sugalmaival, akármily rútak és szörnyűségesek; hanem minden efféle ábrándot az ő fejére kell hárítani.

6. Meg kell vetni és csúfolni a nyomorultat és támadásai meg ama nyugtalanság miatt, melyet okoz, nem kell elhagyni a szentáldozást.

7. Nem ritkán akadályt gördít a túlságos gond, hogy megvan-e az emberben a kellő ájtatosság, valamint az a bizonyos szorongás: gyónjál-e?

8. Cselekedjél a bölcsek tanácsa szerint, vesd ki szívedből azt az aggodalmat és töprengést, mert gátat vet Isten kegyelmének és elveszi szíved ájtatosságát.

9. Valami kis zavar vagy neheztelés miatt el ne mulaszd az Úr vételét: hanem eredj hamar, gyónjál meg és bocsásd meg örömest, amivel megbántottak.

10. Ha pedig te bántottál meg valakit, kérj alázatosan bocsánatot, s az Isten is örömest meg fog neked bocsátani.

11. Mit használ a gyónást és szentáldozást sokára halogatni?

12. Mihamarabb tisztítsd meg lelkedet, vesd ki hamar a mérget: siess, vedd be az orvosságot és jobban lesz dolgod, mintha később halasztanád.

13. Ha ma ezért mulasztod el, holnap talán nagyobb akadály támad s így sokáig elmaradnál a szentáldozástól és még alkalmatlanabb lennél rá.

14. Azért siess, rázd le magadról e pillanatnyi nehézséget és hanyagságot.

15. Mert semmit sem használ sokáig gyötrődnöd, sokáig nyugtalanságban maradnod és

a mindennapi akadályok miatt az isteni dolgoktól magad távoltartanod.

16. Sőt fölötte ártalmas a szentáldozást sokáig halasztani; mert ebből nagy lelki tunyaság szokott származni.

17. De fájdalom, nem egy lanyha és rendetlen életű ember kapva-kap az alkalmon, hogy gyónását elhalassza, örömest húzza-halasztja a szentáldozást, hogy ne legyen kénytelen magára jobban vigyázni.

18. Jaj, mily kevés szeretet és gyöngéd ájtatosság van azokban, kik a szentáldozást oly könnyen halogatják!

19. Mily boldog és Isten előtt kedves, ki úgy él és lelkét oly tisztán tartja, hogy akár mindennap kész a szentáldozásban részesülni, s ezt meg is tenné, ha szabad volna és szemet nem szúrna.

20. Ha valaki alázatosságból vagy egyéb méltó okból néha tartózkodik a szentáldozástól, dícséretreméltó e tiszteletért.

21. Ha pedig tunyaság a titkos oka, serkentse magát és tegye meg, ami tőle telik; és az Úr teljesíti kívánságát a jóakaratra való tekintetből, melyet kiváltkép nagyba szokott venni.

22. Midőn pedig helyes ok akadályozza benne, gerjessze fel magában mindíg a jóakaratot és a jámbor szándékot az Úr teste

vételéhez, és így nem marad a szentáldozás gyümölcse nélkül.

23. Mert az ájtatos ember mindennap, sőt minden órában üdvösségesen és akadály nélkül járulhat a lelki szentáldozáshoz.

24. Mindazáltal bizonyos napokon és kiszabott időben Üdvözítőjének szent testét forró szeretettel és tisztelettel a szentségben is magához kell vennie és ebben inkább Isten dícséretét és dicsőségét kell szemmeltartania, mint a maga vigasztalását keresnie.

25. Mert mindannyiszor lélek szerint áldozik és láthatatlanul táplálkozik, valahányszor Krisztus megtestesülése és kínszenvedése titkát ájtatosan meggondolja és iránta való szeretetre gyullad.

26. Aki csak akkor készül, mikor valamely ünnep közelget vagy a szokás indítja rá, gyakorta készületlen marad.

27. Boldog, aki az Úrnak égő áldozatul ajánlja fel magát, valahányszor misézik vagy áldozik.

28. A misemondásban se igen lassú, se igen sietős ne légy; hanem követsd azoknak rendes, jó szokását és módját, akik között lakol.

29. Nem kell másoknak kellemetlenséget vagy unalmat okoznod; hanem őseink rendelete szerint a közönséges úton járj és

inkább mások lelki hasznát, mint magad ájtatosságát vagy kedvét keresd.

11. KRISZTUS TESTE ÉS A SZENTIRÁS IGEN SZÜKSÉGESEK A HIVŐ LÉLEKNEK.

1. Ó édes Uram Jézusom, mily nagy az édesség, amelyet az ájtatos lélek érez, mely veled szent lakomádban vendégeskedik: ahol nem adnak eléje más táplálékot, mint csak Téged, egyetlen és végtelen szeretet, akit szívének minden vágya fölött kíván.

2. Mily édes volna, ha jelenlétedben belső megindulástól sírhatnék és a bűnbánó Magdolnával lábaidat könnyeimmel öntözhetném.

3. De hol van ez az ájtatosság? Hol van e szent könnyek bőséges forrása?

4. Bizony, előtted és szent angyalaid előtt teljes szívemnek lángolnia és örömtől sírnia kellene.

5. Mert te e nagy szentségben valósággal jelen vagy, noha idegen szín alatt elrejtve.

6. Tulajdon és isteni ragyogásod ugyanis oly nagy, hogy szemem bele nem tekinthet; de még az egész világ sem bírná dicsőséged és felséged tenger fényét kiállani.

7. Hogy tehát elrejted magad e szentségben, azzal csak az én gyarlóságomhoz szabod magadat.

8. De azért valósággal bírom és imádom

azt, akit a mennyekben az angyalok imádnak, én ugyan még most hit által, az angyalok pedig színről-színre és fátyol nélkül.

9. Meg kell elégednem az igazi hit világosságával és mindaddig abban járnom, míg fel nem kel az örök világosság napja és a példaképek árnyéka el nem tűnik.

10. Midőn pedig eljő a tökéletes valóság, megszűnik a szentségek vétele; mert a mennyei dicsőségben uralkodó boldogoknak nincs szükségük a szentségek orvosságára.

11. Hiszen örökkön-örökké vigadoznak Isten jelenlétén és színről-színre látják végtelen dicsőségét; és azért az istenség fénytengerében fényességből fényességbe változva ízlelik Isten megtestesült Igéjét, amint kezdetben volt és mindörökké marad.

12. Ha ezeket a csodálatos dolgokat meggondolom, unalmasnak találok bármely lelki vigasztalást is; mert amíg én Uramat színről-színre nem látom az ő dicsőségében, mindazt semminek sem tartom, amit e világon látok és hallok.

13. Te vagy bizonyságom, Úristen, hogy semmi sem képes engem megvigasztalni, semmiféle teremtmény ki nem elégít, hanem csak te, én Istenem, kit örökké szemlélni kívánok.

14. De erre nem juthatok, míg ez a halandó élet tart.

15. Azért nem marad egyéb hátra, mint hogy nagy béketűrésre szánjam el magamat és minden kívánságomat reád hagyjam.

16. Mert a te szentjeid is, Uram, kik már a mennyországban veled örvendeznek, e földi életükben nagy hittel és béketűréssel várakoztak dicsőséged jövetelére.

17. Amit ők hittek, azt hiszem én is; amit ők reménylettek, azt reménylem én is; ahová ők jutottak, oda, bízom, kegyelmed segítségével én is eljutok.

18. Addig is szentjeid példájával gyámolítva a hit szerint akarok élni.

19. Van Szentírásunk is és ez az én vigasztalásom és életem tüköre; de mindenfölött a te szentséges Tested az én kiváló oltalmam és orvosságom.

20. Főkép két dolognak érzem ugyanis ez életben szükségét, mely nélkül elviselhetetlen volna e nyomorúságos világ.

21. Míg a test tömlöcében sínylődöm, megvallom, két dolog szükséges nekem, tudniillik eledel és világosság.

22. Azért adtad nekem erőtlen betegnek testi és lelki táplálékul szent testedet; szent igédet pedig utaim világosságául állítottad.

23. E kettő nélkül lehetetlen élnem: mert Isten igéje lelkem világossága, a te szentséged pedig az élet kenyere.

24. Ezeket két asztalnak is lehet mondani,

mely az Anyaszentegyház tárházában jobbrabalra van felállítva.

25. Egyik asztal a szent oltár, amelyen a szent kenyér, azaz Krisztus drága teste van.

26. A másik Isten törvényének asztala, rajta a szent tudomány, mely az igaz hitre oktat és biztosan vezet a kárpit mögé a szentek szentjébe.

27. Hálát adok neked, Úr Jézus, örök világosság fénye, a szent tudomány asztaláért, melyet nekünk szolgáid által a próféták, apostolok és egyéb tanítók által készítettél.

28. Hálát adok neked, az emberi nem Teremtője és Megváltója, ki meg akarván ismertetni az egész világgal szerelmedet, nagy vacsorát készítettél, melyen nem jelképes húsvéti bárányt, hanem a te szentséges testedet és véredet adtad ételül és italul; ahol minden hívő lelket szent lakomáddal megörvendeztetsz és az üdvösség poharával üdítesz, amelyben megvan a paradicsom minden gyönyörűsége; s velünk együtt vendégeskednek a szent angyalok is, csakhogy boldogabb gyönyörűséggel.

29. Ó, mily dicső és tiszteletreméltó a papok hivatala, kiknek Isten hatalmat adott, hogy a kenyeret és bort a szent igék erejével a végtelen felségű Úrnak testévé és vérévé változtassák, ajkaikkal áldják, kezük-

ben tartsák, magukhoz vegyék és másoknak kiszolgáltassák.

30. Ó, mily tisztának kell lennie ama kéznek, mily tisztának ama szájnak, mily szentnek ama testnek, szeplőtelennek ama szívnek, amelyhez annyiszor betér a tisztaság szerzője!

31. A papnak, ki oly sokszor veszi magához Krisztus szentségét, csakis szent, csak tisztességes, csak hasznos szó jöjjön ajkairól.

32. Az ő szeme, mely Krisztus testét szokta nézni, egyszerű és szemérmetes legyen.

33. Keze, mely az ég és föld teremtőjét szokta illetni, tiszta és az égre emelve legyen.

34. Kiváltkép a papoknak szól az a törvény: „Szentek legyetek; mert én, a ti Uratok Istenetek, szent vagyok." (Lev. 19, 2.)

35. Segítsen meg tehát a te kegyelmed, mindenható Isten, hogy akik a papi hivatalt vállunkra vettük, neked méltóképen és ájtatosan, teljes tisztaságban, feddhetetlen lelkiismerettel szolgáljunk.

36. És ha nem vagyunk képesek oly ártatlanul élni, amint kellene, engedd, hogy őszintén sirassuk a gonoszt, amit elkövettünk és alázatos lélekkel, jó szándékkal és kész akarattal ezután buzgóbban szolgáljunk szent felségednek.

IV. Előkészület a szentáldozáshoz

12—18. fejezet.

12. AKI ÁLDOZNI AKAR, NAGY GONDDAL KÉSZÜLJÖN HOZZÁ.

1. Én vagyok a tisztaság barátja és minden szentség kútfeje.

2. Én tiszta szívet keresek, s ebben van nyugalmam helye.

3. Készíts nekem nagy és megterített ebédlőt és nálad tartom a húsvétot tanítványaimmal együtt.

4. Ha azt akarod, hogy hozzád jöjjek és nálad maradjak, takarítsd ki a régi kovászt és ékesítsd fel szíved hajlékát.

5. Rekeszd ki az egész világot s a vétkek minden zenebonáját; ülj veszteg, mint a magános veréb a ház födelén és gondold meg vétkeidet lelked keserűségében.

6. Mert aki szeret, szíve választottjának a legszebb és legjobb helyet készíti; mivel ebből ismerszik meg, minő szívvel fogadja kedves vendégét.

7. Tudd meg azonban, hogy korántsem készülhetsz el kellőképen saját érdemedből, bár álló esztendeig készülnél is hozzá és egyebet semmit sem forgatnál eszedben.

8. Csak jóságomból és kegyelmemből bocsátlak asztalomhoz, mintha gazdag ember valamely koldust hívna meg asztalához, ki

semmi egyébbel nem hálálhatná meg amannak jótéteményét, mint hogy magát megalázza és szíves köszönetet mond.

9. Tedd meg, ami tőled telik, de tedd meg szorgalmasan, ne puszta szokásból, ne kénytelenségből, hanem félelemmel, szeretettel és buzgó kívánsággal vedd magadhoz szerető Urad és Istened szent testét, ki hozzád méltóztatik jönni.

10. Én vagyok, aki hívtalak, én parancsoltam, hogy így legyen, én helyrehozom, aminek híjával vagy; jöjj csak, végy magadhoz engem.

11. Mikor az ájtatosság kegyelmét nyujtom, adj hálát Istennek, nem mintha méltó volnál rá, hanem mivelhogy én könyörültem rajtad.

12. Ha ájtatosság nélkül vagy és száraznak érzed lelkedet, el ne hagyd az imádságot, hanem sóhajts, zörgess és meg ne szűnjél, míg az üdvösséges kegyelemből egy morzsát vagy egy csöppet nem kapsz.

13. Neked van szükséged énreám, nem nekem tereád.

14. Nem azért jössz hozzám, hogy engem megszentelj; hanem én megyek hozzád, hogy téged megszenteljelek és megjobbítsalak.

15. Te jössz hozzám, hogy általam szentté lehess és velem egyesülj, hogy új kegyelmet nyerj és újra meg újra önmagad javítására buzdulj.

16. El ne mulaszd ezt a nagy kegyelmet: hanem készítsd el szívedet a legnagyobb szorgalommal és vezesd be oda Őt, aki téged végtelenül szeret.

17. De necsak a szentáldozás előtt készítsd el szívedet az ájtatosságra, hanem a szentség vétele után is nagy gonddal őrizd meg magadat benne.

18. Mert nem kisebb őrködésre van szükséged az áldozás után, mint ájtatos készületre az áldozás előtt.

19. Mivel a gondos őrködés a szentáldozás után a legjobb készület nagyobb kegyelem elnyerésére.

20. Azáltal válik ugyanis az ember igen készületlenné, hogy mindjárt túlságosan belemerül a külső vigasztalásokba.

21. Őrizkedjél a sok beszédtől; maradj magadban és vigadj Istenben.

22. Hisz az van nálad, akit az egész világ el nem vehet tőled.

23. Én vagyok, akinek magadat mindenestül át kell adnod; hogy ezentúl ne magadban, hanem énbennem élj minden aggodalom nélkül.

13. AZ ÁJTATOS LÉLEK TELJES SZIVBŐL ÓHAJTSON KRISZTUSSAL EGYESÜLNI AZ OLTÁRISZENTSÉGBEN!

1. Uram, „ki adja meg nekem, hogy megtaláljalak téged" egyedül és kitárjam neked

egész szívemet és benned örvendezzek, amint lelkem óhajtja és ezután velem már senki se foglalkozzék, semmi teremtmény engem ne vonzzon, se velem ne gondoljon, hanem egyedül te szólj hozzám és én hozzád, amint szokott a kedves kedveséhez szólani és barát barátjával vendégeskedni.

2. Arra kérlek, azt óhajtom, hogy veled, édes Istenem, teljesen egyesüljek, szívemet minden teremtménytől elvonjam és a gyakori szentáldozás és misemondás által napról-napra mindíg több kedvet és gyönyörködést találjak a mennyei és örökkévaló dolgokon.

3. Ah, Uram Istenem, mikor leszek már egészen a tied? Mikor merülök el benned egészen? Mikor feledkezem meg magamról tökéletesen?

4. Én tebenned s te énbennem, add, Uram, hogy így maradjunk együtt.

5. Igenis szeretlek Uram, teljes szívemből, téged választottalak ki ezrek közül, benned telik kedve az én lelkemnek, veled akarok lakni éltem minden napján.

6. Valóban te vagy békességem szerzője; mert tebenned találok teljes békét és igazi nyugodalmat; kívüled nincs egyéb, mint fáradság, fájdalom és véghetetlen nyomorúság.

7. „Valóban te elrejtett Isten vagy" (Iz. 45,

15.) és nincs a gonoszokkal tanácsod, hanem az alázatosakkal és egyenes szívűekkel szoktál érintkezni.

8. „Ó, mily kegyes, Uram, a te lelkedl" (Bölcs. 12, 1.) Mert hogy fiaid iránt szíves jóvoltodat megmutassad, nagykegyelmesen mennyből szállt, gyönyörűséges kenyérrel táplálod őket.

9. „Valóban nincs más nemzet oly dicső, melynek istenei oly közel állnának hozzá, mint te, mi Istenünk, közel vagy minden hívedhez" (Deut. 4, 7.), akiknek tenmagadat adod ételül és táplálékul, hogy mindennap megvigasztald és szívüket az égbe emeld.

10. Hol akad ugyanis más oly áldott nép, mint a keresztény nép?

11. Vagy hol van teremtmény az ég alatt, mely Istennek oly kedves, mint az ájtatos lélek, melyhez Isten tér be, hogy dicsőséges testével táplálja?

12. Ó, kimondhatatlan kegyelem! Ó, csodálatraméltó leereszkedés! Ó, végtelen szeretet, mely kivált az emberekért áldozza magát.

13. De mit adjak viszont az Úrnak e kegyelemért, e kiváló szeretetért?

14. Kedvesebbet nem adhatok, mint hogy szívemet egészen Istennek adom és vele a legbensőbben egyesítem.

15. Akkor örvendez majd egész belsőm,

mikor lelkem tökéletesen egyesül Istennel.

16. Akkor így szól hozzám: Ha te velem akarsz lenni, örömest veled maradok. Én pedig így felelek: Méltóztassál, Uram, velem maradni, én örömest veled akarok lenni.

17. Ez az én legforróbb kívánságom, hogy szívem veled egyesüljön.

14. MILY NAGY BUZGÓSÁGGAL KIVÁNJA A BUZGÓ LÉLEK KRISZTUS SZENT TESTÉT.

1. „Ó, mily nagy, Uram, a te édességed bősége, melyet fenntartottál azoknak, akik téged félnek!" (Zs. 30, 20.)

2. Mikor eszembe jut némely jámbor lélek, aki a legnagyobb ájtatossággal és lángoló buzgalommal járul, Uram, a te szentségedhez: elszégyenlem magam és elpirulok:

3. hogy oly lanyhán, sőt hidegen járulok a te oltárodhoz és a szentáldozás asztalához.

4. Hogy oly száraz és szívbeli buzgóság nélkül maradok; hogy színed előtt, én Istenem, egészen lángra nem gyulladok.

5. És nem oly erősen vonzódom hozzád, sem nem égek oly buzgó szeretettől, mint sok jámbor lélek, ki a szentáldozás után való nagy vágyból és szíve érezhető szeretetéből nem tartóztathatja magát a sírástól:

6. Hanem szívvel-lélekkel utánad eped, én Istenem, az élő kútfő után és éhségét nem csillapíthatja és ki nem elégítheti másképen,

mint hogy szent testedet nagy örömmel és lelki vágyódással magához veszi.

7. Ó, az az erős hit, mely az ilyen emberekben lángol, hiteles tanúbizonysága a te jelenlétednek!

8. Ezek valósággal megismerik Urukat „a kenyérszegésben", akiknek oly magasan fellángol a szívük Jézushoz, ki velük jár.

9. Jaj, de sokszor igen távol járok én az ilyen buzgóságtól és ájtatosságtól, ily forró szeretettől és lángadozástól.

10. Könyörülj rajtam, kegyes, irgalmas, édes Jézusom és engedd nekem, szegény, nyomorult koldusodnak, hadd érezzek a szentáldozásban néha-néha egy-egy cseppecskét szívednek forró szeretetéből:

11. hogy hitem jobban megerősödjék, reményem jóvoltodból gyarapodjék és hozzád való szeretetem, ha egyszer tökéletesen lángra gyullad és a mennyei mannát megízlelte, soha többé meg ne fogyatkozzék.

12. Hatalmas a te irgalmad, megadhatja nekem a kívánt kegyelmet, meglátogathatsz engem nagy irgalmasan azon a napon, mikor szent felségednek tetszik, a lángoló buzgóság lelkével.

13. Mert ha nem lángolok is oly nagy kívánságtól, mint a te választott jámbor szolgáid, de a te kegyelmedből mégis buzgón kívánom azokat a lángoló kívánságokat,

kérem is és óhajtom, hogy részes legyek buzgó híveid szeretetében és szent gyülekezetükhöz számítsanak.

15. AZ ÁJTATOSSÁG KEGYELME ALÁZATOSSÁG ÉS ÖNMEGTAGADÁS ÁLTAL NYERHETŐ.

1. Szükséges, hogy az ájtatosság kegyelmét szüntelen keresd, kérve-kérd, béketűréssel és bizalommal várd, hálával fogadd, alázatosan szívedben őrizd, vele szorgalmasan munkálkodjál és a mennyei látogatás idejét és módját, míg eljő, Istenre bízd.

2. Főképen akkor kell magad megaláznod, mikor belül kevés vagy semmi ájtatosságot nem érzel; de azért nem kell ám szerfölött elcsüggedned vagy rendetlenül elkeseredned.

3. Sokszor egy pillanatban megadja az Isten, amit sokáig megtagadott: nem ritkán az imádság végén adja meg, amit kezdetben meg nem adott.

4. Ha a kegyelem mindenkor tüstént megadódnék s kívánságra ott teremne, a gyarló ember nehezen bírná elviselni.

5. Azért jó reménységgel és alázatos türelemmel kell várni az ájtatosság kegyelmét.

6. De mégis magadra és bűneidre vess, mikor meg nem adja Isten vagy titkon elveszi tőled.

7. Néha kicsinység, ami a kegyelmet aka-

dályozza vagy elrejti; ha ugyan kicsinységnek és nem inkább igen nagy dolognak kell azt mondani, ami oly nagy jótól fosztja meg az embert.

8. Ha tehát azt a kis vagy nagy akadályt elhárítod és tökéletesen legyőzöd, megnyered, amit kértél.

9. Mihelyt ugyanis teljes szívedből Istennek adod magadat és sem ezt, sem azt nem keresed kedved és akaratod szerint, hanem teljesen Istenre hagyod magad, mindjárt érzed, hogy Istennel egyesültél, és magadban nyugodt vagy; mert semmi sem lesz neked oly kedves és kellemes, mint Isten akarata és tetszése.

10. Aki tehát szándékát egyszerű szívvel felfelé, Istenhez emeli és minden teremtmény rendetlen szeretetéből vagy a tőle való idegenkedésből tökéletesen kibontakozik, az legalkalmasabb a kegyelem befogadására és méltó az ajtatosság ajándékára.

11. Isten odaönti áldását, ahol üres edényt talál.

12. És minél tökéletesebben lemond valaki az alacsony, földi dolgokról és minél inkább meghal magának az önmegvetés által, annál hamarabb száll reá a kegyelem, annál bőségesebben árad reá s annál magasabbra emeli fel a szabad szívet.

13. Akkor aztán néz és bővelkedik és cso-

dálkozik és szíve feltárul, mert az Úr keze van vele és önmagát egészen az ő kezére bízta mindörökké.

14. „Ime, ilyen áldás éri azt az embert" (Zs. 127, 4.), aki teljes szívéből keresi az Istent és hiúságra nem adja lelkét.

15. Az ilyen az Oltáriszentség vételében méltóvá teszi magát az isteni egyesülés nagy kegyelmére; mert nem keresi a maga ájtatosságát és vigasztalását, hanem minden ájtatosság és vigasztalás felett Isten dicsőségét és tiszteletét.

16. SZÜKSÉGEINKET AZ ÚR JÉZUS ELÉ KELL TERJESZTENÜNK ÉS TŐLE KEGYELMET KÉRNÜNK.

1. Édes és forrón szeretett Uram, kit most ájtatos szívemmel magamhoz akarok venni, te tudod az én gyarlóságomat és szükségemet, melyben szenvedek, tudod, mennyi bajban és vétekben vergődöm, mily nagy teher alatt nyögök, mily nagy kísértés zaklat, mily sok dolog háborít, mily rút vagyok a bűntől.

2. Orvosságért jövök hozzád, vigasztalásért és könnyebbségért könyörgök hozzád.

3. Hiszen ahhoz szólok, aki mindent tud s aki előtt tárva-nyitva az én szívem, aki egyedül képes engem tökéletesen megvigasztalni és rajtam segíteni.

4. Te tudod, mi jóra van leginkább szük-

ségem és mily szegény vagyok az erényekben.

5. Ime, itt állok előtted szegényen és ruhátlanul, kegyelemért könyörögve és irgalomért esedezve.

6. Táplálj engem, éhező koldusodat, gyullaszd fel jéghideg szívemet végtelen szerelmed tüzével, világosítsd meg vakságomat jelenléted ragyogó fényével.

7. Változtass keserűséggé részemre minden földi dolgot, adj béketűrést minden nehézségben és viszontagságban, útáltass és felejtess el velem minden hitvány és teremtett dolgot.

8. Emeld fel szívemet hozzád a mennyekbe és ne hagyj bujdosni e földön.

9. Egyedül te légy ezentúl az én gyönyörűségem örökké; mert egyedül te vagy az én ételem és italom, szeretetem és örömöm édességem és minden javam.

10. Ó, vajha jelenléteddel egészen lángra gyullasztanál, elégetnél és magadba átváltoztatnál, hogy veled egy szívvé, egy lélekké váljak a belső egyesülés kegyelme és az égő szeretet olvasztóereje által.

11. Ne bocsáss el magadtól éhen-szomjan, hanem bánj velem irgalmasságod szerint, amint gyakorta csodálatosan bántát szenteiddel.

12. Csoda volna-e, ha általad egészen át-

tüzesedném és magamban megsemmisülnék; mivel te tűz vagy, mely mindíg lángol és soha ki nem alszik; szeretet vagy, mely a szíveket megtisztítja és az elmét felvilágosítja.

17. KRISZTUST LÁNGOLÓ SZERETETTEL ÉS KIVÁNSÁGGAL KELL FOGADNUNK.

1. A legnagyobb ájtatosságtól lángoló szeretettel, szívem minden kívánságával és buzgóságával óhajtlak téged, Uram, magamba fogadni, amint sok szent és istenfélő lélek a szentáldozásban óhajtott, akik neked életük szentsége által leginkább tetszettek és buzgó ájtatosságtól lángoltak.

2. Ó Istenem, örökkévaló szeretet, legfőbb javam és végtelen boldogságom, a legforróbb kívánsággal és a legméltóbb tisztelettel szeretnélek magamhoz venni, aminőt valaha valamely szent magában érzett és érezhetett.

3. És noha méltatlan vagyok mindamaz ájtatos érzelmekkel bírni, felajánlom neked mégis szívem minden indulatát, mintha mindaz a lángoló szeretet, mindaz a forró kívánság egyedül énbennem volna.

4. De még amit egy jámbor lélek felfoghat és kívánhat, mindazt a legnagyobb tisztelettel és forró vággyal neked nyujtom és felajánlom.

5. Semmit sem kívánok magamnak megtartani, hanem magamat mindenestül, amim van, önként, szíves-örömest neked áldozom.

6. Uram Istenem, Teremtőm és Megváltóm, oly indulattal, tisztelettel, dícsérettel és hódolattal, oly háladatossággal, méltósággal és szeretettel, oly hittel, reménnyel és tisztasággal kívánlak mai nap magamhoz venni, amint óhajtott, fogadott a te szent anyád, a dicsőséges Szűz Mária, mikor az angyalnak, aki neki megtestesülésed titkát hirdette, alázatossággal és ájtatos szívvel mondotta: „Ime, az Úr szolgálója, legyen nekem a te igéd szerint."

7. És mint a te követed, a legkiválóbb szenteid közül, Keresztelő Szent János, jelenlétedben örvendezve repesett a Szentlélek örömében, midőn még anyja méhébe volt zárva és azután, midőn Jézust az emberek közt járni-kelni látta, mély alázatossággal és ájtatos megindulással mondotta: „A jegyes barátja, ki előtte áll és hallja, nagy örömmel örvend a jegyes szaván": szintúgy kívánok én is nagy és szent kívánságoktól lángolni és magamat teljes szívemből neked bemutatni.

8. Ez okból bemutatom és felajánlom neked minden ájtatos és jámbor lélek örömeit, lángoló érzelmeit, lelki elragadtatásait, természetfölötti megvilágosításait és

mennyei látomásait, mindazzal az erénnyel és dícsérettel, amellyel valaha teremtmény téged az égen és a földön dicsőített és még dicsőíteni fog, magamért és mindazokért, kik imádságomba ajánlották magukat, hogy téged mindenki méltóképen dícsérjen és örökkön-örökké dicsőítsen.

9. Vedd kedvesen, Uram Istenem, őszinte fogadásomat és azokat a végtelen dícséreteket és örökkévaló dicsőítéseket, melyeket neked adni szeretnék és amelyek téged kimondhatatlan felségedért és végtelen nagyvoltodért joggal megilletnek.

10. Ezekkel tisztellek és tisztelni akarlak mindennap és minden pillanatban és buzgón esedezve kérem és felszólítom a mennyország minden boldogult lakóját és minden hívedet, hogy jöjjenek és velem együtt hálákat és dícséreteket mondjanak szent felségednek.

11. Dícsérjen téged minden nemzet, nép és nyelv és a te szent és mézzel folyó nevedet nagy örvendezéssel és forró buzgósággal magasztalja.

12. És mindazok, kik a te fölséges szentségedet hódoló tisztelettel és ájtatossággal ünneplik a szentmisében és élő hittel szívükbe fogadják, kegyelmet és irgalmat nyerjenek színed előtt és érettem, szegény bűnösért imádkozzanak.

13. És mikor az óhajtott ájtatosságban és örvendetes egyesülésben részesülnek s jól megvigasztalva és csodálatosan megerősítve szent és mennyei asztalodtól visszatérnek: rólam, szegény bűnösről megemlékezni szíveskedjenek.

18. EMBER NE KUTASSA KIVÁNCSIAN E SZENTSÉGET, HANEM HIGGYEN KRISZTUSNAK ÉS KÖVESSE ŐT.

1. Ha nem akarsz a kételkedés feneketlen örvényébe merülni, őrizkedjél e mélységes szentségnek kíváncsi és hasztalan feszegetésétől.

2. „A felségnek vizsgálóját elnyomja a dicsőség." (Péld. 25, 27.)

3. Többet tud az Isten cselekedni, mint az ember értelmével felfogni.

4. Tűrhető azonban az igazság kegyeletes és alázatos kutatása, amely mindíg kész tanulni, útba igazodni és a szentatyák bölcs és igaz tanítása szerint járni.

5. Boldog az az egyszerűség, mely a nehéz kérdések tövises útjait elhagyva, Isten parancsainak egyenes és biztos ösvényén jár!

6. Sokan elvesztették az ájtatosságot, mivel értelmüket túlhaladó dolgokat akartak fürkészni.

7. Hitet kívánnak tőled és tiszta életet,

nem mély értelmet és Isten titkainak végére járó tudományt.

8. Ha nem érted és fel nem fogod, ami alattad van, hogy érheted fel eszeddel, ami fölötted van?

9. Hódolj meg Istennek, hajtsd meg értelmedet a hitnek és Isten megáld a tudomány világosságával, amennyire neked hasznos és szükséges lesz.

10. Némelyek kemény kísértéseket szenvednek a hitre és e szentségre nézve; de ezt nem nekik, hanem az ellenségnek kell betudni.

11. Ne gondolj és ne vitatkozzál efféle gondolatokkal, se ne felelj az ördögsúgta kérdésekre, hanem higgy Isten szavának, az ő szenteinek és prófétáinak és elfut tőled a gonosz ellenség.

12. Sokszor nagyon hasznos, hogy effélét szenved az Isten szolgája.

13. Mert a hitetleneket és gonoszokat nemigen kísérti, hiszen már amúgy is hatalmában vannak; de a jámbor hívőket sokféleképen kísérti és háborgatja.

14. Maradj meg tehát egyszerű és tántoríthatatlan hitedben és imádó tisztelettel járulj e nagy szentséghez.

15. És amit fel nem érsz eszeddel, bármi is az, bízvást hagyd a mindenható Istenre.

16. Meg nem csal az Isten; csalatkozik pedig, aki önmagának sokat hisz.

17. Isten az egyszerűekkel jár, az alázatosaknak jelenti ki magát, a kisdedeknek ad értelmet, a tiszta szívűek szemét nyitja meg; de elrejti kegyelmét a kíváncsiak és a kevélyek előtt.

18. Az emberi ész nagyon gyarló és könnyen csalatkozik, de az igaz hit nem csalatkozhatik.

19. Minden ész és természetes vizsgálat követni köteles a hitet, nem pedig megelőzni vagy megrontani.

20. A hit és szeretet ugyanis ebben a legszentebb és legfelségesebb szentségben az első helyet foglalja el és titkos módon munkálkodik.

21. Az örökkévaló, megmérhetetlen és véghetetlen hatalmas Isten nagy és kifürkészhetetlen dolgokat művel az égben és a földön, nincs is az a teremtmény, aki végére járhatna csodálatos művének.

22. Ha Isten művei olyanok volnának, hogy az emberi ész könnyen felfoghatná, nem volnának már csodálatosak, nem is lehetne azokat kimondhatatlanoknak nevezni.

M. I. N. D.

TARTALOM.

ELSŐ KÖNYV.

OKTATÁS A LELKI ÉLETRE.

I. Az ember célja.

1. Krisztus követése és a világ minden hiúságának megútálása — — — — 5
2. Az alázatos önismeret — — — — 7
3. Az igazság tanítása — — — — — 9

II. Az akadályok legyőzése.

4. Előreláttás a teendőkben — — — — 13
5. A lelki olvasmányok — — — — 14
6. A rendetlen kívánság — — — — 15
7. A hiú remény és kevélység kerülése 16
8. A túlságos bizalmaskodás kerülése — 17
9. Az engedelmesség és alárendeltség — 18
10. A fölösleges beszéd kerülése — — 19

III. A tökéletesség eszközei.

11. A lelki béke megnyerése és a jóban való buzgólkodás — — — — — 21
12. A viszontagságok haszna — — — 24
13. A kísértések elviselése — — — — 25
14. A vakmerő ítélet kerülése — — — 29
15. A szeretetből származó cselekedetek 30
16. Mások hibáinak elviselése — — — 31
17. A szerzetés-élet — — — — — 33
18. A Szentatyák példája — — — — 34
19. A jó szerzetes foglalatosságai — — 37
20. A magány és hallgatás szeretete — 42

21. A szívbeli töredelmesség — — — 46
22. Az emberi nyomorúság szemlélése — 49
23. Elmélkedés a halálról — — — — 53
24. Az utolsó ítélet és a vétkek büntetése 57
25. Egész életünk buzgó megjavítása — 62

MÁSODIK KÖNYV.

BUZDITÁSOK A BELSŐ ÉLETRE.

I. A belső béke Isten országának előkészítője.

1. A belső élet — — — — — — 69
2. Az alázatosság — — — — — — 74
3. A jó, békeszerető ember — — — 75
4. A tiszta szív és egyenes szándék — — 77
5. Az önvizsgálat — — — — — — 78
6. A jó lelkiismeret öröme — — — 80

II. Eszközök Isten országának megalapításához.

7. Jézusnak mindenekfölött való szeretete 83
8. Jézus meghitt barátsága — — — 85
9. Minden vigasztalás hiánya — — — 88
10. Hála az isteni kegyelemért — — — 92
11. Kevesen vannak, kik Jézus keresztjét szeretik — — — — — — — 95
12. A szent kereszt királyi útja — — — 98

HARMADIK KÖNYV.

BELSŐ VIGASZTALÁS.

I. Isten beszélgetése a lélekkel.

1. Krisztus belső szava a hű lélekhez — 106
2. Az igazság belül szól hangos szó nélkül 107

3. Isten igéjét alázatosan kell hallgatni, de sokan nem veszik fontolóra — — 109
Könyörgés az ájtatosság kegyelméért 112
4. Isten előtt igazságban és alázatosan kell járnunk — — — — — — 113

II. Az isteni szeretet és alázatosság.

5. Az isteni szeretet csodálatos ereje — 115
6. Az igazi szeretet próbája — — — 119
7. Az alázatosság az isteni kegyelem őrzője — — — — — — — — 123
8. Csekélységünk elismerése Isten színe előtt — — — — — — — — 126
9. Mindent Istenre, mint végső célunkra kell irányítanunk — — — — — 128
10. Édes a világot megvetve Istennek szolgálni — — — — — — — — 129

III. Istentől jön minden jó.

11. A szív kívánságait meg kell vizsgálni és mérsékelni — — — — — — 133
12. Oktatás a béketűrésre és az érzékiség elleni harcra — — — — — — 134
13. Alázatos engedelmesség Krisztus Jézus példája szerint — — — — — — 137
14. Isten titkos ítéletének megfontolása, hogy a jóban föl ne fuvalkodjunk — 139
15. Mint viselkedjék az ember kívánságaiban? — — — — — — — — 141
Imádság Isten akaratának teljesítéséért 142
16. Csak Istenben kell igazi vigasztalást keresni — — — — — — — 143
17. Minden gondunkat Istenre kell bíznunk 145
18. Az élet bajait Krisztus példájára jó kedvvel kell tűrni — — — — — 146
19. A bántalmak elszenvedése. Ki az igazi béketűrő? — — — — — — — 148

20. Saját gyarlóságunk megvallása s ez élet nyomorúságai — — — — — — 151
21. Minden jó és ajándék fölött Istenben kell megnyugodni — — — — — 154
22. Megemlékezés Isten sokféle jótétemenyeiről — — — — — — — — 158

IV. A lélek békéje és szabadsága.

23. Négy dolog szerez nagy lelki békét — 161
Imádság gonosz gondolatok ellen — 162
Imádság lelki világosságért — — — 163
24. Más emberek életét kíváncsian ne vizsgáljuk — — — — — — — — 164
25. Miben áll a szív állandó békéje és az igazi tökéletesség? — — — — — 165
26. A szabad lelkület nagy méltósága, amelyre az alázatos imádság jobban segít, mint az olvasás — — — — 167
27. Az önszeretet leginkább visszatart a legfőbb jótól — — — — — — 169
Imádság szívbeli tisztaságért és menynyei bölcseségért — — — — — 171
28. A megszóló nyelvek ellen — — — 172
29. Lelki nyugtalanság idején hogyan kell Istent kérni és áldani? — — — — 173
30. Istent kell segítségül hívnunk és kegyelme visszanyerésében bíznunk — 174
31. Hogy a Teremtőt megtaláld, meg kell válnod a teremtménytől — — — 178
32. Az önmegtagadás és minden kívánság elhagyása — — — — — — — 181
33. A szív állhatatlansága. Szándékunk végső célja Isten — — — — — 183
34. A szerető szívnek csak Isten tetszik 184
35. Ez életben nincs biztonság a kísértésektől — — — — — — — — 186

36. Az emberek hiábavaló ítéletei ellen 189
37. A tiszta és tökéletes lemondás a szív szabadságának szerzője — — — — 190
38. Okos viselkedés a külső dolgokban és Istenhez-folyamodás bajos ügyekben 192
39. Az ember ne legyen nyugtalan dolgaiban — — — — — — — — 194
40. Az embernek magától semmije sincs és nincs is miben dicsekednie — — 195
41. Minden világi tisztelet megvetése — 197
42. Békességünket nem kell emberbe helyeznünk — — — — — — — 198
43. A hiú és világi tudomány ellen — — 200
44. Külső dolgokhoz ragaszkodunk — — 202
45. Ne higgyünk mindenkinek; könnyű a beszédben vétení — — — — — 203
46. Istenben kell bíznunk, ha nyelvek nyilai támadnak — — — — — 206

V. Az örök élet.

47. Minden viszontagságot el kell tűrni az örök életért — — — — — — 209
48. Az örökkévalóság napja és a jelen élet nyomorúságai — — — — — — 212
49. Az örök élet forró kívánsága; mily nagy jutalom vár a jó bajnokra — 216
50. Hogyan kell az embernek elhagyatottságában magát Isten kezébe ajánlani 220
51. Csekély dolgokkal kell foglalkoznunk, mikor nagyobbakra kifogyunk az erőből — — — — — — — — 225
52. Az ember ne tartsa magát méltónak vigasztalásra, hanem inkább büntetésre — — — — — — — — 226
53. Isten kegyelme nem jut annak, kinek a földi dolgokban telik kedve — — 228

54. A természet és kegyelem különböző indulatai — — — — — — — 231
55. A természet romlottsága s az isteni kegyelem ereje — — — — — 236
56. Még kell magunkat tagadnunk és Krisztust a kereszt által követnünk — 240

VI. Jézust a keskeny úton kell követni.

57. Az ember el ne csüggedjen nagyon, ha valami hibába esik — — — — 243
58. Nagyon magas dolgokat és Isten titkos ítéleteit nem kell fürkészni — — — 245
59. Minden bizodalmat és reménységet egyedül Istenbe kell vetni — — — 251

NEGYEDIK KÖNYV

AZ OLTÁRISZENTSÉG.

I. Buzdítás a szentáldozásra.

Krisztus szava — — — — — — — 254
1. Mily nagy tisztelettel kell Krisztust fogadni — — — — — — — 255
2. Az Oltáriszentségben mutatkozik Isten nagy jóvolta és szeretete az emberek iránt — — — — — — — — 262
3. Hasznos gyakran áldozni — — — 265
4. Nagy áldásokban részesülnek akik ájtatosan áldoznak — — — — — 269

II. Lelki előkészület az áldozáshoz.

5. Az Oltáriszentség nagy méltósága és a papi hivatal — — — — — — 272
6. Kérdés az előkészületről az áldozáshoz 275
7. Lelkiismeretünk megvizsgálása és az erősfogadás — — — — — — 276
8. Krisztus áldozata a keresztfán és magunk föláldozása — — — — — 279

9. Magunkat és mindenünket Istenre kell bíznunk és mindenkiért imádkoznunk 280

III. A gyakori szentáldozás.

10. Az Oltáriszentség vételét nem kell könnyen elmulasztani — — — — 283
11. Krisztus teste és a Szentírás igen szükségesek a hívő léleknek — — — — 288

IV. Előkészület a szentáldozáshoz.

12. Aki áldozni akar, nagy gonddal készüljön hozzá — — — — — — — 293
13. Az ájtatos lélek teljes szívből óhajtson Krisztussal egyesülni az Oltáriszentségben — — — — — — — 296
14. Mily nagy buzgósággal kívánja a buzgó lélek Krisztus szent testét — 298
15. Az ájtatosság kegyelme alázatosság és önmegtagadás által nyerhető — — 300
16 Szükségeinket az Úr Jézus elé kell terjesztenünk és tőle kegyelmet kérnünk — — — — — — — — 302
17. Krisztust lángoló szeretettel és kívánsággal kell fogadnunk — — — — 304
18. Ember ne kutassa kíváncsian e szentséget, hanem higgyen Krisztusnak és kövesse őt — — — — — — — 307

BETŰRENDES TÁRGYMUTATÓ.

Alázatosság a tudományokban és ismeretekben II. 2.
Alázatosság és igazság Istennel való érintkezésünkben III. 4.
Alázatosság az isteni kegyelem őrzője III. 7.
Alázatosság megszerezhető a szentáldozás által IV. 5

Ájtatosság eszköze (szentáldozás) IV. 15.
Áldozás gyümölcsei IV. 4.
Áldozást nem szabad könnyelműen elhagyn IV. 10.
Bánat (belső) 1., 20., I. 21.
Bántalmak elszenvedése III. 19.
Barátság (Jézusé) II. 8.
Barátság (túlságos) I. 8.
Belső élet II. 1.
Béke (lelki) I. 11.
Béke (lelki) miben áll? II. 6., 2.
Béke (szív állandó békéje) III. 25.
Béke (lelki) eszközei III. 23.
Békességünk (nem emberben) III. 42.
Békeszerető ember II. 3.
Béketűrés III. 13.
Bizalom Istenben III. 17.
Bizalom Istenben (a nyelvek ellen) III. 46.
Bizalom Istenben (szentáldozásnál) IV. 9.
Buzgó kívánság szentáldozás után IV. 14.
Buzgóság a jóban I. 11.
Bűnök büntetése I. 24.
Bűnt semmiáron I. 15.
Cél (végső) III. 9.
Csekélységen kezdeni III. 51.
Csekélységünk elismerése III. 8.
Csüggedés a hibák miatt III. 59.
Egyesülés Krisztussal (szentáldozásban) IV. 13.
Elhagyottságban III. 50.
Előkészület szentáldozáshoz IV. 12.
Emlékezés Isten jótetteiről III. 22.
Engedelmesség I. 9.
Engedelmesség (Krisztus példája szerint) III. 13.
Erősfogadás IV. 7.
Érzékiség elleni harc III. 12.

Élet bajait jókedvvel tűrni III. 18.
Fogyatkozások (másoké) I. 16.
Földi dolgok megvetése III. 12.
Gondviselés (isteni) III. 14.
Gyakori áldozás haszna IV. 3.
Gyarlóságunk megvallása III. 20.
Halál I. 23.
Hallgatás I. 20.
Harc (lelki) III. 29.
Hála (Isten kegyelméért) II. 10.
Hallgatás gyümölcse I. 20., 6.
Hiszékenység kerülése III. 45.
Hit gyakorlása szentáldozásnál IV. 18.
Igazi béketűrő, kicsoda? III. 19.
Igazság szava III. 2.
Igazság tanítása I. 3.
Igazságban járni III. 4.
Ima (ájtatosságért) III. 3.
Ima szentáldozásnál IV. 16.
Ima gonosz gondolatok ellen III. 22.
Ima lelki világosságért III. 22.
Ima szívbeli tisztaságért III. 27.
Isten igéjének hallgatása III. 2.
Isten jótéteményei III. 22.
Isten segítségül hívása III. 30.
Isten szeretete az Oltáriszentségben IV. 2.
Isten szolgálata édes III. 10.
Itélet (emberi) III. 36.
Itélet (utolsó) I. 24.
Itélet (vakmerő) I. 14.
Jézus barátsága II. 8.
Jószándék I. 15.
Kegyelem ereje III. 55.
Kereszt királyi útja II. 12.
Kísértések III. 35.

Kísértések elviselése I. 13.
Kíváncsiság III. 24.
Kívánságok (rendetlen) I. 6.
Krisztus áldozata a keresztfán IV. 8.
Krisztus követése I. 1.
Krisztus követése a kereszt által III. 56.
Krisztus szava a lélekhez III. 1.
Krisztus teste szükséges a léleknek IV. 11.
Külső dolgok III. 38.
Külső dolgok mellőzése III. 44.
Lelki szárazság (vigasztalás hiánya) II. 9.
Lelkiismeret (jó) öröme II. 6.
Lelki restség I. 25. (11.)
Lelki vakság II. 5.
Lelki vizsga (szentáldozás előtt) IV. 7.
Lemondás III. 37.
Magány I. 20.
Megnyugvás Istenben III. 21.
Megnyugvás Isten ítéleteiben III. 15.
Megnyugvás Isten ajándékai fölött III. 15.
Megszóló nyelvek III. 28.
Megtérés I. 25.
Nyelveskedés I. 10.
Nyomorúság (emberi) I. 22.
Nyomorúság az életben III. 48.
Nyugtalanság kerülése III. 39.
Oltáriszentség méltósága IV. 5.
Oltáriszentség vételét el ne mulaszd IV. 10.
Olvasása (a szent könyvnek) I. 5.
Óvatosság a kutatásban III. 58.
Óvatosság (beszédben) I. 4.
Önismeret I. 2.
Önmegtagadás II. 32., III. 56.
Önszeretet III. 27.
Örökkévalóság napja III. 48.

Öröme (a jó lelkiismeret) VI. 6.
Papi hivatal IV. 5.
Példa (szentatyák) I. 18.
Pokol I. 24.
Reménység (hiú) I. 7.
Reménység Istenben III. 59.
Semmiségünk III. 40.
Szabadság (lelki) III. 26.
Szabadság (szív) szerzője III. 37.
Szándék (jó) III. 33.
Szentírás IV. 11.
Szeretet (igaz) próbája III. 6.
Szeretet (isteni) csodás ereje III. 5.
Szeretet Jézus iránt II. 7.
Szeretet Jézus iránt szentáldozásnál IV. 17.
Szerető szívnek csak Istenben telik kedve III. 34.
Szerzetes-élet I. 17., I. 19.
Teremtmények elhagyása III. 31.
Természet indulatai III. 54.
Természet romlottsága III. 55.
Tisztelet szentáldozásnál IV. 1.
Tökéletesség III. 25.
Töredelmesség I. 21.
Türelem III. 18.
Vigasztalás Istenben III. 16.
Vigasztalásra nem méltó az ember III. 52.
Világ megvetése III. 10.
Világ tisztelete III. 41.
Világi tudomány III. 43.
Viszontagság eltűrése III. 47.
Viszontagságok haszna I. 12.